

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

Caput XI. Beatam dicunt Virginem omnes generationes ob ejus
multiplicem excellentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

Beatam dicunt Virginem omnes
generationes ob ejus multi-
plicem excellentiam.

I. QVIA EST MARIA.

MEste *S. Epiph. heres: 78.* ex ipsis nominibus etiam vir-
tutis signa elucent. Maria vero est Mare gratiarum, hono-
rum, excellentiarum. De quo *S. Germ. Patr. orat. in Deipar.*
Si palmo terram metiri possumus, si funiculo mare, si cubitis
coelum, si copiam stellarum numerare possumus, si pluvia-
rum guttas, si glebas telluris, si demum arenam comprehen-
dere, comprehendetur forte & presens nostrae orationis argu-
mentum, MARIA. Accedit huic *B. Alanus lib. de Psalterio cap. 70.* Auscultet
sancti tui nominis amator O Maria! coelum gaudet, omnis terra stupet cum dico:
Ave Maria. Sathan fugit, infernus contremiscit, cum dico Ave Maria. Mundus
vilescit, cum dico Ave Maria. Cor in amore liquefcit, terror evanescit, caro
marcescit, cum dico Ave Maria. Crescit devotio, oritur compunctio, cum dico
Ave Maria. Recreatur animus, & in bono confortatur aeger affectus cum dico
Ave Maria. *Maria* interpretatur idem quod *Maris stella.* *S. Epiphani: heres: 78.* Beata
Maria non fortuito, aut solum placito, ut quidam putant, sed Divina dispensa-
tione nomen accepit; ita ut ipsa quoque vocabuli sui figura magnum quiddam
inveniret: interpretatur enim *stella maris*, ut aspectu ejus, dirigere cursum
possint, & destinatum portum apprehendere: simili modo fratres oportet uni-
versos Christicolae inter fluctus hujus saeculi confugere ad Mariam, quae superno
rerum cardini, Deo proxima est, & ex aspectu exempli ejus cursum dirigere.

Aliam expositionem hujus nominis sancti affert *S. Hieron. lib. de nominibus
Hebraeis.* Mariam plerique existimant interpretari: illuminant me isti, vel Illumi-
natrix, vel Smyrna maris, sed melius est eam sonare *Stellam maris*, sive amarum
Mare, sciendumque quod Maria sermone Syro Domina nuncupatur. Certè est
mortis

mortis ipsius Domina. *Chrysol. serm. 64.* Martha mittitur ad Mariam (de exor-
tando Lazaro) quia sine Maria nec fugari mors poterat, nec vita poterat ren-
rari. Veniat Maria, veniat Materni nominis bajula, ut videat homo Christum
Virginalis uteri habitasse secretum, quatenus prodeant ab inferis mortui, mortui
exeat de sepulchris. Ecce quomodo Illuminatrix & Domina mortuorum.
Hinc collige quàm sit vitale nomen Maria, sine quo nec mortui ad vitam Chri-
stus revocare voluit. Qui nomen Mariæ explicant variè intelligunt illud, quo-
rum sensu colligit *Albertus M. in Luc. 1.* Mariæ nomen interpretatur Illuminatrix,
Stella, amarum Mare, & Syrà linguà Maria interpretatur Domina; Illuminatrix
quidem, quia illuminat in dubijs, Stella poli, quia ducit in devijs, amarum Mare,
quia compungit in illecebris, Domina autem quia protegit in adversis. *Et S. Ba-
navent. in idem Luc. 1.* Ideo nominant Mariam, ut insinuent nomen ejus mystero
plenum, secundum triplicem interpretationem, per quam triplicem statum in-
telligimus salvandorum. Activos per Mare amarum; Contemplativos per Ste-
llam, Prælatos per Dominium. *S. Epiph.* Mariam interpretari solemus Dominam,
atque etiam Spem. *Rutilio Beuzono lib. 2. super Magnificat cap. 22. dub. 6.* idem signi-
ficat Maria quod Dei Imitatrix. *S. Ambr. lib. de instit. Virg. cap. 5.* idem quod Deus
ex genere meo. Tot interpretationum causam dat *Bernardin. tom. 3. tract. de Beata
Virgine serm. 1.* Neque immeritò non unam tantum habet nominis interpretatio-
nem, nullum enim puto unum nomen Virginis gloriam posse enuntiare, sicut
ipsum Deum, ipsum non uno tantum nomine nuntiamus, sed multis, ut sic ejus
incomprehensibilitatem enuntiemus. *Richard. à s. Laur. lib. 1. cap. 2.* Nomen pre-
fert Virginitatem, ac si idem quod Virgo sonaret Maria. *Et adjicit.* O magnum
ô pia! ô multum amabilis Virgo Maria! Tu nè nominari quidem potes, qui
accendas, nec cogitari, quin recrees diligentium te animos. *Idiota cap. 7.* Tanta
est virtus tui sanctissimi nominis ô semper benedicta Virgo Maria, quod mirabile-
ter emollit, & penetrat duritiam cordis humani. Ideo scribitur: Lucerna De-
mini, Spiraculum hominis, quæ investigat omnia secreta mentis, sic etiam dicere
possumus, Lucerna Domine, id est Mariæ, quæ Doctrina & Magistra maris inter-
pretatur, Spiraculum hominis, quia peccator per te respirat in spe veniæ, & gra-
tiæ, quæ investigat, id est investigare facit, omnia secreta mentis, id est abscondita
cordis. *Abbas Alfsalon serm. 31.* Maria idem est ac Stella peccatoris. *Albertus M.*
cùm dat causam quare Gabriel non salutet Virginem nomine proprio *Luc. 1.*
respondet. Omittit Angelus interponere nomen Mariæ, quia in aliud tempus no-
minandum servavit, postquam gratiæ ejus fuerint explanatæ, sine quibus tota
plenæ

plenæ significationis nomen non intelligeretur. Item quare *Lucas cap. 7.* dum adhuc esset peccatrix Magdalena, non vocat Mariam, sed mulierem. *Richard. lib. 1. cap. 2.* Nomini Mariæ sanctitas inseparabiliter est adjuncta, quòd cum agit *B. Lucas cap. 7.* de poenitentia Magdalene, propter hujus nominis reverentiam non fuit ausus Mariam, sed mulierem nominare.

Unde verò ortum traxit hoc nomen, docet *Petrus Damian. serm. de Annunt. De Divinitatis thesauro Mariæ nomen evolvitur.* Et quidem ut *Germ. orat. in byss.* Hoc nomen Divinis benedictionibus, & gratijs omni ex parte refertum. *Richard. lib. 1. cap. 2.* Efficaciã istius nominis Salomon videtur innuere dicens *Ecccl. 7. Melius est nomen bonum, quam pretiosa unguenta.* Mariæ siquidem nomen dolori peccatorum melius medetur, quàm unguenta. Peccator es? ad nomen Mariæ confugas, ipsum solum sufficit ad medendum, nulla enim pestis tam efficax, nulla sic heret, quæ ad nomen Mariæ non cedat continuo. *Bonav. in Psalt. Gloriosum, & admirabile nomen est tuum, qui illud retinent, non expavescunt in puncto mortis.* *Richard. lib. 1. cap. 2.* Tristatur aliquis continuo ad nomen Mariæ cedit nubilum, serenum redit. *Idem ibid.* Rectè nomen Mariæ oleo comparatur, (*à salomone cantic. 1.*) quia super omnia Sanctorum nomina post nomen Filij reficit lassos, sanat languidos, penetrat duros, recreat flos, ungit agonistas, putrefacit jugum diaboli, supernat omni nomini, sicut oleum omni liquori. *Idem cap. 5.* Tantæ virtutis & excellentiæ est tuum sanctissimum nomen Beatissima Virgo, quod ad invocationem ejus coelum ridet, terra lætatur, Angeli congauudent, demones contremiscunt, & infernus conturbatur. *S. Ephrem de laud. Virg.* Nomen Mariæ portarum paradisi Reseramentum.

Richard. à S. Laur. lib. 2. cap. 2. Devota invocatio & recordatio nominis hujus, ducit ad virorem gratiæ in præsentem & ad virorem cœlestium in futuro. *Chrysolog. hom. 146.* Nomen hoc Prophetiæ germanum est, hoc renascentibus Salutare, hoc Virginitatis Insigne, hoc pudicitæ Decus, hoc Indicium castitatis, hoc Dei Sacrificium, hoc hospitalitatis Virtus, hoc Collegium Sanctitatis. *Accedat supra allegato Richardo devotus Alanus super 1. Cant.* Eleganter fama & gloria nominis ejus oleo effuso comparatur, oleum resurgentem reficit, ægrotantem sanat, membra defatigata mitigat, odorem parit, flammam nutrit: sic & in laude Virginis reficimur &c. Jam verò si nomina cætera Spiritûs S. instinctu imposta rei consonabant, hinc *Eva* dicta quod significat Matrem viventium, *Abel* quòd idem ac hominem possedi per Deum, *Seth* idem est, ac posuit mihi Deus semen aliud pro Abel occiso à fratre, *Noë*: quia iste nos consolabitur ab operibus, & laboribus manuum nostrarum in terra cui maledixit Dominus, *Isaac* quia vetulæ matri

obtrigit, sic dictus: quod sonat: Rifum mihi facit Dominus. *Moyses* filium vocavit Gerlon, quia advena fuit in terra aliena. *Joseph* Manassen, quia oblitisci eum fecit Dominus omnium laborum suorum. *Ephraim* dedit idem *Joseph* nomen alteri, quia crescere me fecit Deus in terra paupertatis meae. *Samuel* &c. à Deo impetratus. Beatissima nostra ut *Ambros. serm. de Nativ. Virginis.* & *Bernard. super Missus,* & *Anselmus lib. de Concept. Virg. cap. 2.* ajunt: Nomen hoc à SS. Trinitate de cœlo delapsum, & per *Gabrielem* Angelum parentibus prænuntiatum acceptum. Quomodo non ea verè dicit quæ significat? significat verò præter supra adducta ut *Epiphanius* docet: Spem. Ut *Episcopus Rutilius lib. 2. super Magnif. c. 22.* dicit idem quod Imitatrix Dei, vel Deus de conceptu sive de partu meo, vel de morte vel de altitudine Dei. Sed neque prætereamus ordinem quo Deus venerit ad hoc nomen, & hoc per interpretationem primi capituli Matthæi assequemur. *Abraham* idem est ac Pater multarum gentium. *Isaac*, Gaudium, *Jacob* Supplantator, *Judas* Confessio, *Phares*, Divisio, *Zara*, Oriens, *Esron*, Sagittam videns, *Thamar*, Palma, *Aram*, Electus, *Aminadab*, Populus spontaneus, *Nafon*, Augur fortis, *salmon* Terribilis, *Booz*, in ipso Fortitudo, *Rabab*, Lata, *Obed*, Serviens, *Ruth*, Festinans, *Jeshu* Incendium, *David*, Manu fortis, vel Desiderabilis, *Salomon*, Pacificus, *urias*, Lati-
mea Deus, *Bersabee* Filia juramenti, *Roboam*, Latitudo populi, *Abia*, Pater Domini, *Asa*, Tollens, *Josaphat*, Dominus judicavit, *Joram*, Excelsus, *Oxias*, Robustus Domini, *Jonathan*, Perfectus, *Arhaz*, Apprehendens, *Ezechias*, Fortitudo Domini, *Salathiel*, Petitio mea Deus, *Zorobabel*, iste Magister, *Abiud*, Pater meus iste, *Eliaim*, Dei resurrectio, *Azor*, Adjutus, *Sadoch*, Justus, *Achim*, Frater meus, *Eliud*, Deus meus, *Eleazar*, Deus adjutor, *Mathan*, Donum, *Jacob*, Supplantator, *Joseph*, Appetitus sive auctus. In his nominibus juxta suam seriem videtur caula & mysterium Incarnationis insinuari, & eo delineato ad nomen Virginis progressus fieri. Pater multarum gentium Adam fuit, qui gaudio pomi dati à supplantatore lapsus, confessionem à se divisi, ipse oriens statim post creationem suam, & factus est videns sagittam mortis seu Euphratem fluvium, qui significat sagittam, ad viciniam ejus è per-
radilo ejectus, & crevit arumnis pressus, ut palma, & est electus, & natus est ex illo Cain populus spontaneus, seu suæ voluntatis & augur fortis, ex quo orti augures & idololatæ qui auxerunt peccata facti alijs terribiles, & ob artem bellandi in ipso erat fortitudo, & fuit via eorum lata: Cain verò ipse festinans sine devotione obtulerat sacrificium, & non ritè fecit illius incendium in manu forti Abelem pacificum occidit, cujus lux erat Deus: nihilominus Deus juravit daturum se Melsiam toti latitudini populi, & factus est hominum Pater Dominus, tollens Filium suum, & pater

caritatis mori eum qui erat *excelsus & robustus Domini atque perfectus*. Hic apprehendit
 crucem, & mortuus est cum esset *Fortitudo Domini, & petivit Deum, & factus est*
 hominum *iste Magister, & Pater meus ipse tum resurrexit ad ius à Deo, apud quem*
 inventus in persolvendo pro peccatis nostris *justus, & Frater hominū, & Deus meus,*
 & *Deus adjutor, qui dedit dona hominibus, & demonis factus Supplantator, & auctus*
 est, populos quos dedit illi Pater, & cum illis *appositus est Patri ut inter eos primo-*
genitus. Ita facta utrunque mysterij hujus descriptione mystica, venit ad
 nomen *Marie*, in qua tandem hoc mysterium complendum erat, cum eam natus
 esset *Jesus qui vocatur Christus, seu Messias*. *S. Antoninus 4. p. c. 6. tit. 16. ex nomi-*
nibus genealogiæ B. Virginis triplicem colligit fluvium gratiarum Virginis, cujus
 verba sub compendio referimus. Primo ponuntur conditiones gratiosæ Paren-
 tum *Virginis, ex interpretatione nominum in Patriarchis ab Abraham usque ad*
David. 1. est Abraham & hic notatur rectitudo fidei, & interpretatur Pater multa-
rum Gentium, per justitiam fidei. 2. Isaac, in quo significatur irreprehensibilitas:
 nam nomen ejus explicatur *Risus, magnum enim gaudium exsurgit in mente, ex*
 quo quis irreprehensibiliter vivit. 3. *Jacob, qui dicitur Supplantator, & in eo no-*
 tatur *observantia mandatorum Dei, opus enim supplantare & vincere sensualita-*
 tem ad observanda Dei mandata. 4. est *Confessio id est Juda: confiteri enim*
 oportet peccata sua, & *Divinas laudes, sic Joachim & Anna fecerunt. 5. est Di-*
 stributio, id est *Phares, ut dividat bona sua pauperibus. 6. est Votum: nam Ebron*
 interpretatur *Sagitta, quia ut sagitta velociter ascendit ad Deum quasi feriendum,*
 ad amorem dandi quid sub voto petendi, vel gratiam concedendi ob voti oblatio-
 nem. 7. est *opprobriorum tolerantia, Aaram enim id est quod Excelsus, oppro-*
 bria enim tolerata faciunt hominem *excelsum coram Deo. 8. libenter ad versa*
 sustinere, id est *Aminadab, interpretatur Voluntarium. 9. consolatione in affli-*
 ctione, siquidem *Naason idem est quod Augurium, id est promissio bono-*
 rum. 10. quasi quædam *certificatio Divinæ promissionis, nam certificat nos*
 Deus de suis promissis, quando ad versa patienter sustinemus: nam *Salmon in-*
 terpretatur *Habitaculum, quia Deus inhabitat tales. 11. Booz, quod est Fortis,*
 fuit enim amor mutuus *Anna & Joachim. 12. Reverentia erga superiores, Obed,*
 interpretatur *Servitus. 13. Gratiarum actio: nam Jesse idem est, ac Incensum,*
 est enim oratio & gratiarum actio quoddam *incensum coram Deo: ita fecerunt*
 Parentes *Beatæ Virginis.*

In secunda parte notantur quindecim perfectiones gratiæ, quæ fuerant in
 ipsa *Virgine. 1. sanctificatio, quæ notatur per David, Pulcher Domini. 2. Nativitas*
 hanc

hanc notat Salomon qui interpretatur, Pacificans merces, quia B. Virginis Nati-
 vitas lætificavit Angelos dolentes de perditione hominum. 3. Præsentatio, quia
 præsentatur non clauda turpis; indignum enim est dare Deo quod dedignatur
 homo ait B. Hieron. Hoc signatur in Roboam, qui interpretatur Latitudo popu-
 li, quia Virgo in templo fuit dilatata in virtutum populo. 4. Sancta conver-
 satio, & significatur in Abia, qui interpretatur ipse Dominus. 5. Visitatio fre-
 quens Angelorum, quod innuitur in Ala, quod interpretatur Attollens se, scilicet
 in Deum: nam Virgo dum oraret in templo, visitabatur ab Angelis. 6. Cura
 salutis aliorum, nam alias in templo existens, ad bonum ducebat, & sic in ea regna-
 bat Josaphat, quod interpretatur Judicans; quia ipsa judicans ac discernens a ne-
 mine potuit reprehendi. 7. Propositum Virginitatis, & sic fuit Joram spirituali-
 ter, qui interpretatur Excelsus, quia Virginitas facit homines similes Angelis.
 8. Firmitas in bono proposito, quod notatur in Ozia, qui interpretatur Robustus.
 9. Continuus profectus in virtutibus, & hoc est Joathan, qui interpretatur Per-
 fectus. 10. Inquisitio circa dubia, ex qua declaratur quid sit agendum, nè incaute
 agendo exponat se periculis; hic est Achaz, qui interpretatur Comprehendens,
 quia ex inquisitione comprehenditur veritas rei. 11. Divinum oraculum seu In-
 spiratio, nam cum res nobis nequeunt declarare homines, recurendum est nobis
 ad Deum, quod innuitur in Ezechia, qui interpretatur Auxilium Dei. 12. Oblivio
 mundanorum, ut scilicet in agendis non habeamus respectus ad aliquid munda-
 num, sed Dei beneplacitum, & hic est Manasses, qui interpretatur Obliviosus.
 13. Fidelitas ad Deum: debet enim quis Deo fideliter subjici in his, quæ exigat ab
 eo, quantumvis ad illa videatur ineptus, & hic est Amon, quod interpretatur Fi-
 delis, & ita Virgo recepit matrimonium. 14. Desponsatio facta inter Mariam &
 Joseph, castissima, & hoc significatur in Josia, qui interpretatur Salus Domini,
 quia per illam desponsationem salvatus est honor Domini, & salvata fuit fama
 Virginis, & vita, nè putaretur esse fornicaria & lapidaretur. 15. Est præparatio ad
 Filium Dei concipiendum, quæ fuit per profundam humilitatem, quod innuitur
 in Joachim, qui interpretatur Præparatio.

Quantum ad tertium principale, notantur quatuordecim perfectiones
 gratiæ, quibus B. Maria subvenit hominibus in diversis statibus constitutis, est enim
 quadruplex status hominum. Primus est Religiosorum, quibus sunt tres gratiæ
 necessariæ ad salutem eorum, & ad eas habendas & conservandas B. Maria suis
 exemplis, meritis ac precibus juvat. 1. Voluntaria Paupertas, hoc significatur per
 Jechoniam, qui interpretatur Præparatio, quia paupertas præparat hominem ad per-

perfectionem. 2. Castitas quæ figuratur in Salathiel, hic interpretatur, Petitiō mea, hoc enim petit Deus à Religiosis, ut sint casti. 3. Regularis disciplina, per quam coercetur sensualitas, per jejunia, vigiliis, silentia &c. & hæc est Zorobabel, quod interpretatur Magister confusionis, quia disciplina corrigit ea quæ confusione digna, undè multis Religiosis Maria apparuit eos in Religione cōfortans. Secundus status est Prælatorum, ad quorum debitum officium pertinent quatuor status gratiæ. 1. Paterna sollicitudo erga subditos, & hic dicitur Abiud, quod interpretatur Pater meus iste. 2. Doctrina excitans pigros ad operandum, & hæc est Eliahim; per doctrinam enim resuscitantur mortui peccatores ad vitam gratiæ, & evigilant ad operandum. 3. Scientia consulens imperitis, hic est Azor, qui interpretatur, Videns lumen. 4. Sanctitas vitæ, hic est Sadoch, qui interpretatur Iustus. Tertius status est activorum, ad quorum bonam actionem pertinent quatuor gratiæ, ad quas B. Maria adjuvat. 1. Demonstratio dilectionis ad proximum, quod est Achim, quod interpretatur, Frater meus. 2. Dulcis amor ad Deum, quod est Eliud, id est Deus meus. 3. Fiducia Dei in adversis, & hic est Eleazar, quod interpretatur Deus adiutor ejus, qui confidit in Deo. 4. Conservatio humilitatis in prosperis, & hic est Nathan, quod interpretatur Donum, quia nihil sibi attribuit boni, sed omnia in Deo recognoscit. Quartus status est perseverantium. Perseverantia consistit in supplantatione & superatione vitiorum: Nathan enim genuit Jacob, qui interpretatur Supplantator. Secundum est in augmentatione virtutum, & hic est Joseph, qui interpretatur Augmentum. Tertium, constantia in his quæ sunt fidei, quod significatur in hoc, quod Joseph est Vir Mariæ, in qua terminatur genealogia Domini, & interpretatur Illuminatrix, quia profert lumen veritatis cæcis, mala vitiorum pellit, polcit cunctarum nobis virtutum bona. In omni igitur statu adjuvat ad se recurrentes, & subvenit. *In iue* ergo ait *omnis gratia vitæ & veritatis*. Maria Illuminatrix, sive Stella maris. Hi sunt gradus Scalæ Jacob. Inuit hoc *August. lib. 22. contra Faustum cap. 64.* Salvatore nostrum non solum loquendo, sed nascendo Magistrum extitisse, id ille in diverso quidem argumento, sed multum ad nostrum propositum. *Venantius Fortunatus lib. 8. Poëmatum.* Nomen honoratum Benedicta Maria per ævum, ad laudem artificis nobilis artis opus. *Beda hom. in Annunt. B. Virg.* Beata Dei Genitrix meritis proprijs, etiam nomine testimonium reddidit. Interpretatur enim Stella maris, & ipsa quasi Sidus eximium inter fluctus sæculi labentis, gratiæ privilegij specialis refulsit. *Bonavent. in spes. lect. 3.* Maria dicitur Mare propter affluentiam, & copiam gratiarum: undè scriptum est in Ecclesiaste. *1.v.7. Omnia flumina intrant in mare,*

in mare, flumina sunt charismata Spiritus S. Omnia ergo flumina intrant in mare, dum omnia charismata Sanctorum intrant in Mariam. Flumen enim gratiae Angelorum intrat in Mariam, & flumen gratiae Patriarcharum, & Prophetarum, intrat in Mariam, & flumen gratiae Apostolorum intrat in Mariam, & flumen gratiae Confessorum intrat in Mariam, flumen gratiae Virginum intrat in Mariam. Unde ipsa optime potest dicere illud Eccles. 24. & 25. *In me omnis gratia viae, & veritatis in me omnis spes vite, & virtutis.* Bernard. *serm. 1. de Nativit.* Non unam tantum habet interpretatio actu Mariæ nomen, nullum enim nomen unum puto Virginis gloriam posse enuntiare; proinde forte non nominavit eam Angelus, volens potius venerari silentio, quod non potuit exprimi eloquio: siquidem reverentiæ iudicium est, quandoque non proprio nomine nominari.

Quid vero de ea sentiat Christus, patet s. Brigittæ lib. 1. cap. 50. Omnis qui invocaverit nomen Mariæ, & in illa spem habuerit, cum proposito emendandi commissa, hæc tria dabuntur illi. Contritio de peccatis, satisfactio pro eisdem, & fortitudo ad facienda bona, *s. Thom. Opusc. 8. in quo explicat salutationem Angelicam* idem ait Benedicta in mulieribus, quia sola illa maledictionem sustulit, & benedictionem portavit, & januam paradisi aperuit, & ideo convenit eam nomen Maria, quæ interpretatur Stella maris, quia sicut per stellam maris diriguntur navigantes ad portum, ita Christiani diriguntur per Mariam ad gloriam. *S. German. in encom. zone cap. 10.* Quomodo corpus nostrum vitalis signum operationis habet respirationem, ita etiam Sanctissimum tuum nomen, quod in ore fervorum tuorum versatur assiduum, in omni tempore, loco & modo vitæ, lætitiæ, & auxiliij, non solum est signum, sed etiam procurat, & conciliat. *Addit Anselm. lib. de excell. Virg. cap. 6.* Velocior est nonnunquam salus memorato nomine Mariæ, quam invocato nomine Domini Jesu unici Filij tui, & id quidem non solum fit, quod ipsa major & potentior eo sit, nec enim ipse magnus, & potens est per eam, sed illa per ipsum. Quare ergo propitior salus in recordatione ejus, quam Filij sui sæpè percipitur? dicam quod sentio; Filius enim est ejus Dominus, & Judex omnium discernens merita singulorum, dum igitur ipse à quovis suo nomine invocatus, non statim exaudit, profectò id juste facit: invocato autem nomine Mariæ Matris, etsi merita invocantis non mereantur, ut exaudiatur, merita tamen Matris intercedunt, ut exaudiatur. Libeat jam mysticè hoc nomen sanctum scrutari cum *Viegaz in cap. 12. Apoc. comm. 2. exeges. sect. 1. & 2.* ubi confert illud cum Dei nomine tetragrammato, quia & hoc 4. literis constat: nempe Mem, Relch,

Resch, Jod, Mem. Undè addit: Sicut Dei nomen effari non licebat, ita nec Mariæ ausus Angelus Gabriel efferre, donec ejus colloquio familiarior efficeretur. *S. Gerardus Canadensis in Pannonia Episcopus Martyr* Hungaros docuit, nè hoc nomen proferrent, sed reverenter loco ejus nomen Dominæ substituere, quòd si verò aliquis illud proferre voluisset, id flexo genu & inclinato capite proferendum. Narrat hoc *Surius 24. Sept. Carolus Bovilus lib. 6. quest. Theolog. q. 42.* advertit, nomen Maria compositum ex nominibus Abram & Sarai retrogradè sumptis, ex Abram sumptis M, A, R, ex Sarai, I, A, advertit & constare ex quinque initialibus illustriorum in scriptura fœminarum. M. Maria Soror Moyse, A. Anna mater Samuelis, R. Ruth Moabitidis, I. Judith, A. Anna Tobix senioris uxor. *Hensbergus in viridario Mariano p. 5.* ad has initiales latinas reducit. M. Mediatrix Dei, & hominum Auxiliatrix sibi devotorum, R. Reparatrix debilitum, I. Illuminatrix Prædicatorum, A. Advocatrix omnium peccatorum. Idem præstat sed aliter *Petrus Crespet. in triumpho Mariae dec. 3. serm. 2.* M. Mediatrix A. Advocata, R. Refugium peccatorum, I. Imago virtutum, A. Amor humani generis.

Sed ad graviora regrediamur. *S. German. Constantinop. orat. de zona cap. 12.* Tu nequissimi hostis contra servos tuos invasiones solâ tui nominis invocatione sanctissima repellens, tutos atq; incolumes servas. *Jdiota cædit. Parisensi anno 1519.* Dedit tibi Virgo Maria tota Super sancta Trinitas nomē, quod post nomen Superbenedicti Filij tui est super omne nomen, ut in nomine tuo omne genu flectatur (ut manifestè patet) cœlestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur hujus sanctissimi nominis gratiam, gloriam, & virtutem: non enim est in ullo alio nomine post nomen Superbenedicti Filij tui tam potens adiutoriū: nec est ullum aliud nomen datum sub cœlo hominibus, post nomen dulce Jesu, ex quo tanta salus hominibus refundatur, quia supra omnia Sanctorum nomina reficit lassos, sanat languidos, illuminat cæcos, penetrat duos, recreat fessos, ungit agonistas, & jugum diaboli extrudit. *Et infra.* Tantæ virtutis & excellentiæ est tuum Sanctissimum nomē Beatissima Virgo, quòd ad invocationem ipsius cœlum ridet, terra lætatur, Angeli congaudent, dæmones contremiscunt, & infernus conturbatur. Tanta est virtus tui Sacratissimi nominis, ò semper Benedicta Virgo Maria quod mirabiliter emollit, & penetrat duritiem cordis humani, *Bonav. in spec. lect. 9.* O celeberrimi nominis Maria! quomodò nomen tuum non posset esse celebre, quæ etiam devotè nominari non potes sine nominantis utilitate, testatur tuus *Bernard.* dicens: O magna! ò piâ! ò multum laudabilis Virgo Maria!

ria! Tu nec nominari potes, quin accendas, nec cogitari quidem, quin recro affectus diligentium te, Tu nunquam sine dulcedine tibi Divinitus insita piz memorie portas ingrederis. *Ludolfus Saxo in vita Christi parte 1. cap. 5. ex Bernar dom. 7. in festo Annunc.* Exinanivit se Mater formam ancillæ accipiens, propter quod & Deus exaltavit illam, & dedit illi nomen, quod est super omne nomen, post nomen Filij. Consonat illi de eodem festo *Joan. Gerson.* Domina nostra alius nomen accepit, & perfectius, quod esse possit homini post nomen Filij sui, quod in nomine suo omnia stectantur in cælo, & in terra, & in inferno. *Arnold Carnot. tract. de laud. B. Virginis.* Christus Dominus, Maria Domina, constituta est quippè super omnem creaturam, ut quicumque Jesu curuat genu, Matri quoque pronus supplicet. *Bernardus serm. 4. de Assumptione.* De gloria nominis hujus ac dignum aliquid sterilis concipere cogitatio, nec inerudita potest locutio parrire: unde sicut clarissimum, fortissimumque Jesu nomen ineffabile, & nisi Divina Spiritus S. adsit gratia, quæ linguam expediat, & gubernet; efferrî ab homine non potest, dicente Apost. 1. Cor. 12. *Nemo dicere potest Dominus Jesus, nisi in Spiritu S.* sic quoque nisi Divini facinoris aurâ adspirante, non valeas Sacrum Mariæ nomen enuntiare: quia, ut præter supra adductos *Fulbertus serm. de Nativit.* non intuitò, aut solo Parentum placito, sicut plerique, sed Divinâ dispensatione Virgo nomen accepit. *Bonav. in Psalt.* Gloriosum & admirabile est nomen tuum Mariæ, qui illud retinent non expavescent in hora mortis.

Sed dum ad finem hujus considerationis accedimus, nominis Mariæ explicationes quas sparsim dedimus, veluti in compendio, & quodam indice oculis subjiciamus, in quo nobis prævixit *Pater Hadrianus Lyraeus in Trysagio Marianæ, in illius affert interpretationes, à modulat.* 1. *Primam ex S. Ambros. lib. de instr. Virg. cap. 5.* Speciale Mariæ hoc nomen invenit, quod significat Deus ex genere meo. Pro quo *Theotianus dial. adv. Armenos,* oportebat qui Mariam honorare etiam ante conceptum voluit, à præcipua dignitate illam nominare. *Secundam expositionem ex S. Hieron. lib. de nomin. Hebr.* Domina maris. *Tertiam:* Illuminata illuminans, Illuminatrix, Lumen Dei, desumpta hæc ex *S. Ephrem de laud. Virg. S. Epiph. serm. de laud. Virg. B. S. Damasc. Chrysol. &c.* *Quartam:* Doctrix populi, Magistra, est et *Jdiota contempl. B. V. cap. 5.* *Quintam:* Exaltata, Eminens, Sublimis, Excelsa. *Sextam:* Stella maris, sive Gutta maris, est *S. Jrenai, Hieron.* *Septimam:* Dei Imitatrix, est *Rusilij Benzonij lib. 2. supra Magnificat cap. 22.* *Octavam:* Pluvia maris temporant,

est *Canisj lib. 1. cap. 1. Nonam*: Amarum Mare: ista est *philonis de Hebr. nomin. & Damasc. lib. 4. cap. 15.* ubi ait: Martyres à glorioso passim triumpho nominantur, & Maria à futuro dolore capit nomenclationem, dum Mare amarum interpretatur. *Decimam*: Smyrnam Aeolicè, sive Myrrham maris, est *S. Ambr. serm. 16. in Psalm. 118. S. Hieron. de nomin. Hebr. Myrrham mare habet, scilicet gemm. m. ex qua vala myrrhina. Undecimam*: Iaculatrix maris, *Duodecimam*: Spes maris, est *S. Epiph. Decimam-tertiam*: Stella maris, est *S. Hieron. cap. 1. Eucherij lib. 2. instit. Isid. Hispal. lib. 7. Ethymol. Bedæ lib. 5. in Lucam cap. 3. Bernard: hom. 2. super Missus.* Sed audiamus tandem ipsam Virginem apud *S. Brigitt. lib. 1. cap. 9. Rev.* Filius meus quantum etiam honoraverit nomen meum, audi nomen meum Maria, sicut legitur in Evangelio hoc nomen cum Angeli audiunt, gaudent in conscientia sua, & regratiantur Deo, qui per me & mecum talem gratiam fecit. *Jdiot. cap. 5.* Non est in ullo alio nomine; post nomen superbenedicti Filij tui tam potens adiutorium, quia super omnia Sanctorum nomina reficit lassos, sanat languidos, illuminat cæcos. *S. Method. orat. de Hypapante.* Tuum Dei Genitrix nomen Divinis benedictionibus, & gratijs omni ex parte refertum. *Abbas Franco tom. 6. de gratia.* Neq; post illud singulare dilecti Filij sui nomen, quod est super omne nomen, aliud nomen celum, & terra nominat, undè tantum gratiæ, tantum spei, tantum suavitatis, tantum piæ mentes consolationis concipiunt. *Simon de Cassia. lib. 2. cap. 1.* Nomen Virginis Maria quod sibi congruit, & mysterio: decebat enim ut ex proprio nomine tanto mysterio aptaretur, etenim Filius nomen habuit competens actionibus ejus, sic & Matrem habere voluit talem, ut intrinsecè nomen, & gesta in unum conceptum concurrerent, in unum conflata, unum ens virtutis immaculatum efficerent, unum vas ederetur, in quo reponerentur Divina mysteria. *S. Epiph. orat. de laud. Virg.* Mariam interpretari solemus Dominam, atque etiam Spem, peperit enim Dominum qui est Spes totius mundi, nempe Christum. Rursum illud nomen Mariæ interpretatur Myrrha maris, myrrham verò dicit aliquis, quod ego etiam ajo de immortalitate, eò quod paritura esset Gemmam immortalitatem in mari; hoc est in mundo: mare autem dicit universum mundum, cui Virgo serenitatem, & tranquillitatem contulit, dum Portum peperit Christum. Rursum itaque præclaræ Puellæ Mariæ nomen interpretatur Illustrata, utpotè quæ illustrata sit à Filio Dei, & cunctos usque ad terminos terræ credentes Trinitati illuminaverit. *Method. orat. in Hypapante.* Tuum Dei Genitrix nomen Divinis benedictionibus, & gratijs omni ex parte refertum.

2. Quia est DEI Mater.

Quid non illi cultus hoc titulo debetur? quia ut *Richard. à S. Lau.* lib. 4. de laud. Virg. Deus Pater Isaac 42. dicit: *Gloriam meam id est Filium meum* (quia *Gloria Patris Filius sapiens Prov. 10.*) *alteri non dabo*, quam Mariæ: soli Mariæ hoc privilegium debebatur. *Galat. 3.* Abraham dictæ sunt repromissiones & semini ejus, non dicit feminibus, quasi multis: quia ex unico semine Virginis. Hic jam moneo cum *S. Anselmo lib. de excell. Virg. cap. 3.* Intendat mens humana & contempletur, videat, & admiretur: unum Filium sibi consubstantialem Deus Pater genuit, hunc sibi tam unicum, & in omnibus omnino æqualem non passus est remanere solum modò suum, sed eundem ipsam voluit in rei veritate esse B. Mariæ unicum, & naturalem Filium, ex quo cum eodem spem colligimus *ibidem cap. 1.* Si propter peccatores facta est Dei Mater, quomodò immanitas peccatorum meorum cogere poterit desperare veniam, cum tam ineffabile bonum sit factum ex ea ob curationem eorum. Et cum *Abulense in nam. 13. q. 9.* De B. Maria dicimus, quòd ipsa propter nos Mater Dei est, & sic dicit Ecclesia. *Qui pro nobis natus, tulit esse tuus*, licet *ly pro*, vel propter, non dicit causam meritoriam, sed finalem, quia nos non meruimus, ut ipsa esset Mater Dei, sed ipsa facta Mater Dei, ut nos salvaremur. Ipsa Mater Dei facta est. Et *Dionys. lib. 3. de laud. Virg. artic. 3.* Virgo recognoscit se peccatoribus suo modo debere, quòd Mater sit effecta Dei. *certè juxta Theologos Verbum incarnatum non fuisset, nisi Adam peccavisset, ut Athanas. serm. 3. contra Arianos.* Necesitas, indigentiaque hominum anterior est, quam Christi Nativitas, quâ sublatâ carnem non induisset. Et *Nazian. orat. 16.* Quæ humanitatis à Deo propter nos susceptæ causa exitit? profectò ut nobis salus pareretur. Sed *August. pro reliquis omnibus qui adduci possunt loquatur sermone nono de verb. Apost.* Nulla causa fuit veniendi Christum, nisi peccatores salvos facere, tolle morbos, tolle vulnera, & nulla est causa medicinæ. Et *serm. 8.* Si homo non perijisset, Filius hominis non venisset. Et *S. Leo serm. 3. de Pentecost.* Si homo in suo honore naturæ mansisset, nec à lege sibi posita deviasset, Creator mundi creatura non fieret. Planè evenit quod *Genes. 7.* *Multiplicata sunt aquæ, et elevarunt arcam.* Multiplicata sunt peccata hominum, & elevata est Arca Mariæ, ad dignitatem Maternitatis, ad tantum autem ut similis sit Divinæ. Quemadmodum enim Virgo Deus generat, ita et Virgo Maria generavit. Verbum mentis sine sordibus fit, Virgo sine sordibus peperit: Verbum mentis illuminat, similiter partus Virginis, ideoque dicitur oriens sine mentis læsione Verbum mentis,

nec Christus læsit Virginem. *Dionys. Carthus. serm. 1. de Concept. B. V.* Non irrationabiliter asserunt, quidam magni Theologi, quòd ratione hujusmodi Maternæ fecunditatis, Maternitatisque Dei, Bma Virgo Maria sit dignitatis quodammodò infinitæ; cum omni ergò reverentia honoranda, nominanda, & cogitanda est nobis, atque post Deum ferventissimè diligenda. Et certè *August. docet serm. de Assumpt.* hujus dignitatis effectum (quòd sit Mater Dei) nec cor concipere, nec lingua valet exprimere. *S. Ephrem Theopol. epist. ad monachos*, cujus meminit *Platinius Cod. 228.* Ad omnem pietatis plenitudinem sufficere Deiparam credere, & appellare SSmam Virginem. Postquam enim quis dixerit Deum incarnatum, SSmam Virginem peperisse Angelorum uti videtur Theologia. *S. Thom. de Villa nova Valentie Archiepisc. serm. 3. de Nativ. Virginis* Cogita Virginem quandā pulcherrimam, purissimam, humillimam, Sanctissimam, & perfectissimam, ex omni parte integram, & consummatam; illa Mater Dei est, & major est quàm excogitare potes, aut intuitu mentis describere. Undè si *Tullius, Demosthenes, Homerus, Virgilius, & alij omnes potentes in dicendo Rhetores* eam laudare per singula conarentur, non sufficerent utique nec modicam ejus excellentiam attingere. Undè admiratur *Fulgentius.* Quænam est ista Fœmina quæ omnibus Sanctis proponitur imitanda? *Et paulo post.* Quidquid capax est non solùm humana natura, sed & pura creatura, totum hoc fuit in Virgine gloriosa. *S. Bernardinus serm. 61. de B. Virg. cap. 12.* Quod Deus generaret Deum nulla requirebatur in Deo dispositio, cum ei ex natura sua conveniat, ut per viam naturæ intellectûs produceret Verbû per omnia sibi æquale: imò impossibile est quòd non generet Deum propter suam fecunditatem, sed quòd fœmina pareret & conciperet Deum; est, & fuit miraculum miraculorum, oportuit enim fœminam elevari ad quandam quasi æqualitatem Divinam; per quandam infinitatem perfectionum & gratiarum, quam nunquam creatura experta est. Undè, ut credo, ad illam abyssum imperferutabilem omnium charismatum Spiritûs S. quæ in B. Virgine descendunt in hora Conceptionis, intellectus humanus, vel Angelicus nunquam potuerunt attingere. Ex quo *S. Thom. de Vill. nova serm. 2. de Nativ.* solvit illam difficultatem, cur Scriptura pauca admodùm habeat de B. Virg. Quid amplius quæris, quid ultra requiris in Virgine, sufficit tibi quod Dei Mater est, quod de ea natus est Jesus, hæc longi & plenissima historia est. *s. Bonav. spec. lect. 10. vel c. 8.* Mater Domini, Mater & Virgo, Mater est dignissima, ipsa est Mater, quæ tali Filio est decentissima, ipsa est Mater cui talis Filius decentissimus fuit, ipsa est, quæ majorem Deus facere non potest, majorem mundum posset facere Deus: majus coelum

im posset facere Deus: majorem matrem quam Matrem Dei non posset facere Deus. *Proclus Archiep. Constantinop. apud Damasc. de Tryfagio.* Nihil in mundo cum Dei Genitrice Maria comparandum est: res omnes conditas ô homo cogitatione peragra, ac perspice, an quidquam sit quod S. Dei Gentricem æquet, aut superet, terram undique lustrâ, mare circumspice, aërem investiga, homines animo perscrutare, virtutes omnes ab oculorum sensu remotas cogitatione complectere, ac vide, an in omnibus rebus conditis sit ejusmodi miraculum, ac Maria. *Anthon. de excell. Virg. cap. 2.* Hoc solum de S. Virg. prædicari, quod Mater Dei est, excedit omnem altitudinem quæ post Deum dici vel cogitari potest, & altissimum quid habet ad contemplandum, & ruminandum mens humana. *Bern. serm. 4. super Missus.* Quid est, & virtus altissimi obumbrabit tibi, qui potest capere capere, quis enim exceptâ fortassis illâ, quæ hoc sola in se felicissime meruit experiri, intellectu capere, ratione discernere possit? *Petrus Cellensis lib. de Panibus cap. 22.* Et quid amplius Virgini assignare possumus Divini muneris, & honoris, quam ut quod verum est fateamur, Gentricem eam Dei esse & hominis, infra hoc dicitur, quidquid in ejus commendationem assertur. *Emm. Paleol. Imper. orat. de dormit. B.V.* Te immaculatam ubi Dei Matrem appellaverimus, omnia comprehendimus, quæcunque ad necendas laudes spectant. Nam cum multis usque amplissimis abundes titulis, qui Dei te Matrem dixit, laudationi imposuit coronam: Hæc enim revera est summa encomiorum, quæcunque non modò lingua hominum, sed ipsorum quoque de te proferant Angelorum.

3. Quia est Lumen omnium.

Idem Bern. Ecclesie Græcæ habeo 7. Martij, quæ ita Virginem veneratur. Salve quæ es Solis inaccessi Vehiculû, & radiorû loco ipsummet Solem emitis cunctarum mentium captu majorem! Salve Mens Divinorum igniû sublimibus velis excubijs fulgens! Salve Splendor, qui scintillas ut fulgur, unâque totum terrarum orbem illustras! Splendor aureis rutilans radijs! Splendor omni genere vestitatum decore, cujus nobis exoriens lumen occasum non habet. Simile affect. *Epiph. serm. de laud. Virg.* O Candelabrum Virgineum quod illustravit tenebras involutos; Candelabrum Virgineum repellens tenebras! ô Lucem splendentem. *Idem Bern. serm. de Nativit. B.V.* Tolle corpus hoc solare quod illuminat mundum, ubi dies? tolle Mariam hanc maris stellam, maris utique magni, & spatiosæ, quid nisi caligo involvens, & densissimæ tenebræ relinquuntur. *Bern. serm. spec. B.V.*

cap. 3. Maria est Illuminatrix plurimorum per exempla lucidissimæ vitæ suæ, ipsa est cuius vita gloriosa lucem dedit sæculo, ipsa cuius vita inclyta illustrat Ecclesias: ipsa enim Lucerna est Ecclesiæ ad hoc illuminata à Deo, ut per ipsam contra tenebras mundi illuminaretur Ecclesia. *Rich. à S. Laur. lib. 1. de laud. Virg. cap. 3.* Ipsa illuminat Ecclesiam militantem, signatam per arcam Noe, quam illuminat Fenestra cristallina, quæ figurat Mariam, *S. Method. orat. bipap.* Fidelium Fax vocabatur. *Joann. 9.* Christus cæcum curavit, & misit ad natatoriam Siloe, quod interpretatur missus, ita ad Virginis illud, missus est Angelus &c. pro lumine remittit. *Richard. à S. Laur. lib. 9. de laud. Virg.* Maria designata per natatoriam Siloe, ad quam missus est cæcus natus lavare oculos suos, ut illuminaretur: ipsa enim dicitur Illuminatrix, & hoc nomen suum interpretatur in nobis. *Bern. serm. 1. de Assumpt.* Mariæ præsentia totus illustratur orbis, adeo ut ipsa jam coelestis patria, clarius rutilet Virgineæ lampadis irradiata fulgore. *Alb. M. in Lucam 1.* Maria interpretatur Illuminatrix, si ergo es circumdatus tenebris, & abscondita est tibi via tua *Job. 3.* Respice Illuminatricem, nomina Mariam. De Illuminatrice habes *Apoc. 12.* ubi apparet in cælo Mulier amicta Sole, & luna sub pedibus ejus. *Greg. Tbaumat. serm. de Annunt.* Ave gratiâ plena, Fons lucis qui cunctos in ipsam credentes illuminat: *Method. hom. de Purif.* Te SSma Virgo tanquam Die clarissima mundo affulgente, justitiæ quæ Solem illum producente, odiosus tenebrarum horror depulsus est, niverusque terrarum orbis veritatis purissimæ luce est pertusus. *Leo hom. 7. in Annunt.* Salve Lucerna ex qua Splendor Patris elucescens, cum mundum Genitori dedicasset in templum, eundem cognitionis suæ lumine illustravit. *Leo Sapiens hom. de dormit. Deip.* appellat Virginem perpetuo lumine collustratum Candelabrum lucens. *Hermannus Contractus prosa in Salve Regina.* Ave maris Stella in lucem Gentium Maria Divinitus orta: euge Dei Porta quæ non aperta, veritatis Lumen ipsum Solem justitiæ indutum carne ducis in orbem. *S. Anastasius Sinaita lib. 1. hex.* Adam non fuit deceptus sicut dicit Apostolus: Eva autem decepta, cum à tenebricosi, & obscuri serpentis dominatu oppressum esset, & defecisset ejus lumen: ejus tamen luminis defectum restituit Lux vera, quæ ex ipsa processit, ex secunda inquam Eva Christus tanquam ex quapiam luna, Luna Maria quæ nunquam minuta aut defecit, aut privata fuit essentiali lumine, nempe suâ Virginitate. *S. Odilo in hymno Virginem Sanctam de Nativ. B.V.* Sidus inclytum vocat, illustrans omne sæculum, per quod dies & tempora assument vitæ lumina. *S. Theodor: Studita ode 5. Canonis pro Sanctis imaginibus* appellat Deiparam Luccernarium auro exornatum, quod lumen intellectuale mundo peperit, & tenebras

brosam nebulam dissipavit. *S. Germanus Constantinus orat. in Nativitate Virginis.*
 Ave gratiâ plena, gaude illuminata, per quam tenebræ pulsæ, lux introducta.
Hesicbius Jerosol. hom. 2. vocat Virginem Lucernam oris expertem, quæ à se ipsa
jugiter ardeat. Albert. M. in Bibl. Marianis ex Genes. Fiat lux id est Maria generetur
appellavitque lucem diem, id est Mariam, hoc nomen ei est in æternum, ipsa enim
optimè Dies dicitur, Eva nox. Et ex parabolis: Necdum erant abyssi, id est demones,
vel abyssi miseræ & peccati, & ego jam concepta eram, scilicet in præsen-
tia, & prædestinatione Dei, ut exhiberem lumen contra tenebras. S. Petr. Damiani
serm. de Assumpt. Est Virgo Stella matutina in medio nebulæ, quæ in cœli cardine,
summo splendore coruscans, orbem subditum splendidiore radijs incolorem,
siquidem Mulier est amicta sole, uti de illa intelligunt Epiph. heresi 78., Bernardus in
serm. Signum Magnum, S. Aug. lib. 4. de Symbolo & alijs: ita ut dixerit Damiani serm. de
Assumpt. In illa inaccesibili luce perlucens, sic utrorumque spirituum, id est hominum,
& Angelorum hebetat dignitatem, ut in comparatione Virginis, nec possumus
nec debeant, apparere. Ex quo docet Richard, à S. Laur. Sicut impossibile est de
tenebris noctis venire ad lucem nisi mediante aurora, sic impossibile est de tene-
bris vitiorum venire ad lumen gratiæ, nisi mediante Mariâ, per quam cum jam
indè ab ejus felicissimo Natali, tot tantique mortales de tenebris vitiorum erant,
dulcissimam lucem aspexerunt veritatis, quidni voce quâdam voce unanimi cle-
mitant, lumen hoc Virginale perpetim nobis lucere? Deus ad illuminationem ter-
ræ creavit luminare majus, & minus, Mariam verò ad illuminationem mentium.
Idem lib. 2. de laud. Virg. Deus hanc lucem fecit, quando B. Virginem de tenebris
lucere, & splendescere dixit, sed quia lux esset bona, vidit, quando per eam mundus
tenebras illustravit, sequitur, & vidit Deus lucem, quòd esset bona. Neque nos
tantum, sed & Angelos illustrat. Nam Bonus, in spec. lect. 3. Sic ergò illuminas
Mariâ in gloria sua rutilans per omnia respicit, quia per omnes Angelos, & per
omnes sanctos gloriæ suæ illuminationem extendit: nam Deus illuminat reclusas
inferiora per media. Ex quo dixit S. Thom. opusc. 8. Convenienter nominatur
Maria Illuminatrix in alios. Et Bernardus tom. 1. coucl. 61. artic. 1. cap. 6. Electa
est ut sol ad irradiandam totam multitudinem beatorum spiritu. Et tom. 3. serm.
.ii. artic. 2. cap. 1. Virginem recepisse fecunditatem ad generandos omnes electos,
etiam Angelos, in aliquo gradu, gustu, & experientia Divinorum. Undè à S. Epiph.
appellatur serm. de laud. Virg. Cœlestium hierarchiarum præclarissimum Orna-
mentum. Et Chrysippus Presbyter serm. de laud. Virg. ita illam salutat. Ave Fons
lucis omnem hominem illuminantis, ave solis Ortus, qui nullum potest ferre oc-
calum.

casum. Et *Gerfon orat. habitâ in Concil. Constant.* Adeunda est Virgo gloriosissima, quæ sui nominis interpretatione tam Illuminata quàm Illuminatrix dicitur. Et quo lumine? prorsus lumine gratiæ, quo sic illuminata est ut dicatur in Apoc. *Mulier amica sole.* S. Thom. *Villanova conc. 1. de Annunt.* Tolle solem quid est in mundo nisi tenebræ, tolle Mariam ab Ecclesia quid restat nisi caligo? *Epiph. serm. de laud. Virg.* Præclaræ Puellæ beatum nomen interpretatur Illustrata, utpote quæ illustrata sit à Filio Dei, & cunctos usque ad terminos terræ credentes Trinitate illustravit. *Bonav. in spec.* Ipsa est cujus vita gloriosa lucem dedit sæculo, ipsa est Lucerna Ecclesiæ à Deo illuminata ad hoc, ut per ipsam à tenebris mundi illuminetur Ecclesia. Quod ante illum expressit S. *Ephrem de laud. Virg.* dum eam sic veneratur: Ave clarissima Pharas, tu Portus naufragantium tutissimus, ave Lumen lucidissimum. Et tota Ecclesia de illa dicit: *Per quam salus mundi credentibus apparuit, cujus gloriosa vita lucem dedit sæculo.* In quod recidunt quæ dixit S. *Odilo hymno de Nativ. B.V.* Sidus inclyum illuminans omne sæculum, *Jdiot. p. 14, cap. 14.* Luna nostra in nocte, Aurora in diluculo, Sol in die.

4. Quia est Domina universæ naturæ.

S. *Joan. Damasc. Men. 10. Januarij ode 9.* sic Virgini canit: Quæ procreâsti rerum conditarum Authorem, jam super omnia quæ procreata sunt principatum exerces, incomparabili dignitatis fastigio pollens, quo tu omnem naturæ modum excedis. Et tota Ecclesia *Græca 29. Januarij.* Unica est Domina orbis terrarum. Eadem Ecclesia *ibidem in Men. 27. verbis S. Damasc. orat.* Quæ super omnes rerum creatarum divitias verissimo dominatu potiris, me præ gravi paupertate oppressum, gratiæ Divinæ largitionibus dignare. Et ideo fortè Apoc. 12. *Corona in capite ejus.* Dominij rationem dat *Damascenus orat. 2. de Assumpt.* Decet Matrem ea quæ sunt Filij possidere. Ob quod S. *Ephremus orat. de B. Virgine* Benedictam Dominarum Dominam purissimam vocat. Et S. *Antoninus 4. p. lit. 15. cap. 22, parag. 9.* Imperatricem, & Monarcham mundi. Etiam Dominium in nomine agnoscitur, *Chrysol. serm. 1403.* Maria Hebræo sermone latinè Domina nuncupatur: nasci, & vocari Dominam ipsa sui germinis, id est Christi Filij fecit, & impetravit auctoritas. Et S. *Thom. opus. 8.* Meritò Angelus reveretur B. Virginem quia Mater Domini, & ideo Domina est, undè convenit hoc ei nomen Maria, quod Syrà linguâ interpretatur Domina. S. *Remigius* hoc nomen non novit, qui meritum ei non exhibet famulatum. *Damasc. lib. 4. de fide cap. 15.* Verè rerum omnium Domina est, cum

cum Creatoris Mater extitit. *Damian. serm. de Nativ. Deip.* Fecit in te magna potens est, & data est tibi omnis potestas in caelo & in terra. *Ambros. lib. 1. de Virgine* alium affert titulum dominij. Adverte (inquies Virgo) quantum tibi Spiritus S. scripturae Divinae testificatione detulerit regnum, aurum, pulchritudinem: Regnum, quia Sponsa es Regis aeterni, Christus hoc sibi emit sanguinem: Regnum: Virgo vero ei hanc pecuniam sanguinis subministravit. Hinc legitur quod *Bernard. serm. 3. de uoninib. Virg.* Mater Domini effecta est Dominatrix omnis creaturae, quae Mater effecta est Creatoris, ideò merito dici potest ad quamlibet creaturam illud *Genes. 16. Revertere ad Dominam tuam, & humiliare faciem tuam ipsius*, quae verba dicta sunt Agar de Sara, quippe ipsa Virgo verè est Sara, quae interpretatur Princeps, quae verum genuit Isaac, id est Filium Dei. Sed cum jure naturali filius parentibus sit subjectus, hinc fit, ut quae habet Filium, ea sine parentum. Atque ita *Damasc. ait orat. de Assumpt.* Oportebat Dei Matrem ea quae Filij erant possidere, atque ab omnibus rebus conditis, ut Dei Matrem adorari. Quamquam etiam semper ita comparatum est, ut haereditas à parentibus ad filios devoluatur; nunc autem (ut eruditi cujusdam viri verbis utar) sursum sacrorum fluminum fontes fluunt: etenim Filius Matri res omnes conditas in servitium adduxit, hinc velut Dominus absolutus quicquid placet de nobis statuere potest. Et ut *Athanas. ait.* Sicut igitur cum ad Christum respicimus, Regem, Dominum, & Deum appellamus: ita quoque cum ad eam oculos rejicimus, Reginam, Dominam, ac Dei Matrem advertimus. Et *Anselm. lib. de excell. Virg. c. 4.* Ipse Spiritus Dei venit in eam, singularique gratia praeter omnibus quae creata sunt, sive in caelo, sive in terra, requievit, & Reginam, & Imperatricem caeli, & terrae, & omnium quae in eis sunt fecit Sponsam suam.

Antiquitatem hujus Virginalis dominij explicat *Anatolius Syrus in Cantico de Mariae Nativitate.* Quae ab aeterno praedestinata fuerat, ut Dei domicilium, Divinitusque sempiternae naturae Templum foret, haec universorum Regina jure salutariter. Quod profequitur *S. Anselm. de excell. Virg.* In aeternitate consilij sui statuit eam Dominatricem, & Reginam fore Angelorum. Et concludit *S. Anselm. in Epist. de SSma Domina nostra.* Quandoquidem ipse Rex est, qui natus est ex Virgine, idemque Dominus & Deus: capropter & Mater quae eum genuit & Reginam, & Domina, & Deipara proprie, & verè censetur. Quod profiteri jubet *Nicetas* in ordine baptisandi Sarracenos ut dicant: Confiteor Matrem Dei, qui homo factus est Matrem, atque idcirco Dominam & Reginam omnis creaturae: Divina gratia affectam adoro, & veneror. *S. Germ. Constantinop. orat. de Nativ. Virg. sic Virg-*

nem salutat. Salve pulchritudinis Diadema, genere Regina; Regiisque ubique
 stipata prerogativis; Sceptrum David, Regium Indumentum, gratiarum Corona.
Joann. Domase. orat. 2. de Assumpt. B. V. ita precatur. Ac mihi velim ea propitia sit,
 quam laudanda suscepimus, quæ creata omnia superat, atque omnibus rebus
 conditis dominatur, velur Dei Mater. Extensionem Mariani dominij explicat
Rupert. in 4. Cant. illam ipsam alloquendo. Ita coronaberis o Virgo ut in caelis
 Regina Sanctorum, & in terra sis Regina regnorum, & totum jure possideas Filij
 regnum. Et *S. Bonæ. spec. cap. 8.* universalem omnium Dominam fecit, Dominam
 inquam caeli & Dominam mundi. *Et antea. cap. 3.* dixerat. Postmodum Maria in-
 terpretatur Domina, hoc quoque optimè convenit tantæ Imperatrici, quia revera
 Domina est caelestium, terrestrium, & infernorum; Domina inquam Angelorum,
 Domina hominum, Domina in caelo, Domina in mundo, Domina in inferno.
Arnold. Carnotens. serm. de laud. Mariæ. Maria lingua Syriacâ Domina dicitur:
 Christus Dominus, Maria Domina. Et licet ipsa se Christi profiteatur ancillam,
 hoc servitutis genus omni regno sublimius esse intelligitur: constituta quippè
 est super omnem creaturam: & quicumque Jesu curvat genu, Matri quoq; pro-
 nus supplicat, & acclivis, in supernis & inferis admirationi est Virgo puerpera:
 stupent daemones, gaudent homines in caelo, gloriam concinunt principatus, &
 potestates. *Et paulo post.* Nec à potentia vel dominatione Filij Mater potest esse
 sejuncta.

Enumerat servos Virginis *Bernardus. tom. 1. serm. 61. 4. 1. cap. 6.* Tot creaturæ
 serviunt gloriosæ Virgini Mariæ, quot serviunt Trinitati. Omnes nempe crea-
 turæ quæcunque gradum tenent in creatis, sive spirituales ut Angeli, sive ratio-
 nales ut homines, sive corporales ut corpora caelestia, & elementa, & omnia quæ
 sunt in caelo, & in terra, sive damnati, sive beati, quæ omnia sunt Divino imperio
 subjugata, gloriosæ Virgini sunt subjecta: ille enim qui Filius Dei est, & Virginis
 benedictæ, volens, ut sic dicam, Paterno principatui quodammodo principatum
 æquiparare Maternum, ipse qui Deus erat Matri famulabatur in terra. Unde
Luce 2. scriptum est de Virg. & glorioso Joseph: *Et erat subditus illi. Et cap. 7.*
 Lege successions & hæreditario jure, totius universi debetur B. Virgini primatus
 & regnum; quamvis autem benedicta Virgo fuerit nobilior persona, quæ fuerit,
 vel futura sit in orbe terrarum, tantæque perfectionis, quod etiam si non fuisset
 Mater Dei, non minùs debuisset esse Domina mundi: tamen secundum leges
 quibus regitur mundus, jure hæreditario omnem hujus mundi meruit princi-
 patum & regnum: quia Filius ejus in primo instanti suæ Conceptionis monar-
 chiam

H b

chiam

etiam totius protulerit, & obtinuit universi, sicut Propheta testatur dicens *Pall. Domini est terra, & plenitudo ejus &c.* Ex jure ergo Conceptionis Filij Dei Virgo incumbat totum illud procurare, & administrare, quod ex tunc Filio datum est usque ad legitimam ætatem Filij sui, sicut ipsius diligens Nutrix, & Auctrix, & cunctum quod volunt jura: & paucis interjectis ostendit illius jus successione ratione mortis filialis, cui nemo erat vicinior qui succederet, & tandem concludit. Ex his omnibus apertissime claret, quod Mater Iesu Christi Maria, hæretario jure omnium quæ sunt infra Deum habet Regale dominium, & inclinatim obtinet principatum. Insinuavit in his magnus hic cultor Virginis titulos non Virginei dominij, sed adhuc suggerit titulum qui sequitur *s. Epiph. de laud. Virg. Donorum antenuptialium nomine Spiritum S. accepit, dotis verò gratia cœcum paradiso;* & ulterius *Her. 87. Si Christus est Rex, profectò Mater ejus & Regina.* Quocirca *Germ. orat. de oblat. Deip.* ita illam affatur. Ades dum Domini omnium terrigenarum, & erubescant, & deficiant, & pereant, & cognoscant quod nomen est tibi Domina, quod adhuc vivens teste *Anselmo de excell. Virg. cap. 7.* habebat Virgo decurso labentis vitæ tempore, se in latitudinem Regni cœlestis ascensuram, leque post Filium omni creaturæ cœlestium, terrestrium, & infernarum dominaturam. Invocemus hanc Dominam nostram *cum Ecclesia Græca in Men. 16. August.* & civitatem seu Remp. nostram ei consecremus. Urbs omnium civitatum, imperij Regina (de sua Constantinopoli loquitur,) quæ te Reginâ, ac Dominâ suâ velut turrito quodam Propugnaculo utitur, impetus omnes barbarorum profligat, etiam bestiarum furoribus pares, adversariorum quoque omnes machinas evadit, & opibus demum, atque potentiâ crescit ô Deipara! in te quæpè gloriamur, in te quoque evitamus quidquid nobis asperum imminet, tuæ tandem tutelæ confisi, nullorum hostium expeditionem timemus: quocirca civitatem hanc tuam, (ô apud Deum singulariter gratiosa) ut revera tibi sacratam, quocumque discrimine sive ruina conservare incolumem perge, unaqueque gregatum in unanimitate semper pace confirma.

5. Quia ad sui cultum homines obligavit.

Oritur id quidem sufficienter ex eo, quod sit Domina nostra: sed & præteritur *Ecclesia Græca per s. Sabbam in Men. 5. Jan. ode 9.* Illam, ait, benedictam nos mulieres ex debito in hymnis magnificamus, quicunque de fidelium numero sumus. Agnoscit hoc debitum & *Bernard. serm. de ejus Nativit.* & fontem ejus ostendit.

dit. Totis medullis cordium, totis præcordiorum affectibus, & votis omnibus veneremur, quia sic est voluntas ejus, qui totum nos habere voluit per Mariam. Et Richard. à S. Laur. lib. 2. p. 4. de laud. Virg. Ex quo ad eam inclinati sunt coeli, & Rex coelestis ad eam descendit humiliatus, quod innuebat Angelus dicens: *Dominus tecum* Luc. 1. benè debemus nos miseri visâ ejus imagine, vel audito nomine inclinari ad eam. Et rursus. Ante ejus altaria, sive ejus imagines, cum recitatur nomen ejus, genua flecte, quia ipsa dicit cum Filio Isai: 45. *Mibi curvabitur omne genu.* S. Petr. Damiani aliam debiti causam agnoscit, cum ait: Hic rogo perpendite, quam debeamus, illud siquidem corpus Christi quod Beatissima Virgo genuit, &c. nunc de sacro altari percipimus, & ejus sanguinem in sacramentum nostræ redemptionis haurimus. Eleganter *Acatius Melitenfis hom. Ephesti in Patrum confesso habita.* Neque Deiparam quoque Virginem eo honore privaverim, quem dispensationis mysterium gratuito ipsi impertivit: etenim charissimi, absurdum fuerit, crucem ignominiosam quæ Christum portavit cum altaribus Christi conglorificari, atque in fronte Ecclesiæ splendens apparere: eam verò quæ ob tantum beneficium Deitatem suscepit, Deiparæ honore privari. *Bonavent.* Oculi ancillæ in manibus Domine suæ semper debent esse: quia oculi omnium ad manus Mariæ semper debent respicere, ut per manus ejus aliquid boni accipiamus. Quod ipsum deducit S. Joan. Damasc. orat. 2. de Assumpt. B. Virginis Oportebat Dei Matrem ea quæ Filij erant possidere, atque ab omnibus rebus conditis, ut Dei Matrem adorari: quam enim ita semper comparatum est, ut hæreditas à parentibus ad filios devolvatur: nunc tamen ut eruditi cujusdam viri (*Eurip. in Medea*) verbis utar, fursum sacrorum fluminum fontes fluunt; etenim Filius Matri in servitutum res omnes addidit. Commendat hoc ipsum *Venantius Fortunatus Episcopus Pictav.* dicendo. Gracius est obsequium Deo, quod Mariæ impenditur, quam quod Sanctorum cui libet exhibetur. *Dionys. Carthus. lib. 2. de vita, & sine solitarij art. 7.* Elucescit nos hanc DEI amantissimam & superexaltatam Virginem sacro sanctam Mariam, post Deum debere venerari sublimius, amare ardentius, contemplari sincerius, semper reminisci atque contemplari tenacius, neque enim est aliquid post Deum tam magnū, tam bonum, tam sanctum, tam necessariū ut ipsa, *Leo X. in diplom. pro Ecclesia Lauvet.* Gloriosissimæ Matris Dei Mariæ, à cujus laudibus sicuti neminem cessare fas est, ita, ad illas explendas neminem sufficere arbitramur. *Pelbartus in Stellario lib. 12. part. 1. artic. 1.* ostendit, quod magis obligati sumus ad colendam Virginem, quam Angeli, & sic argumentatur: Quanto crescunt dona, tanto

Hh 2

& ra-

& rationes crescunt donorum: tantò ergò ad servendum Deo promptior quàm debet ex munere, quantò se obligatiorem conspiciat in reddenda ratione; B. vero Maria Dei Mater majora dona exhibuit hominibus, quàm Angelis, ergò magis homo tenetur diligere, in quantum poterit, quàm Angelus. At nos cum *Sancti Damiani. serm. de Nativ. B. Virginis.* Felices Angelici Spiritus, qui B. Virginis habere præsentiam, nos interim memoriam abundantia: suavitatis tuæ cruciamus. Si dulcis est memoria, quid erit præsentia?

6. Quia est tota dulcis, tota suavis.

Id omninò ita esse lectis sequentibus historiis quisque judicabit. *S. Hieronymus* de se concionantem amplexata. *S. Bernardus* cum urbem Spiram intrasset, pacem inter Principes Imperij compositurus, & juncturus arma contra Turcarum parantem exterminium nomini Christiano, statuas B. Virginis spectante omni Clero, & populo salutavit illo *Salve Regina &c.* cui audientibus omnibus respondit: *Salve Bernarde.* Statua Spiræ asservatur & miraculis claret, ubi hæc hiltora in marmore brevi rythmo incisa videtur: *Sorori S. Amedei Episcopi Laufingensis* donavit Deipara chirothecam laneam. *Gibbons Auctor. B. Hermannus* (ut in vita ejus *Sur. 7. April.*) suas delicias sic describit, causam reddens, cur audito nomine Mariæ se humi abjiceret, & diutius hæreret. Ecce quoties ad nomen Sacre Virginis me humi abjicio, odor omnium florum, & aromatum, tantà suavitatis copia è terra influit in nares meas, ut semper illi hæere vellem, si liceret: spe ergo recreationis hujus, ad prosternendum me festino, sed quia ægrè tantà privor delectatione tardus sum ad surgendum. *De eod. ibid. refertur:* quod per Angelum Virgo Sancta voluerit se illi in Sponsam tanquam Josepho tradi, & pro Hermannus nomen Josephi assumere, novum Sponsum jussit. Cum idem Hermannus ad quoddam monasterium Virginum esset descensurus, Virgo hæc prævenit, & monuit moniales, ut hospitem Hermannum omni humanitate acceptarent. Venit curaverat aliquandò Hermannus incidere, & incubuit lecto cum periculo veni monuit Virgo jacentem, ut situ securiore decumberet. Eidem, ut & B. Stanislaus Kostka Jesum infantulum tradidit. Aliquandò rigidior hyeme sacrum longiusculum celebrabat, interea latera ejus cingebant Jesus & Virgo, hic unum, alterum illa, nè frigore affigerentur fovebat. Accidit ut in faciem prolapsus duos dentes effingeret, eos ubi in manu accepit, Virgo comparuit, & interrogat velut ignorans, quid manuteneret? necdum casum exposuit, tum ori & integritati dentes restituit.

stituit. *Baron. ad annum 1028.* hoc quod sequitur de *Fulberto Abbate Ferraviensi* scri-
 bit, quod illi ægrotanti per visum apparens D. Virgo sua ubera sugenda præbue-
 rit. *Alano Rupensi* cum imperaret prædicationem rosarij, promissit se concionanti
 Adjutricem futuram, miracula patraturam, anulum ex digito suo detraxit, quem
 ex suis crinibus contextum habuit, & Alano donavit, ut est in ejus vita. *Petrus Da-*
miani de quodam Clerico Nevenensis Ecclesiæ, ægro, sed cultore Virginis scribit,
 quod D. Virgo ejus ori lac suum instillaverit, & sic eum sanaverit, hæc *Damiani lib.*
6. epist. 29. Savina vero 23. Jun. in vita B. Mariæ Oegniacensis narrat, quod hæc B. viderit
 D. Virginem cum flabello assidentem cuidam viduæ suæ cultrici febribus æstuanti,
 atque ita temperantem æstum morbi. De *S. Edmundo Archiepisc. refert de Natalibus*
lib. 20. cap. 68. dum ad lumen studeret, atque tantillum obdormisset, ventus lu-
 men extinxit; sed ille excitatus nomen Virginis invocavit, statimque lucerna ac-
 censa est. Ex *B. Vladislai Poloni Cisterciensis* mortui corde enata arbor, in cujus
 folijs nomen Mariæ apparebat. In *B. Eustachij ejusdem Ordinis* post mortem lin-
 gua aureum Ave Maria apparuit, hæc recitat *Catalogus SS. Ordinis Cisterciensis.*
 An non blandam se illi exhibuit homini improbo, de quo *S. Petrus Coelestinus* opusc.
6. cap. 23. Huic devotè quotidie Virginem salutare consuetum fuit: contigit ut
 dum eam salutaret, immanis in eum fames irrueret, adfuit D. Virgo cum cibo
 optimo, sed in sordidissimo vase posito: hic homo ad cibum fame abripi, sed fœ-
 ditate vasis coerceri, jubet Virgo, ut comedat, ille propter immunditiam vasis
 renuit: tum Virgo subjicit, de tali sibi vase ab eo salutationes sibi offerri, com-
 punctus visione abiit in rem, & vitæ reliquū sanctissimè exegit. *Aliud idem refert*
S. Papa opusc. 5. cap. 6. Cum quidam vellet templum erigere in cœmeterio Judæo-
 rum, & illi concedere recusassent, nisi ipsa Virgo Diva ossa eorum humo extra-
 heret, sequenti die omnia ossa exhumata sunt reperta. Cum stræceret *Constantinus*
Magnus Divæ Virgini templum in Gallia teste *Greg. Turonensi*: neque columnas præ-
 magnitudine architectus erigere posset, erat enim uniuscujusq; illarum diame-
 ter longa pedes sedecim, Virgo Sancta comparuit, & iussit ut tres pueri à schola
 vocati columnas illas grandes in altum proveheret, quod & factū. *Maraccius cap. 37.*
Fundat. Marian. narrat de *Joanne à Cruce Carmelita* discalceato, Virgini devotissi-
 mo, quod post mortem in ejus membris Conceptionis Virginis vita est imago.
Petrus Douvremannus in bist. Valentiana p. 3. cap. 5. ex authenticis tabulis recitat, quod
 Judæus quidam *Lebarretier* habitabat Villæ (est mancipium Hannoniæ) dives,
 sed septimum jam annum lecto affixus, huic Virgo Diva per quietem apparuit, ac
 partem terræ ab eo flagitat, in qua templum nomini suo extruatur, somnium ille

Hh 3

credi-

credidit, ac neglexit: sed Virgo rursus redit, ac hominem sanat, ille Curionem accedit, petitque consilium, rursus Virgo apparet, ac templum postulat: tum demum ille liberaliter omnia offert: sed cum essent dotales agri, de ijs sine consensu conjugis disponi non poterat, ideoque hæsitabat, quid ageret, (conjunctæ Aquigranensem ad Deiparæ Ecclesiam, pro salute mariti obibat peregrinationem) et subito ope Angelorum sistitur marito, ingens utriusque gaudium, & consilij collatis, statuunt templum erigendum. Primo itaque diluculo sequentis diei, cum Prætor Villano, ac Curione alijsque amicis locum spectaturi abeunt in agrum: en aream vident filo sericeo ad virgulas albas terræ infixas circumdatam, hoc manifestello lati signo, aream Virgini dedicant, sed nondum suavitatis Virginæ finis Linum biduo ante fatum illo fuit loci, hoc statim altera die maturum manis vellentium provocavit: erectum deinde templum, coepit miraculis coruscare.

Sed jam erga Boloniam suavitatem spectemus. Loquuntur *Bolonenses historici ad annum 635.* Statua Virginis vecta est per Gallicum pelagus, absque velo, absque remis, & absque omni nautico instrumento, hæc in Boloniensi litore constitit, altero ad puppim, altero ad proram adstante Angelo: exceperunt hospitium gratissimam Wilbertus & Duda Comites Bolonienses, ac templum erexerunt; sed eo demum præ senio labente, apparuit Virgo, & locum novo templo designavit, pro cuius fundamentis dum eruitur terra, thesaurum inveniunt, qui ædificando templo par fuit. Quod sequitur scribit *S. Greg. lib. 1. dialog. c. 9.* S. Bonifacius Episcopus Ferentinus largitus in elemosynam depositos apud se sui nepotis aureos duodecim, quos cum nepos importunè repetit, nec habet unde Episcopus refundat, confugit ad B. Virginem, quæ illi aureos supra pallium demissa Puella septennis à Deipara petens psalterium, & legendi peritiam, utrumque concessuta. *Tb. Cantipr. lib. 1. Apum cap. 23.*

7. Quia ita est venerabilis, ut qui illi non servit fiat miser.

Sic eos *Ecclesia Græca in Mensis 30. Martij* detestatur, qui cultum Virginis abjiciunt. Simul & inimicissimi nobis, & planè execrâdi videntur, qui tuam ô Virgo Filijs; tui imaginem adorare detrectant: propterea quòd dicto audientes non sunt Divinis Patrum nostrorum decretis. *Joannes Eviratius Monachus in prælo cap. 6. cujus historiam Synodus 7. approbavit,* cum retulisset de quodam Eremita vehementer agitato impuris insultibus, & quòd dæmon illi pacem promitteret, si cultum B. Virginis relinqueret: addit, quòd illi consulenti Abbas Theodorus vir permagnus sic

sic respondit: Illud persuasissimum tibi esse debet, levioris esse flagitij in quod-
 liber lupanar urbis intrare, quam Deo ejusque Matri debitum cultum & religio-
 sum honorem denegare: etsi enim libidinis & scortationis execrabile sit scelus,
 & pœnis æternis vindicadûr: impietas tamē quæ à vera nos religione avocatur, quæq;
 Deum & Dei Matrem alterum altero religionis genere venerari nos prohibet, mul-
 to est libidine ipsa deterior. *Maximus Abbas & Martyr.* Qui non dicit Dominam
 nostram omni hymno celebrandam, & sanctissimam, & immaculatam, & omni
 intellectuali naturæ venerabilem, naturalem verè Dei Matrem factam, qui fecit
 coelum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt: esto anathema, à Patre & Filio
 & Spiritu Sancto, consubstantiali Trinitate, & ab omni virtute coelesti, & choro
 SS. Martyrum, omnique Spiritu in justitiâ consummato, & nunc & semper in
 sæcula sæculorum Amen. Mitius est habitus sed tamen castigatus *B. Eskilus Da-*
nonimus Archiep. de quo *Christoph. Henricus*: in *Faseic. SS. Ord. Cisterc. lib. 1. d. 30.* Hic ad-
 huc puer annorum circiter duodecim missus causâ studiorum ad Hildesemensem
 Academiam, in Saxonia morbo correptus gravissimo, & supremis munitus sacra-
 mentis, extra se abreptus, videbatur positus prope quendam clibanum ardentem,
 à quo subito abreptus, in eo tamen exitum reperiens, ad locum aliquem liberum
 ab igne erepsit, & progressus ad quoddam pallatium, in quo B. Virginem Regali
 Majestate conspexit inter Angelos, illam ergo accessit petendo misericordiam:
 sed eum nec respicere dignata, imò minaciter allocuta, jubet quantociùs ad
 ignem redire; assistebant Virgini inter alios, Episcopus civitatis Decanus, &
 quidam Canonicus, horum implorabat preces Eskilus, qui etiam orabant pro eo
 Sacrosanctam V. sed illa respondit. Quid est quod rogare præsumitis pro ado-
 lescente illo vanissimo, meoque respectu indigno? hic enim perversus ac lubri-
 cus, nunquam me honoravit, neque salutationem meam vel una vice repræsen-
 tavit, tum ipsemet adolescens coepit orare: Misere mei pijsima Domina, mi-
 serere mei Miseratrix humani generis, & nè claudas à me misero inexhausta visce-
 ra misericordiæ tuæ, quia paratus sum amodò & usque in sempiternû servire tibi,
 & te super omnia post Deum venerari; quod si genitor meus istam calamitatem
 agnosceret, maxima auri pondera pro mea liberatione libenter impenderet.
 Talia cum oraret, jam serenatâ facie Sancta Mater respectans ait: Quid igitur pu-
 tas, num quod valeas te ipsum apud me condigno pretio redimere? in hoc enim
 me forsitan placare posses, si congruum mihi pro tua redemptione pretium per-
 solveres, tum ille fiducia hæc accessit, ac dixit etiam atque etiam, clementissima
 Domina, ego me optimè redimam, & quidquid mihi jusserit Dignatio tua, liben-
 tissimè

tissimè faciam, tantummodò mihi propitia esto, nec me in illum ignem cruciandum amplius remittas. Cui Regina. Volo igitur ut de quinque generibus annorum, s. mihi modios, hoc est de singulis singulos non negligas reddere, quo ille audire respondit alacriter, charum est mihi ò charissima Domina, quod imponis mihi, valdeq; jucundum, & ego mensuram bonam & confertam, & coagitatam, & superfluentem dabo in horreum tuum; quod cum ille promississet, pro illoque fidei iussissent prædicti intercessores, iussus ad humana redire: tum subito confidens coepit in lectulo clamare cum gaudio. Benedictus Deus ego liberatus sum, & amplius non ardebo. Gratias ago tibi Sancta Dei Genitrix Virgo, quæ me liberasti ab incendio isto, & amplius non ardebo. Interrogantibus quid rei esset? respondebat. Deo gratias ago, non ardebo. Tandem processu temporis, intelligens per quinque modios, quinque monasteria ille erexit, & in uno eorum sanctissimus mortuus.

Omitto quas Deus poenas de blasphemantibus Virginem sumpsit, neque enim numerus facile exemplorum finiretur. Illud quotidianum est, quod supra oppidum Mercuriale ad fines felicitatis Campaniæ contigit ad imaginem dictam de monte Virginis; quia ille locus coli solet abstinentiâ à lacticiis, & carnibus: si quis intulerit in eum solummodò quidpiam tale, sive casu, sive oblivione, sive ignorantia, repente cælum ipsum excandescit, ingentes pluviae, ac procellae excitantur: imò si quæpiam foemina (ut mos illius gentis) intret juncto adipe capillitio, ita cælum vindicat, donec relectum capillitium exuratur. Poenam hoc tantum unam apponam, non tam blasphemiae, quam cujusdam dissidite *ax relat. p. Pauli Castellii*. Dum sculptor imaginem ligneam formaret, quæ ante Refaldensis appellatur: interrogatus à quodam amico, quandonam illa prima esset patratura miraculum? respondit, postquam sibi è capite emerissent cornua, ecce rem novam! suâ se temeritate damnavit, & repente cornutus apparuit, deditque initium colendæ statuae. *B. Alanus de Rupe lib. de psalt. cap. 11. sub finem*. Secretum jam pandam tibi Divinae providentiæ: scias enim & securè intelligas, quod & indilatè alijs patefacias, quod videlicet signum probabile est, & proprium æternæ damnationis, horrere & adædiari, & negligere Salutationem Angelicam, totius mundi reparativam, habentibus verò devotionem ad hanc, signum est ordinationis, & prædestinationis permagnum ad gloriam. *Idem ibi spectat dictum de laud. Virg.* Deleantur de libro viventium, & cum iustis non scribantur, quicumque non sunt scripti in libro tuo ò SSma Virgo. Refert *Regorius de Hoveden. p. 2. ann. Anglicanorum in Richards ad annum 1198. in civitate quadam Italiae*.

italiæ, non longè à Januis accidisse. Civis quidam effectus energumens, mox plures: ac jam tot ut quisque sibi metueret, nè quisque simili casu corripere, advocarunt itaque Abbatem de Luccio Ord. Cisterc. & alios viros religiosos in consilium, statutum, ut ab omnibus triduo jejunaretur, tum Abbas in nomine Jesu demoniacos spiritus allocutus, cur hanc civitatem diu vexarent? respondet unus ex ijs, nos exire cogitis ex vasis nobis rationabiliter concessis, nos sumus illa legio demonum, quam Jesus vester ab homine ejectam, permisit precipitare porcos in mare, nunc autem vinculis, quibus tenebamur soluti, potestatem accepimus, in blasphematores tantum Virginis Mariæ in hac igitur civitate invenimus tales, inventos sicut dignum est in vasis. In Concil. 2. Niceno refertur. Constantium Constantie Cypri Episcopus sequens miraculum retulit. Rusticus quidam (prædictæ civitatis) cum ingressus fuisset templum Desparæ, vidensque imaginem depictam in pariete, arrepto stimulo, quo boves agitare solebat, oculum dextrum imaginis pupugit, & delevit, confellum verò ut egressus est, cum voluisset stimulo agitare boves, ferrum subito con fractum est, cujus particula ad volans contra oculum dextrum rustici, illum penitus contrivit, & in terram dejecit. Damian. lib. 6. cap. 32. in S. Virgine, refert ruinam, & calamitates multorum monasteriorum, quia cultum S. Virginis neglexerunt, ita enim inquit: Quia Matrem veræ pacis de suo monasterio projecerunt, dignum est ut inquietis, calamitatum, tribulationumque procellis atque turbinibus agitentur. B. Hermannus ita cecinit Virgini. O amana vitæ vena, languet mea mens egena, nil est valens, te non habens, perit vadens, malè tabens, gaude Virga nunquam arens, aret autem tu carens. Quia ut Anonymus in Bibliothec. Vatic. allegatus à Maraccio in notis Marialis Ade Perseus in fine. Hæc est Mulier, quæ ubicunque non est, non est nisi gemitus, & egestas. Eccl. 36. ubi non est mulier, ingemiscit eger. Ubicunque enim non est Maria per gratiam, non potest esse nisi miseria, & egestas. Surius in vita S. Donnoli Episc. Canonianensis. Quidam occupavit villam B. Virgini dicatam, hunc accessit S. Donnolus dehortando à malo, sed cum nihil proficeret, manum Dei imploravit, quæ cogeret sacrilegum ad id reddendum, quod abstulit; immisit ergo homini febris, sed ille neque sic ad pietatem incubuit: tandem una nocte contempit Virginem S. quæ illi ferreo malleo vulneravit frontem, tum ille insanus emisso sanguine sapere coepit, & ablata quamprimum reddere, reddita & illi sanitas, sed cæcatrix in memoriam pervicaciæ relicta in fronte.

Minus peccaverat S. Edmundus Cantuariensium Episcopus, neque tamen impune tulit. Scribit Maraccius in Antist. Marianis pag. 149. Habuit ille quondam

singulis diebus S. Virgini dicere orationem; accidit ut studijs abstractus sui more oblivisceretur, sequenti nocte B. Joann. Evang. illi cum ferula comparuit, ut puerum Edmundi percuteret, quo vehementer terrebatur Edmundus, sed & Joannes mitior fuit, & contentus minis, sed imperavit sedulo, ne unquam omittet prædictam orationem. Scribit *Baronius annalium lib. 12. quod anno 1180. accidit, et ab Alexandro III. examinatum et approbatum.* Erat quidam prædives Burgensis in loco, qui dicitur Rota Amatoris in Gallia, à quo monachi Ecclesiæ S. Mariæ & S. Amatoris mutuo acceperunt pecunias, cortinas illius Ecclesiæ tradentes illi loco pignoris; imminente autem festo Dei Genitricis, rogârunt prædicti monachi, ut illas cortinas pro triduo concederet Ecclesiæ; quibus exornaretur, negavit ille asserens illas esse circa lectum suæ mulieris, quæ nuper ei puerum pepererat: transit itaque festus dies sine ornatu, tum B. Virgo uxori in somnis apparuit, & dixit: Vir tuus peccatum grande commisit, nec poterit impietatis excessum derelinqui impunitus, tertiâ enim die infans tuus spiritum exhalabit, & vir tuus morti debitum solvens, in die octava mutabit hanc temporalem felicitatem supplicij æternis; tu autem proficiâs ad Ecclesiâ meam, quæ est in Bethlem, & circumspicâs ibi tribus sepulchris, quorum quidem extrema duo vacua non sunt, medium tibi eliges in sepulchrum, interim omni feriâ quartâ, circa horam nonam deficiet in te spiritus tuus, & decurret ab ore tuo, & naribus sanguis multus, & usque ad horam nonam sabbati veluti mortua permanebis, quæ omnia juxta ordinem evenerunt. Hanc ipsam severitatem jam olim in Judæos exercitam vera est *D. Brunonis sententia serm. de Annunt.* Nulla est creatura quam sic Judæi odio habent, sicut Matrem hanc & Filium. Videamus & poenam. Horribile fuit Hierosolymorum excidium, contigit verò illud sexto idus Septembris, hoc est Natali ipso Virginis. *Josephus lib. 6. de bello cap. 14. 15.* idque Sabbato, quæ dies Virgini dedicata, ut Justitia Divina ostenderet, non modo sacrilegium illorum commissum in Dei Filium, sed etiam scelera in Virginem admittisse punivisse.

8. Quia ipsis Angelis Nobilior.

S. Thomas opusc. 4. Exceptit Maria Angelos in tribus, in quibus excedebant ceteros homines, videlicet: gratiæ plenitudine, familiaritate Dei, & puritate. Hinc *S. Ephrem orat. de Virg.* Sublimior es cœlicolis, purior solis radio & splendorebus. *S. Genatius M. epist. ad Joann.* In Maria Matre Jesu humanæ naturæ, naturæ sanctitatis Angelicæ sociatur. Valdè desidero aspectum hujus cœlestis prodigij, & sacratissimi spectaculi. Id mihi figurâsse videtur *Exod. 35.* constructio tabernaculi ad quod unusquisque quod optimū habebat offerebat extruendum, Principes autem

rum, argentum, nobiliores purpuram, fœminæ coccinum &c. nam verba Sap
 & de Sapia: *Dominus dilexit eam, doctrix enim est disciplina Dei, & electrix operum*
eius Virgini applicat *S. Maximus Episcopus Tyri, & S. Iuuenal. Episc. Jerosol: serm de Af-*
sumpt. quia omnia optima sibi elegit. Idque insinuare videtur vox Sponsi Cant.
Marenulas aureas faciemus tibi, LXX. legunt. Similitudines aureas optimas faciemus,
 ut sit mons in vertice montium, amicta sole &c. exaltata sicut palma, sicut li-
 lium inter spinas. *Rupert. lib. 6. in Cant.* Quando Spiritus S. in te superuenit, & Fi-
 lium Virgo concepisti, tunc tu, & extunc pulchra pulchritudine Divinâ. Indè
Matthimus orat. de adorat: venerã de zona Drip. cap. 8. Propriè verèq; est Deipara, quæ
 est altior & superior, quavis re. creata, tam quæ sub aspectum cadit, quàm quæ
 non cadit, quæ est pura, impolluta, intacta Patris, qui nec videri, nec compre-
 hendi potest, ab omni reprehensione aliena, & pulcherrima Sponsa, & benedicta.
Franciscus Seraphicus tomus. opus: in Salut. ad B. Virg. Ave Domina Sancta, Regina
Sanctissima, quæ es perpetua Virgo, electa à SSimo Patre de cœlo, quam conse-
cravit cum Sanctissimo Filio & dilecto, ac Spiritu Sancto Paraclito, in qua est, &
fuit omnis plenitudo gratiæ, & omne bonum. S. Epiph. orat. de laud. Virg. Gratiâ
plena es B. Virgo, solo Deo excepto, cunctis superior existis, naturâ formosior &
ipsis Cherubim, & Seraphim, & omni exercitu Angelico. Richard. à S. Laur. lib. de
laud. Virg. cap. 4. Non mirabile videretur, si multis gratijs plena diceretur, neque
 tam una, quàm plena ostenderetur, omnibus fortalsè simul sumptis: sed ita gra-
 tiarum plena est, ut unâquâque gratiarum plena sit. *Et postea.* Incrassatæ enim
 erant in ea gratiæ, dum quælibet eam totam implebat, & occupabat, & quasi pro-
 priam sibi vendicabat. *Et postea.* Sic usque quâque gratiâ plena fuit, quia mayo-
 rem gratiam habere non potuit, nisi ipsâ Divinitat: uniretur, hoc est nisi ipsa esset
 Deus. Hæc est plenitudo, de qua specialiter dicit Angelus. *Ave gratiâ plena.* Hæc
 ita propria est Bmæ Virgini, quod etiam Angelus proprium nomen ejus tacuit,
 & hoc quasi pro nomine ejus proprio posuit, ut plena gratiâ deinceps vocaretur.
 Hinc illam compellat *S. Andreas Cret. orat. de dormit. Virg. 3.* O Sancta & Sanctis
 sanctior, atque totius sanctitatis super sancte Thesaure. *Et S. August. sic Divam V.*
affatur serm. de Incarnat. Tu tota pulchra, tota formosa, tota delectabilis, tota
 gloriosa, tu maculâ nullâ fuscari, tu omni decore vestiris, tu omni sanctitate
 ditaris, tu super omnes Virgines sancta in carne, tu super omnes Angelos, &
 Archangelos, sancta in mente, tu cunctas fœminas vincis pulchritudine car-
 nis, & omnes Spiritus Angelicos excellentiâ sanctitatis, tu plena Deo, plena
 Spiritu Sancto.

Accedat his sensus ipsius *Angeli quem expressit cap. 5. ejus sermonis quem dicitur*
B. Brigittæ de Virginis excellentia. Sine omni ambiguitate credendum est, Deum in
 te (S. Maria) ante tuam creationem plures prævidisse virtutes, quam in omnibus
 herbarum, florum, arborum, fructuum, lapidum, gemmarum, seu metallorum
 generibus, quæ inveniri possent in totius orbis amplitudine. *Suar. tom. 2. dist.*
21. sect. 3. & 4. docet Virginem videre in Verbo, quidquid omnes homines de
 Angeli pariter. Quia ut *B. Hieron. serm. 2. de Assumpt.* sicut incomparabile est
 quod gessit, & inestimabile quod accepit, ita & incomprehensibile præmittit
 gloria, quod promeruit. *S. Bernardin. tom. 1. serm. 61. cap. 3.* Tanto lumine illustrata
 fuit B. Virgo, etiam cum adhuc esset in ventre matris, ut non tantum plena fuerit
 lumine rationis, sed etiam altissimæ contemplationis, eò sublimata, ut Deum per
 fectius contemplaretur in utero matris, quam alius in ætate perfecta: magisque
 deinde excessit in contemplatione dormiendo: quam alius vigilando. *Bernardus*
spec. cap. 13. Tanta gratiarum copia in Maria abundavit, ut etiam ipsa gratiosa Virgo
 Gratia quodammodo potuerit appellari. *S. Bernardin. tom. 3. serm. 11. cap. 2.* Sicut
 Filius Mariæ est Sanctus Sanctorum, ita constat quod Mater quæ ipsum portavit
 est Sancta Sanctorum. *Hieron. in psal. 18.* Maria interpretatur Stella maris, lumina
 solis magis lucet quam stellarum, Sol justitiæ Domus est, ut ait Propheta: Ori-
 tur vobis Sol justitiæ, quod est Christus, illuminavit Sol iste Stellam, id est Mariam,
 ut esset sicut Sol, idè posuit tabernaculum suum in Sole, quoniam corpus assump-
 sit ex utero suo. *S. Thom. in 1. dist. 44. q. unic. art. 3. ad 1. in edit. Romana facta Pij 7.*
iusu. Puritas intenditur per recessum à contrario, & idè potest aliud creatum
 inveniri, quo nihil purius esse potest in rebus creatis, si nullà contagione peccati
 sit inquinatum, & talis fuit puritas B. Virginis, quæ à peccato originali, & actuali
 immunis fuit, fuit tamen sub Deo, in quantum in ea fuit potentia ad peccandum.
S. Antonin. 4. p. tit. 15. cap. 44. par. 9. Incessabilitatem charitatis habuit B. Virgo
 super Seraphim, quod sic probat *Albert.* Magis incessabile est, quod non cessat,
 nec potest modò cessare, nec unquam potuit cessare, quam quod non cessat nec
 potest cessare, sed tamen potuit aliquandò cessare: sed charitas Seraphim cessare
 non potest modò, potuit tamen aliquandò cessare, scilicet in prima eorum con-
 ditione, quod patet per exemplum luciferi, qui secundum *B. Gregorium,* supremus
 fuit de ordine Seraphim, qui à charitate sibi collata cecidit de cælo: sed charitas
 B. Virginis nunquam potuit cessare, quod ostenditur per hoc, quia charitas non
 potest cessare, nisi per mortale peccatum, sed nunquam potuit peccare mortali-
 ter, quia in utero sanctificata, antequam posset peccare, per ipsam sanctificationem

ita fuit confirmata in gratia & charitate: quod postea peccare non potuit, etiam venialiter, undè nec amittere charitatem.

9. Quia est Primas reparati generis humani.

Dixit id *S. Sabbas in Men. 1. Jan.* Architectus & Dominator omnium DEUS, ex incorrupto utero tuo carne suscepta, humani te generis Primatem creavit, & Domina nulli unquam reprehensioni obnoxia! Et *Joannes Eucharista 30. Jan.* Hominum res Divinas intelligentium chorus, iustorum memoriam cum encomijs celebrat, inter quæ encomia gloriosæ laudes Genitricis Divinæ miscentur, ut quæ caput est iustorum & non minus inter postremos, ac medios iustorum ordines, quam inter primos propria cuique sanctitate præcellit. *S. Thomas Episcopus Valent. conc. 3. de Nativ. B. Virg.* Sicut in creatione mundi in homines collata est omnis creatura, ideo microcosmus: sic in reformatione mundi in Virgine collata est omnis Ecclesia; & Sanctorum perfectio undè microcosmos Ecclesiæ dici potest: quidquid in quolibet sancto illustre fuit, in illa fuit. *S. Bernardin. tom. 1. serm. 6. a. 1. c. 4. producit Glossam in Cant. 4. & sic ex Glossa ratiocinatur.* Propterea conqueritur Dominus de Virgine dicens: Vulnerasti cor meum, ubi *Glossa:* Amore tuo carnem assumpsi, & vulneribus prima in cruce vulnerasti cor meum: scilicet quod Sanctam & specialiter, & ante cæteros redemerit, & ut Adamum Primatem, ita illam Primatem generis humani constituerit, & Matrem. Sed hoc ipsum idem *S. Augustinus* ulterius loco citato explicat dum ait: Nam primogenita Filij sui fuit, plusquè pro illa redimenda in mundum venit, quam pro omni alia creatura. Consonat *S. Antoninus 1. p. tit. 15. cap. 14.* Dignitate quoque est Mater: nobilior enim est & gratia, & gloria, omni purâ creaturâ; quod autem est primum in unoque genere, est quasi causa aliorum. Et paulo post. Ipsa enim ante sæcula prædestinata est, ut esset principium ex quo recreandum fuit omne creatum, & sic dicitur de ea: Dominus possedit me in initio viarum suarum, id est ut sim prima omnium creaturarum, quæ paræ creaturæ sunt. Et rursus *S. Bernardin. serm. de Assumpt.* Plus pro Virgine redimenda is venit quâ pro omni alia creatura, juxta illud *Cant. 4. Vulnerasti cor meum Soror mea, Sponsa,* pro amore tuo carnem sumpsi, & vulneribus prima vulnerasti cor meum. Nam Primogenita fuit Redemptoris B. Virgo. *S. Ambros. in Lucam.* Nec mirum si Dominus redempturus mundam, operationem suam inchoavit à Matre, ut per quam salus omnibus parabatur, eadem prima fructum salutis hauriret ex pignore. Certè tota Ecclesia Virgini applicat illud: *Dominus possedit me in initio viarum suarum:* atqui hæc vox possedis ut *Oleaster* ostendit

dit legi potest *rehevit*, ut sit sensus: Dominus redemit me initio viarum suarum. Ita Exod. 15. Populus iste quem possidisti. *Chaldeus*. Quem redemisti: Deur. 32. *Scilicet* ipse est pater tuus qui possedit te. *Oleaster legit*. Qui emit te redimendo. *Vatavlas*. Qui te in libertatem asseruit. *Idem sentit Amadeus Lausanens. bom. 9. de laudibus Virginis*. Eva infecta est veneno lethali, quod transfudit ad posteros: Maria infusa est vniuerso antidoto, quod fidelis transfudit ad vniuersos.

10. Quia omnia à DEO impetrare potest.

Quomodo enim illa Divina potestas tuæ potentie poterit obviare, quæ de carne tua carnis suscepit originem? accedis enim non solum rogans, sed imperans. Domina, non ancilla. Ait *Petrus Damiani. serm. 1. de Nativ. Virg.* Non potest obviare, non potest. Data, inquit *Bernard. serm. 1. in Salve Regina*, est ei omnis potestas in cœlo & in terra, & in manibus ejus vita. Unde in *Ecclesia Græca in Men. 18. Janu.* O quæ Matre dignam quilibet à Filio postulandi auctoritatem habes! rogamus te ut generis nostri, quod tibi cognatum est curam nè deseras: nam te solum nos Christiani apud Dominum pro singulari ad clementiam nobis exhibendam intercedere usurpare solemus. Jam cum *S. Sabba Men. 5. Jan. ode 7. petamus*. Postellum à te gregem ô Despara ubi necessitas fuerit ab ea incolumem serva, patrocinio tuo nulli unquam repulsæ obnoxio, Salvatorem nostrum, ac Deum exoramus. Qui ut *Greg. Nicomed. orat. de ablacione Despara*, habes ut Mater fiduciam in Filium, quæ quidem fiducia ab eo repellere non potest: habes vires insuperabiles, nihil relictæ potentie tuæ, tuam gloriam Creator esse propriam putat, & tanquam Filius in hac tua gloria exultat, & quasi exsolvat debitum, sic implet petitiones tuas. Ideoque orat *Ecclesia Græca Men. 7. April.* Me omnipotenti illo tuo patrocinio promove: nam quilibet potes ut Mater illius, qui omnia potest. *Idem 3. Maij.* Tibi est omnimoda libertas à Filio tuo quilibet postcendi, sine ullo metu repulsæ. In ejus potentiam describit *S. German. de zona cap. 12.* Quis ea quæ corrigi non possunt adeo excusat sicut tu? tu enim cum habeas Maternam apud tuum Filium fiduciam, & potentiam, nos qui sumus condemnati, & non audemus altitudinem cœli intueri, tuis intercessionibus efficis familiares, & das salutem, & ab æterno liberas supplicio. *S. Antonin. 4. p. tit. 15. cap. 17. parag. 4.* sic argumentatur. Oratio Sanctorum non innitur alicui rei ex parte sui, sed tantum misericordie ex parte Dei; oratio autem Virginis innitur gratiæ Dei, & jure naturali, & justitiæ Evangelij, nam Filius debet non tantum audire Matrem, sed & obedire juxta illud Apostoli

Filij obedite parentibus vestris, quod est de jure naturæ. Et paulo post. Oratio Dei-
paræ erat nobilissimus orandi modus, tum quia habebat rationem iussionis, &
imperij, tum quia impossibile erat eam non exaudiri, juxta illud, quod in eius
figura dixit Salomon matri suæ Berlabæ 3. Reg. 2. cum aliquid petere vellet: *Pete
inquit mater mea, neque enim fas est, ut avertam faciem tuam.* S. Bonav. spec. cap. 8.
Quia Dominus potentissimus potentissimè tecum est, ideo & tu es potentissima
secum, potentissima es per ipsum, potentissima apud ipsum, ita ut dicere possis
illud Eccles. 2. 4. *In Jerusalem potestas mea:* nam in Jerusalem id est in Ecclesia trium-
phante, & militante potestatem habet Mater potentissima Creatoris. Oret per
impossibile aliquid à Deo totum cœlum, cum omnibus Sanctis, & Angelis, oret
ejus contrarium Virgo, nullus valor erit totius cœli precum, respectu Virginearum.
In Jerusalem potestas mea. Ut Ernestus Pragen. de encom. Deip. cap. 8. In stella
polari, in quantum est cardo cœli, vel polus arcticus notatur immensitas potestatis
Mariæ: duo quippè cardines cœli; Jesus & Maria.

Idiota p. 4. contempl. 18. Omnipotens Virgo quæcunque volueris facere illa
facis, consilium tuum stat, voluntas tua impletur, Tu es quæ vitæ & mortis habes
potestatem, & deducis ad portas mortis, & reducis: omnia potes ex dono Filij tui,
à quo omnipotente omnipotens effecta es, quia non est potestas nisi à Deo, unde
potes dicere: *Data est mihi omnis potestas in cœlo & in terra.* Sic & S. German. eam
invocat. Certè Domina Dei Parens, certè meum Refugium, Vita, & Defensio
mea, Arma & Gloriatio, Spes & Robur meum, concede mihi, ut ego quoque fruar
inestimabilibus tuis bonis in-cœlesti patria: habes enim scio cum tua volun-
tate concurrentem potentiam, ut quæ sis Mater Altissimi, & propterea audeo: nè
ergo priver meâ expectatione ò Domina intemerata, quæ universorum expecta-
tionem supra rationem peperisti. Ruibrœchius lib. de 7. amoris gradibus. c. 8. Omnis
gratia, ac pietatis seu misericordiæ Mater est, & Advocata, & Mediatrix nostra,
media intercedens inter nos, & Filium suum, qui nihil ei petenti negare potest:
cum sit ipsius Mater, sedeatque ad ejus dexteram Regina cum ipso coronata, &
Domina potens in cœlo, & in terra supra creaturas omnes exaltata, & ipsi proxi-
ma. Quocirca Eccles. Orient. 16. Mart. sic testatur. O Virgo, quæ es maxima, quid-
libet à Deo impetrandi fiducia, & simul expectationis meæ tam certa Coronis, ut
falli non possim. Sed oriri potest quæstio, si ita omnia potest, cur non semper ex-
audit? Respondet S. August. lib. 22. de Civit. cap. 22. in simili. Quamvis sint per San-
cta & Sanctos curarum magna solatia, tamen non semper etiam ipsa beneficia
tribuuntur petentibus, nè propter hoc Religio quæratur, quæ propter aliam ma-
gis vi-

gis vitam ubi mala non erunt omnino ulla querenda est. Et *Chrysoſt.* *hom.*
in epist. ad Coloss. ubi loquitur de virtute nom. *Jeſu.* Si non abegeris morbum, non
hinc est, quod infirmum sit hoc nomen, sed quia morbus utilis est. Quod ipse
confirmat *hom. 8. ad Romanos.* Si multi extiterent qui illo invocato sanati man-
fuerunt, accusare debent modicam suam fidem, non verò nominis infirmitatem.

II. Quia est Spes omnium.

S. sabbas Men. 3. Jan. ode 3. In te quæ nulli unquam culpæ affinis fuit
spem meam omnem repono: unaque lætus ad te omne ingenium meum, om-
niumque converto. *Idem ibid. 3. Jan. ode 4.* Apud te omnem salutem meam, quæ
me tenet fiducia, vitamque per te dirigendam depono, ô gratiâ plena Mater
Virgo! Et *Damaſc. orat. 1. de dormit. V. M.* Tibi nos hodiernâ die afsidemus ô Do-
mina, Domina, atque iterum dicam Domina, Dei Genitrix Virgo, animas nostras
spem tuam non secus, atque ad firmissimam quandam anchoram alligantes, mentes
animam, corpus, totos denique nos dicentes tibi, atque consecrantes, Etiam *S. Germon.*
biarch. orat. de Deip. Certè Domina Deipatēs, certè meum Refugiū, Vita, & Defensio
Arma & Gloriatio, Spes & Robur meum. *S. Ephrem orat. de B. Virg.* Sub alis tuis cubo
me, & protege me, & miserere mei, non mihi alia fiducia ô Virgo sincera, tu enim
Portus meus ô Virgo inviolata, & præsens Auxiliatrix, denique sub tutela & pro-
tectione tua totus sum. Monet *S. Bernard. super Missus.* Intuemini quanto devo-
tionis affectu eam à nobis voluerit honorari, qui totius boni plenitudinem posuit
in Maria, ut si quid spei in nobis est, si quid gratiæ, si quid salutis, ab ea novissima
redundare, quæ ascendit delicijs affluens. Rursum *Ephrem orat. ad S. Virg.* Dei Sponsa
Domina nostra, unica Spes desperatorum, oppressorum Subsidiū, & ad te con-
rentium Auxiliū præsentissimū, omnium denique Christianorum Perfugium.
S. Thom. Villanova conc. 3. de B. V. Nativit. Sicut pulli volitantibus desuper missis ad
gallinæ alas accurrunt, ita & nos sub velamento alarum tuarum abscondimus,
nescimus aliud Refugium nisi te, tu sola es unica Spes nostra in qua confidimus,
tu sola Patrona nostra, ad quam omnes aspiciamus. Cùm *Apo. 12.* ait *S. Ieron.*
signum magnum apparuisse in cœlo, mulierem scilicet amictam sole, videtur
mihi alluisse ad daodecim signa Zodiaci: DEUS enim videtur olim signum Leo-
nis incoluisse *Osee 13.* *Ero ei sicut leona,* nunc Virginem Sol justitiæ ingruens, cum
se ipso amicit, & in ea homo factus. *2. Cor. 1. Deus misericordiarum est: totius conso-*
lationis vocatur. *Greg. Nicomed.* Per te nos regnum cœlorum speramus assecu-
ros, te nostræ salutis Adjutricem, te auxiliij nostri Patronam habemus, te propo-
nentes.

mus, cuius ore nostra dicatur excusatio, te nostræ fiduciæ circumferimus Gloria-
tionem. *Bernardus serm. de Nativit. Mariæ.* Deus totius boni plenitudinem in Ma-
ria posuit, & quidquid spei in nobis est, quidquid gratiæ ac salutis, ab ea redundat,
quæ delicijs affluens in cœlum ascendit. *Idem paulo post.* Filioli hæc peccatorû Scala,
hæc mea maxima Fiducia est, hæc tota Ratio spei meæ. *S. Ephrem orat. de Laud. Virg.*
Ave animæ nostræ Spes fida, & optima. Explicat *S. Epiph.* quomodo sit Spes nostræ,
nam de laude *B. Virg.* inquit: Mariam interpretari solemus Dominam, atque etiam
Spem, peperit enim Dominum, qui est Spes totius mundi, nempe Christum: hinc
illam vocant. *S. German. Episc. Constantinop. in encom. zone apud Metaphrasem ult. Aug.*
Præbeas nobis vitam æternam ô Spes Christianorum! quæ pudore non afficeris.
Euthymius orat. de zona. Respice servos tuos, respice: in te enim omnem spem no-
stram collocavimus, & in te vivimus, & gloriamur, & sumus. *Matth. Philadelph:*
Archiepiscopus Ephesorum. Es perstrenuum bello concussorum Præsidium, securæ,
fida, sacra, tempestate jactatorum Anchora; singulare à calumniatoribus afflicto-
rum Auxilium, desperantium Spes, dolentium Solatium, paratum item omnis ca-
sus Subsidium, singularis salutis nostræ Propugnatio, denique tutissimus naufraga-
rum Portus. *Geomet. hymno 4. de B. Virg.* Spes utriusque mundi. *Hymn. Græc. apud*
Buteon. Spes æternorum bonorum. *Laurent. Justin. serm. de Nativ. B. V.* Spes delin-
quentium. *Damasc. orat. 1. de Nativ. B. V.* Spes Christianorum. *Theodotian apud Buteon.*
Spes desolatorum. *Bernard. super Salve.* Spes pereuntium in hac valle lachryma-
rum. *German. Patriarch. Constantinop. cap. 10.* Si tu nos deserueris Sanctissima Deip.
quonam con fugiemus? quid nobis fiet? Spiritus & Vita Christianorum. *Ephrem*
orat. de Virg. Sub alis tuis custodi me, & protege me, miserere mei qui sum luto
inquinatus, nè adversus me gloriatur sathanas exitiosissimus, nè in me exurgat
execrandus inimicus meus, non mihi alia fiducia, tu enim meus Portus ô Virgo
inviolata, & præfens Auxiliatrix: denique sub tutela & protectione tua totus sum,
crebris lachrymis te ô celeberrima Mater imploro, & advolvor tibi.

12. Quia meruit à DEO laudari.

Ita me docet *Richard. à S. Laur. prolog. de laudib. Virg.* Scio quòd ineffabilis
est laus ejus, etiamsi loqui detur Angelorum linguis: hanc enim gloriam sibi re-
tinuit cœlestis Artifex, cujus Virgo Mater est opus speciale, nec alteri daturus est
eam gloriam. Quarè de Maria per Prophetam dicit: *Secretum meum mihi. Isai. 24.*
Tanti eam Deus facit, ut quasi consultet quantoperè eam exaltare debeat. *Cant. 8.*

K k

Quid

Quid faciemus Sorori nostræ in die quâ alloquenda est? Licet ut docet Hugo Carens, Quid faciemus Sorori nostræ? hoc quærit non dubitans, sed quidquid facturus sit exaggerans, quasi dicat, magna ei faciemus in die, quando alloquenda est à Gabriele. Bernardin. tom. 2. serm. 51. art. 3. cap. 1. Tanta fuit perfectio Virginis, ut soli Deo cognoscenda referretur, juxta illud Eccles. 1. *Ipse illam creavit in Spiritu S. vidit, honoravit, & mensus est.* Andr. Cret. orat. 1. de dormit. Virg. Dei tantum est laudare Mariam pro dignitate. Antequam nata esset, quale gaudium de ea habuerit Deus describit S. Brigitta in Ang. serm. cap. 2. Gaudebat Noe de Arca sua antequam fabricaretur, gaudebat Deus summè de te antequam te crearet. Anonym. citatus à S. Hieron. elect. lib. 4. n. 358. Meritò in hac Nativitate Virginis universus mundus lætatur, diemque festum agit. Lætatur primùm Deus, veluti solet artifex gaudere cum perfecit optimum opus suum, quod illi maximè placet. Christus apud Brigitt. 1. R. 46. Benedicte sis tu (Mater) quia ex tua pulchritudine gaudent Angeli. Quod autem Deus laudet eam meritò fit, nam neque Angeli comprehendere ejus dignitatem possunt. Bernardin. serm. 61. de B. Virg. cap. 12. Credo ad illam abyssum imperferabilem omnium charismatum Spiritus S. quæ in B. Virg. descenderunt in hora Conceptionis, intellectus humanus, vel Angelicus nunquam poterit attingere. Quod declarans Angelus Gabriel cum ab eo quæreret B. Virgo, & diceret: Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco? Respondens Angelus se tantum mysterium ignorare dicens: Spiritus S. superveniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi, quasi diceret quid à me quæris ignoro, sed æternæ sapientiæ Doctor, qui tibi soli hoc altissimum mysterium reteravit, te per illuminatissimam experientiam edocebit.

Jam Canticum illud Divinum si legamus, quot ibi laudes Virginis Cant. 4. *Tota pulchra es Amica mea & macula non est in te.* Cantic. 7. *Caput tuum ut Carmelus & alia multa,* quæ omnia ad Virginem sentit referri Rupert. lib. 7. de gloria Trinitatis, & Andr. Cret. serm. de dormit. Deip., S. Epbr. serm. de laud. Virg. Certè juxta S. Cyprianum serm. de Nativ. Christi & à Deo Spiritus S. servabat Sacrarium suum, hoc est Deiparam, & sanctimoniam Thalamum honorabat.

3. Quia bellorum eventus secundos in sua manu habet.

Rem hanc potius historijs quàm testimoniorum autoritate probabimus idque pauculas è plurimis seligemus. Genebrardus ad annum 884. rem ejusmodi refert: Rollo Normannorum Dux gravis erat Gancellino quadragésimo septimo Carno-

Carnotensium Episcopo, eumque deduxerat ad extrema. Quò se verteret Episcopus planè non reperit: induit itaque Camissam S. Virginis interiorem, & in hostes animosè progreditur, eosque non solum repulit, sed & profligavit. Andronicus senior (*uti Gregor. refert*) adeò subitaneis Andronici nepotis armis circumfusus, ut intempèstâ nocte Constantinopoli captâ, rectâ in palatium perrexerit, nepos avam obruncaturus, quid refugij superest? provoluit se ante imaginem quæ nunc Cestochoviz in Polonia, nepos irruit, sed cœlesti freno detinetur, nè quid nocere possit. *Rupert. Holcat. in sap. lect. 35. refert Regem Britanniz Artum, sive Arturum Brittonem dum bellaret, secum circumtulisse imaginem B. Virginis in interiore parte clypei depictam, quam quoties in periculis belli prospiciebat, toties auxilium experiebat. Boufin: vero de rebus Ung. lib. 10. dec. 20. Stephanus Ungarorum Rex ante conflictum sic oravit: Si placet tibi Domina mundi, tuæ partem hereditatis ab inimicis devastari, & novellam Christianismi plantam dissipari, nè quæso sinas illud imputari diffidentiz meæ, sed potiùs dispositioni voluntatis tuæ: si quid commisit culpa Pastoris, ipse luat, oves quæso infontes nè pœnariis affligi, sic oravit, & Virgo victoriam largita. Obsessum fuit Tornacum ab hostibus anno 1340. *uti annales ejus Ecclesie habent*, desperata res erat: ergò Clerus claves civitatis Virgini Divæ defert, illius se tutelæ subjicit pientissimè. Rata vota Diva habet. Hostes tantus timor nocte insequenti invast, ut dimissis spolijs dilaberentur, insuper pestilenti quodam, & ardenti igne corripiebantur, sed & hic Virgo fuit saluti, nam qui eorum deducti ad Divæ ædem, sanitatem recuperarunt. Undè *Cosmas Jerosolymit. Insuperabilem Deipara spem tuam habens servabor, defensionem tuam possidens non timebo: persequar inimicos meos, & in fugam vertam, solam habens ut thoracem protectionem tuam, & omnipotens auxilium tuum. Richard. lib. 2. de laud. Virg. part. 1. Potens est Maria ad protegendum, undè ipsi potest dicere securè servus ejus, quod Job. 17. Pone me juxta te, & cujus vis manus pugnet contra me.* Scripsit etiam *Aventinus lib. 5. Annalium Boicorum*, quòd Henricus Regulus Bojorum bis de Ugris ope Virginis retulit victoriam, ideo ut *Nicetas in Alex. Dei Genitricis imaginem olim Imperatores Romanorum belli sociam sibi ascilcebant. Et ut idem lib. 1. Isaac Imper. ejus imaginem pro vallo transtulit. Pugnante Josue non solum stetit sol, sed & luna. Arcam deferebant in bellis Hraelitæ, quid illa arca, nisi Virginis figura, undè ab *Aug. serm. de Nativ. Virg. Maria dicitur Virtus pugnantium, Palma victoriam. De illa dixit Sponsus Cant. 1. Equitatus meus in curribus Pharaonis assimilavi te Amica mea. Rupert. ad hunc locum. Per equitatum intelligendam virgam Moylis, per quam Deus Pharaonem de bellabat. Cantic. 6.***

Terribilis ut castrorum acies ordinata. Cant. 4. *Sicut Turris David collum tuum, quae edificata est cum propugnaculis, mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium.* Regis Achaz timenti excidium à Syris promisit Deus per Isaiam securitatem, & in signum ejus rei dixit: *Propter hoc dabit Dominus vobis ipse signum, ecce Virgo concipiet & pariet Filium.* Ipsa enim primam quae in mundo descripta à Moysè victoriam obtinuit in Gen. *Inimicitias ponam inter te & mulierem, inter semen tuum, & semen illius, & ipsa conteret caput tuum.* Prémislaus Daniæ Rex juxta Beoviam, dum clypeum imagine Virginis invehetur in hostes, semper superabat. Episcopus Bethleemiticus lac Virginis in prælium produxit victorioso exitu, uti in *suppl. Sigeb. Gartii* Rex Navarræ semper ad prælia secum auream Virginis statuam felici eventu deferebat, ut *Jo. de Amida.* Ludovicus pius Caroli Magni Filius nec ad venationem sine imagine prodibat, ut sic ab hostibus tutus esset. *Crantzius lib. 1. cap. 10.* Carolus quintus imaginem in thorace bellico Virginis habebat insculptam, ut est videre Madriti ubi aservatur. Illud etiam prælium patrocinio Virginis confectum ab Alphonso II. Rege Hispaniarum ad Tarissam urbem impositam freto Gaditani, de quo *Spondan. in contin. ad annum 1340.* in hunc sensum habet: Maurus Rex Abbohacenus seu Abenamarim 70. millia equitum, & 400. millia eduxit contra eum Alphonsus 14. millia equitum, & 25. peditum sic movit, ut 200. millia Maurorum cæciderit, & innumeros captivos & filium Abhoamarum, & Fatimam præcipuam uxorem Regis abduxerit solum viginti viris è suis desideratis: Commendaverat autem ferventer Divæ successum prælij ad aquas Lupinas, ubi paulo antè ejus imaginem donis ornaverat. Illud etiam refert *Bernardin. Forresius lib. 7. hist. de rebus gestis Jacobi expug.* Guilielmus Avunculus dicti Regis anno 1335. processit obviam Mauris ad Valentiam, ubi steterunt acies in conspectu, in clamatum nomen Maria ab Hispanis, statim Mauri terrore perculli fugere coeperunt, & innumeri cæsi: sed plura quàm decem millia ejusmodi cadaverum reperta, in quibus nullum vulnus apparuit: sic Virgo pro suis cultoribus pugnavit. Dicitur autem S. Georgius M. missus à B. Virgine utrique aciei apparuisse, huic ad animos, illi ad terrorem faciendum. Trigentes hic Princeps pugnavit, & semper vicit, & pro una quaque victoria sexaginta sex Virgini templa erexit. *Adrianus Papa in diplom. Eccles. Cesar-Augustanæ refert,* dum hæc urbs à Mauris teneretur, & recuperare eam tentarent Christiani, apparuit B. Virgo Christianis, cujus visionis favore & auxilio præfati fideles adversus infideles eosdem victoriam consecuti fuerunt. Sæpius etiam contra Mauros pugnavit Ganzalus Strunica Episcopus Genensis semper victor, quia semper in vexillis imaginem Virginis circumtulit. *Ximen Pat. lib. 1. c. 19.*

Virgo

Virginī etiam adscribunt victoriam ab hostibus Hispani obtentam ad Valencenas, ad Geldriam, Bredam, Calloam, Sonsonam, Bommeliā, Dulingvam: sed illa nominatior cæteris, quam memorat Spondanus ad annum 589. à Revaredo Rege Gotorum obtentam, vix à trecentis viris, 60. millia fortissimorum in fugam verſa, & maxima eorum pars gladio trucidata: hæc adſcribitur imagini miſſæ B. Virginis Hispanis à S. Greg. Magno. Arturus Britannorum Rex anno 520. teste *Westminster*. invocato Virginis auxilio, solus in Saxones cum gladio irruit, & ex illis 840. viros occidit, hoc contigit in obsidione Badonis facta à Saxonibus. Narrat anno 1551. *Fornerus lib. 5. Palma triumph. cap. 31.* Cùm Zuing'iani in Helvetia Duce iplo Zuinglio pugnarent, viſa à plerisque imago Virginis splendida, & albicanti nube conveſtita, Catholicos præcedere, & miſſilia, atque jacula quæcunque ab hostibus intorquebantur retorquere: & certè ingens edita Zuinglianorum strages, & ipſemet Zuinglius occubuit. Et illa victoria quam *Balinghem* deſcribit de hostium 150. millibus ab Angliæ Rege Henrico V. quinque partibus minore exercitu reportata, Divæ Virginī adſcribitur. Robertus Pius Gallia: Rex ut *Florentensis in ejus vita*, dum obſediſſet Avalonem Burgundiæ Civitatem, & cum Clericis laudes Dei Deiparæq; cantaret, muri urbis spontè ceciderunt.

De Carolo Magno illo victorioso, & Filio ejus Ludovico Pio narratur, quòd nunquam ad conſictum proceſſit ſine imagine D. Virginis. Ubi refert *Copenſtein de Roſario lib. 2. cap. 8.* Ipſe Deus facturus de victoria Gedeonem certioſem *Jud. 6.* in Vellere dedit ſignum, quòd erat myſterium Virginis, juxta *Ambroſium ſerm. 13. de Nativit.* Pharao-hoſtis populi Dei mergitur in mari: & Deipara eſt hoſtibus Mare amarum. *Elifæus 4. Reg. 13.* victoriam divinatorius Regi Iſrael, jubet, ut per Fenestram ſagittas jaciāt, quæ Virginem notat. *August. 15. de temp.* Undè merito cum *S. German. Patriarch. 30. Jan.* idoneas canticis tubas inſtemus, quippè de celo proſpiciens univerſorum Regina, ſuarum laudum declamatores benedictionibus coronat. Concurrant cum Regibus Principes, atque huic Regiæ applaudant in hymnis, ut quæ talem peperit Regem, qui dominatu mortis oppreſſos perbenevolâ humanitate ſuâ libertati reſtituit.

24. Quia peccatores extrahere è peccatis poteſt.

S. Catharina Senenſi ut in ejus vita ſcribitur aliquando hæc Deus Pater revelavit. Matri unigeniti Filij mei Mariæ Virginī datum eſt à bonitate mea, ut propter incarnati Verbi reverentiam, quicunq; etiam peccator ad eam debita cum veneratione

tione

ratione recurrit, nullo modo rapiatur à dæmone: Hæc est enim à me electa, parata, & posita tanquam Esca dulcissima ad capiendos homines, ac potissimum peccatores. *Richard. à S. Laur. ad Prov. 31.* Omnes domestici ejus vestiti sunt duplicibus. De ipsa scriptum est: Non timebit domui suæ à frigoribus nivis, frigora nivis gelicidium peccati: vel hæc frigora sunt persecutiones malorum. Sequitur: Omnes enim domestici ejus vestiti sunt duplicibus, id est diversis virtutum generibus. Vestes fervorum Mariæ sunt fides, & operatio. *Mulier Apoc. 12.* amicta sole, coronata stellis, calcans lunam, B. Virginem juxta *S. August. in Psal. 142.* notat. Hæc nimirum est, quæ & justis, qui Solem justitiæ habent, data est, & illis, qui sicut luna mutantur, & qui velut stellæ noctu vix micant. Illa scilicet *Cant. 6.* vocatur *Terrificata ut castrorum acies ordinata:* sicut nimirum in castris rara fides, pietasque virorum ita etiam maximos peccatores invenies, quos Maria recipit, & in illorum bonum jam vigiliis castrenses, jam victum, jam cætera ejusmodi ordinat. *Ecclesia Græca Men. 4. Martij.* Qui è sacratissimis tuis sanguinibus factus est caro, ille ò Domina à carne inquinatos emundat, unaque vires nostras per jejunia & labores adauget, jugi tua pro nobis intercessione permotus, idq; propter Virginem, quæ ut *Richard. à S. Laur. lib. 2. p. 5.* per hanc mulierem quæ drachmam invenerat, & convocat amicas, potest designari MARIA. *Idem lib. 1. cap. 2.* Maria interpretatur amarum Mare, quia mundanas delicias amaricat amatoribus suis, & amaritudines præfentes dulcorat charitatis igne. Idem cum *Idiota cap. 6.* orandum: Adjuva me clementissima Virgo Maria perditæ gratiæ Reparatrix, & da mihi pœnitentiam de commissis, impetra veniam de præteritis, tribue in præsentibus cautionem, præsta in futuris adversus omne malum fortissimam resistentiam. Narrat *Alanus de Rupe in Psal. p. 5. cap. 36.* Cùm B. Dominicus cuidam Britoni homini vano, & peccatori persuasisset, ut confiteretur: ubi ille flexit confessionem facturum, audiebat vocem quandam omnia peccata sibi suggerentem, ut eò plenius confiteretur, sed respiciens nullum authorem hujus vocis videre poterat: retulit id S. Dominico, ille statim agnovit B. Virginem dictantem peccata confitenti, tum finitâ confessione, consultat Sanctus Divam, qualem esset homini impositurus pœnitentiam, dixit Virgo certam, quam imponeret, implevit Brito, deinde sæculo relicto Prædicatorum ordinem ingressus, sanctè in eo vitam exegit. Cùm dies judicij immineret ait *Apoc.* quod sol & luna luctuosi erunt, imò cilicium induent: tum enim brevitatis temporis tantò majoris pœnitentiæ monebit, sed quis ille monitor? Virgo B. quæ teste *Bernard. serm. 3. in Salve est Sol & Luna.* Illa *Cant. 4.* comparatur Fonti, & Puteo, in his eam primò signa vindicis Dei dexteræ apparent, quando terram motu concutere

curere parat, ut ijs conspectis agant poenitentiam mortales. Luna est Deipara, sed ex qua præmoneris, qualis crastina dies futura. Undè putas vestes Esau *Gen. 27.* fragrant sicut odor agri pleni, quandò induit illis Jacobum Rebecca, nisi quia induit Rebecca? sint vestes etiam ipsius Esau, vestes tuæ, si illas induat tibi Rebecca, id est iuxta *Bernardin. serm. de B. Virg.* Maria, placebunt Deo, ut odor agri pleni. Hoedorum ipsorum carnes quando Rebecca coxit Isaac ita placuerunt, *Gen. 27.* ut propter illas daret benedictionem Jacobo. Ita Jonas in ventre ceti orans Jonæ 2, ubi illa dixit verba: *ut veniat ad te oratio mea ad templum sanctum tuum* eijcitur in aridam, quia Templum Authore *S. Bonavent. in spec. Virg.* notat Deiparam.

Sed hoc ipsum fusiùs à *S. Jacobo*, itemque à *S. Marco in Liturgia* audiamus. Domina nostra sola, quæ sola nobis ex Deo Solatium, sola æstus in nobis existens Divinus Ros, cordis nostri exardescens Gutta Divinitus fluentes, tenebrosissimæ nostræ animæ splendidissima Lampas, dubitationis nostræ Directio, debilitatis nostræ Potentia, nuditatis nostræ Vestimentum, nostræ mendicitatis Divitiæ, insanabilium vulnerum nostrorum Medicina, lachrymarum nostrarum Ablatio, gemituum nostrorum Cessatio, calamitatum nostrarum Restauratio, vinculorum nostrorum Solutio, salutis nostræ Spes. *Andr. Hieros. orat. in Salut. Angelica.* Virgo hæc est Fermentum Sanctorum Dei, quo tota generis humani massa conspersa est, & ex uno corpore Christi, ceu panis factus, in unum coijt incredibilis concretio. Illam *Theod. Studita ode 5. Can. vocat* Lucernarium auro exornatum, quod lumen intellectuale mundo peperit, & tenebrosam nebulam dissipavit. *Junoc. 3. serm. de Assumpt.* Luna nostra in nocte, Aurora in diluculo, Sol in die. *Anselmus alleg. coelesti 27.* Aula universalis propitiationis. *Buseo in Hymno.* Auctrix reformationis intelligibilis. *Bonavent. super Salve.* Virgo clemens poenitentibus, pia proficiscentibus, & dulcis diligentibus. *Theosterict. in Canon.* Janua poenitentiae. *Ambros. serm. 13.* Vellus de quo omnes vellit. *German. orat. de Present.* Lampas splendidissima animæ nostræ.

15. Quia est maximæ post DEum gloriæ.

Mena Græcorum 22. Jan. id explicant: Semper & ubique inculpatissimam Numinis Matrem ingentem cantandi materiam, Apostolis, Martyribus, Prophetis, & omnibus demùm Coelibus esse datum, quidni tibi ô homuncio? Quamvis imuta, & polluta aëria scia labia &c. ait innocentissimus *Cisimirus.* Cane cū *Damas.*
in

in *Dial. Angeli. Men. 25. Martij.* Salve Altitudo, ad cuius fastigium supremum cogitationes hominum ascendere nequeunt, salve profunditas cuius subtilem recessum nè quidem acies Angelica penetrat. *Idem ibidem 1. Jan.* quasi dicti daturus rationem: Ad te pro dignitate laudationis inops est lingua, etiamque animus excelsior mundo in laude tua vertiginem sentit, ô Deipara. Vel quia ut *S. Joseph Confess. ibid. 2. Jan. ode 5.* est Numinis excellentissima Sedes. Vel quia ut *Bonavent. spec. B. Virg. cap. 7.* Maria plena resultatione, sive expressione Divinæ gloriæ, et *paulo post.* Plena est tota Maria relucente in se plenissimè Divinâ gloriâ. Unde merito *Bernardin. tom. 1. Conc. 16. a. 6. cap. 4.* appellat Virginem Magnificentiam Dei, quia omnium Dei bonorum fruitione plus magnificat Dominum, quam omnis creatura alia simul sumpta. Imò *Arnold. tr. de laud. Mariæ.* Filij gloriæ cum Matre non tam communem iudico, quam eandem, ex quo dictum est: Dominus tecum. Majestatem ejus olim contemplatus *Vion. Areop. dixit.* Nisi ex ratione naturali, & fide quam à Paulo accepi, novissem aliud esse Deitatem præter hanc Virginem, aliquid aliud Deitatem esse non putâssem. Quia ut *S. Sabbas Men. 3. Jan. ode 3.* Nemo ut tu Domina inculpatus est æquè, nec præter te intamatus quisquam ô nulli subjecta nævo, quia nimirum sine macula concepta. Unde *S. Joseph Confess. Men. 3. Jan. ode 5.* gloriæ ejus appellat Divinam. Ex quo mirum quòd *Ecclesia Græca* illam agnoscat esse ipsam Pulchritudinem, in *Men. eam 4. Jan. ode 1. sic canit:* Agite illam castam, mente similiter castâ, ut verè beatam prædicemus, Pulchritudinem scilicet, quam Deus dilexit, *Jacobus ille coelestis* quamque à se electam velut tabernaculum sanctificationis incoluit: illam ipsam a) ut creatis omnibus dignitate majorem hymnorum melodîâ veneremur. Et *4. Jan. ode 9. S. Joseph Confess.* O inviolatissima Genitrix Dei, Angelorum, & hominum Decus. *S. Joan. Damascenus 11. Jan. ode 1.* ipsius Divinitatis splendoribus testatur adornatam. Jam illud quod dixit *Joseph Confess. 16. Jan. ode 4.* Cherubinis & Seraphinis sublimior, ampliorque cælo, & terrâ, ac denique omni creaturâ, cum, quæ spectatur, tum quæ oculis comprehendi non potest, supra omnem comparationis invidiâ, eminentior inventa es. Idem *S. Sabbas, 19. Jan. ode 9.* alijs verbis. Tu quæ creaturarum omnium opificem procreâsti, quidquid creatum est, supergressa es Divinitate gloriæ tuæ, sanctitate, & gratiâ, ac denique in omni genere virtutis, super omne quod est creatum, excelsis. *Idiot. lib. 6. contempl.* Sanctorum omnia privilegia habes in te congesta ô Virgo, nemo æqualis est tibi, nemo est major te, nisi Deus.

S. Anselm.

S. Anselm. de excellent. Virg. cap. 8. Immensitatem gratiæ & gloriæ, & felicitatis tuæ considerare cupienti, ð Virgo sensus deficit, lingua facit. *S. Bernardin. tom. 1. serm. 61. art. 2. cap. 3.* Tantum differt gloria Virginis, à gloria omnium beatorum, quantum sol à cæteris luminaribus cœli: & quodammodò sicut cætera luminaria illuminantur à sole, sic tota cœlestis curia à gloriosa Virgine lætificatur, & decoratur. *S. Bonav. spec. B. V. cap. 6.* Gloriosum Mariæ privilegium est, quod quidquid post Deum pulchrius, quidquid dulcius, quidquid jucundius est in gloria, hoc Mariæ, hoc in Maria, hoc per Mariam. Ideoque ut *Bernardin.* dixerit: Summa gloria est, Mariæ, post Dominum te videre. Et *S. Ioan. Damasc. 27. Ian. ode 1.* eam sic salutât: Salve ð Domina decies millenis honorum vocabulis digna. Et Deus ipse tantoperè illâ delectatur: Revera ait *S. Bonav. spec. cap. 6.* in capite ejus Rex Regum diadema regni posuit, tam pretiabile, tam delectabile, tam mirabile quod hoc omni linguæ enarrabile, omni ingenio inscrutabile est. *S. Theophan. 9. Febr. ode 1.* Etiam cœlestis intellectus ad incomprehensum dignitatis tuæ mysterium pari subtilitate penetrandum, revera se hebetem sentit, ð ab omnibus certatim laudata. *Ecdes. Græca 24. Martij.* illam à dextris constituit suis Deus, tanquam Reginam dignitate sibi propinquam, & excellenti pulchritudine præditam. Hortatur nos ad ejus laudes *S. Sabbas Men. 25. Junij* dum ait: Animatus ille Domini Thalamus, qui inter confusos spinarum acervos ad fulgentis lilij morem efflorescit, hic inquam animatus Domini Thalamus, dignus est omnibus, quibus per nos afficitur laudibus. *Angelus apud S. Brigittam in serm. Ang.* dum multa arcana Dei enunciat, ante mundi originem ita loquitur inter cætera. Mundo creato, adhuc unus minor mundus Virgo Maria coram Deo, cum omni venustate nondum creatus est, à quo major gloria Deo, & Angelis major lætitia, atque omni homini ejus bonitate frui volenti major utilitas, quam de hoc majore mundo provenire debebat.

26. Quia mediante Virgine omnia facile à DEO
impetrantur.

Methodius Patravensis hom. de Simone ita alloquitur Virginem. Benedicte tu, prorsus benedicte, omnibusq; desiderabilis: in benedictionibus Domini nomen tuum, Divinâ gratiâ plenissimum: omnibus generationibus excelsior, omnibusque visibilibus, atque invisibilibus operibus longè præstantior declarata. *Sophron: qui floruit anno 400. serm. de Assumpt. B. Virg. qui inter opera S. Hieronymi habetur, sic ejus magnitudinem prædicat.* Bene gratiâ plena dicitur, quia cæteris per partes præ-
L 1 itatur,

statur, Mariæ verò simul se tota infudit plenitudo gratiæ. Quidquid enim in ea gestum est, totum puritas & simplicitas, totum gratia & veritas fuit, totum misericordia & iustitia, quæ de cælo prospexit, & ideò immaculata, quia in nullo corrupta. Verè Hortus deliciarum in quo consista sunt omnia florum genera, & odoramenta virtutum, sicquæ conclusis, ut nesciat violari nequè corrumpi ullis insidiarum fraudibus. Fons signatus totius sigillo Trinitatis, ex quo vitæ Fons manat, in huius lumine videbimus lumē. *B. Joseph Hermannus opusc. 3. Gaude summa Creatura, Mater Dei Virgo pura, gaude laude infinita, redimita Margarita.* Amplius *S. Brigitta lib. 1. cap. 24.* Nulla Virtus est in Deo, quæ non refulserit in Maria. *S. Ioan. Damasc. Men. lam. 1. ode 4.* O intemerata rogamus te obnixè, ut pro famulis tuis, assidue intercedas, potes quippè re ipsâ omnes salvare, ut Dei altissimi Mater precibus, Maternâ autoritate pollentibus. Verè potest, cum sit ut proximè dictum omnibus operibus Dei longè præstantior, omnibus sanctior, tam propinqua Deo: potest verò & vult; idque non semper nostras expectantes preces, quibus exoretur. Testis esto *13. Ian. S. Ioseph. Confess.* Quis ad tuam se protectionem ò Deipara confert, qui non celeri per te immunitate donetur, teque Auxiliatricem agnoscat tam potentem, ut nulli clientis fiduciam sinas confundi. *Bonav. in spec. cap. 7. ad illud Isai. 11.* Egre dietur Virga de radice Iesse &c. Quicumque septiformem Spiritûs S. gratiam adipisci desiderat, ipsam Florem Spiritûs S. in Virgâ quærat, per Virgâ enim ad Florem, per Florem ad Spiritû in eo requiescentem pervenimus: per Mariam ad Christum accedimus, & per Christum gratiam Spiritûs S. inuenimus.

Bern. serm. 3. de adventu. Studeamus & nos dilectissimi per ipsam ad Deum ascendere, qui per ipsam ad nos descendit, per eam venire in gratiam ipsius, qui per eam venit in nostram miseriam. Quod dum agnoscit Ecclesia latina, exclamat: *Eja ergo Advocata nostra illis tuis misericordes oculos ad nos converte.* Merito illam *Epbrem. orat. de laudib. Virg.* vocat Vallum fidelium, & Propitiatorium laborantium. *Andr. Cret. in salut.* Christianæ fidei Propugnaculum, & eorum qui spem in ea collocant Propugnatricem: *Nazim. in trag. Christi.* Patronam acceptissimam. *Bernard. serm. 1. de Assumpti.* Advocatam salutis nostræ negotia pertractantem. *Bonav. in hymno Te Deum.* Agonizatricem pugnantium, Advocatam pauperum, Misericordiam & Refugium peccatorum, Erogratricem munerum, post Deum solam Spem nostram & Salutem illam invocantium, Promotricem iustorum, Congregatricem errantium. *Ansel. de excell. Virg. cap. 12.* Benignissimus Filius tuus Dom. N. Jesus Christus erit ad concedendum quidquid voles promptissimus, &

EXAU-

exaudibilis; tantummodo itaque velis salutem nostram, & verè nequaquam salvi esse non poterimus. Hortatur hic *S. Bernard. serm. de Nativit.* Quæramus gratiam, & per Mariam quæramus, quia quod quærit invenit, & frustrari non potest, exaudiet utique Matrem Filii. *Hugo de S. Vict. in sentent.* Si pertimescis supplicaturus ad Deum accedere, respice ad Mariam, non illic invenies quod timeas. Hoc est quod Deus nobis dedit Adjutorium simile nobis, quod nos juvando prioris damna compenset, & tale Adjutorium quod solo accessu sanctificavit Joannem, quid si orasset pro illo? imò & Elizabeth repleta Spiritu S. & prophetiæ donum accepit. *Greg. hom. 1. in Ezechiel:* Elizabeth simul de præterito, futuro, & præsentem per prophetiæ spiritum tacta est. *Lib. orat. Eccles. insert.* Te Domina tacente nullus orabit, te autem orante omnes juvabunt, & orabunt. *Richard. à S. Laur. lib. 12.* Hæc est Virga Moysis quæ percussit petram *Exod. 17. & num. 20.*, & fluxerunt aquæ ita ut biberet populus, & jumenta. Petra Christus *Cor. 1. Petra autem erat Christus.* Duricia hujus petreæ, rigor, seu severitas justitiæ Divinæ, ipse autem nunquam ita severus, aut durus est erga peccatores, quin effundat aquas gratiarum, vel indulgentiæ, si hæc Virga eum tetigerit piâ oratione. *Aug. serm. 3. de Nativ. Virg.* Nec dubium est quia quæ meruit pro liberandis offerre pretium, possit plus omnibus impendere suffragium. Undè illam *Greg. Nicomed. orat. de Purif.* vocavit, Omnipotentem suis orationibus. Et aliundè hæc potentia patet, quò enim quis sanctior, efficacius apud Deum orat, Virgini verò nemo in sanctitate æqualis. Undè *August. serm. 29. de SS.* Nullum potiorum meritis invenimus ad placandam iram æterni Judicis, quàm eam quæ fieri meruit Mater ejusdem Redemptoris, & Judicis. *S. Thom. opusc. 8.* Magnum est in quolibet Sancto, quando habet tantum de gratiâ quod sufficit ad salutem multorum: sed quando haberet tantum quod sufficeret ad salutem omnium de mundo, hoc esset maximum: & hoc est in Christo & in Virgine, nam in omni periculo potes habere salutem ab ipsa Virgine gloriosa. Undè *Cantic. 4. mille clypei id est remedia pendent ex ea.* Item in opere virtutis potes eam habere in adjutorium, & idè dicit ipsa *Ecclesiast. 24. In me spes vite & virtutis.* Sed *universalis Ecclesie Romane 12. Sept. in Brev. sensus ille est, qui Chrysof.* Visne agnoscere quanto hæc Virgo præstantior cœlestibus potentijs: illæ cum timore, & tremore, assiltunt faciem velantes suam, hæc humanum illi genus offert quem genuit, per hanc & peccatorum veniam consequimur.

Jdot. in prol. Cant. Cæteri Sancti jure quodam patrocinijs pro sibi specialiter commissis plus possunt prodesse in curia altissimi, quàm pro alienis, Bma verò V. Maria sicut est omnium Regina, sic & omnium Patrona & Advocata, & cura est

illi de omnibus. Hanc solitus adhibere Exoratricem S. *Franciscus Xaverius* cuius efficaciam profertur *lib. 2. epist. 6.* Quò facilius impetrarem Sanctissimam Dei Parentem Patronam adhibui, quæ cœli Regina, nullo negotio quicquid orat Filium, exorat. Hoc ipsum promittit *Christus* *Matris sue audiente S. Brigitiæ lib. 1. cap. 10.* dum sic Matri locutus: Nulla erit petitio tua ad me, quæ non exaudiat, & pro te omnes qui petunt misericordiam cum voluntate emendandi gratiam habebunt. Propter quæ Ecclesia latina orat Christum Dominum: *Qui tibi de actibus nostris placere non valeamus, Genitricis Filij tui intercessione salvemur.* Quia ut *S. Germanus* orat. *de zona,* omnia tua admirabilia sunt ô Deipara: omnia ingentia, & aliorum vires superantia, propterea patrociniū tuum majus est quàm ut intelligenti comprehendendi possit. Explicat hoc quædam hypothesi *Suarez tom. 2. in 3. p. 42. sect. 2.* Si cogitatione fingamus B. Virginem aliquid postulare, totam curiam cœlestem illi resistere, sicut apud Danielem Angelus alteri resistebat potentior esset, majorisque efficaciz, & valoris apud Deum Virginis quàm reliquorum omnium Sanctorum oratio. Insuper *Jdot. in prol. contempl. de B. V.* Inventâ Virgine Mariâ invenitur omne bonum, ipsa namque diligit diligentes se, imò ferventibus servit ipsa Superbenedicto Filio suo irato potentissimè reconciliat servos, & amatores suos: tanta quoque est ejus benignitas, quod nulli formidandum est ad eam accedere, tantaque misericordia quod nemo ab ea repellitur, imò donis, & charitatibus ædificat servos suos, ut Superbenedicti Filij sui, & Spiritus S. digna fiat habitatio. Ipsa preces & sacrificia fervorum suorum, & maxime quæ sibi exhibentur præsentat in conspectu Divinæ Majestatis, quia est Advocata nostra apud Patrem, sicut Filius apud Patrem: imò apud Patrem & Filium procurat negotia, & petitiones nostras, & sæpè quos justitia Filij potest damnare, Matris misericordia liberat, quæ Thesaurus Domini est, & Thesauraria gratiarum ipsius, donis spiritualibus ditat copiosissimè fervientes sibi, & potentissimè protegit eos à triplici adverfario mundo, carne, & diabolo, quia salus nostra in manu illius est, post Filium suum Domina est univèrsæ creaturæ, & in futuro sæculo glorificabit fervientes sibi, si eam honorificaverint in præsentem. Eli seus petebat ab Elia duplicem spiritum *4. Reg. 2.* tantum illi respondit: si videris me &c. At ubi Jordanem transiit, & duplicem spiritum, & pallium dedit. *Jordanis* imago est Virginis nullæ, juxta *S. Hieron. epist. ad Eabial.* ubi illa mediat, plus obtinetur quàm petitur. Venerunt ad Abrahamum tres viri Sodomam subverturi, accepti ab eo mensæ, in eam descenderunt familiaritatem, ut & secretum ei suum de perdenda Sodomâ proderent. Convivium undè placuit frugale fuit, Sara illud paraverat, viles cibi

qui per manus Saræ transfierunt, tantam efficaciam habuerunt. Per *Saram*, ut intelligam SSam Virginem est mihi *Author D. Bonav. in spec. B. Virg.* Exclamat hic *Eusebianus de poenitentia Theophili.* Quis ò Domina mea speravit in te & pudore est affectus? aut quis hominum fideliter omnipotentem tuam rogavit opem, & fuit unquam derelictus? Undè hortatur *Fulbert. Carnot.* Inter hæc igitur Fratres cum toto mentis affectu Beatissimæ Virginis intercessione nos committamus, omnes ejus patrocinia omni nisu imploramus, ut dum nos supplici eam obsequio frequentamus in terris, ipsa nos sedulâ prece commendare dignetur in cœlis, neq; enim dubium quæ meruit pro liberandis proferre pretium, posse plus omnibus liberatis conferre suffragium. *Card. Hailgrinus.* Sicut oleum cæterum liquorem supernatat, sic nomen Mariæ & invocatio nominis ejus omnium Sanctorum nomina, & invocationes nominum superexcellit, & superat in efficacia subventionis. Quare *S. Joseph. Confess. in Men. 7. Martij* dixit. Beatus est populus qui te omnium Domini Matrem agnoscit, & celebrandæ beatitudinis tuæ desiderio flagrat. Consonat & *Romana Ecclesia Græcæ, dum de Virgine dicit.* Venerunt omnia bona pariter cum illa. *S. Joseph Confess. in Menais 2. Martij.* Qui sacratum uterum tuum incoluit Dominus, ille nunc omnes verâ te fide ut beatam laudantes, in habitacula toti Trinitati jucunda permutat. *S. Sabbas 2. Julij ibid.* Non dubium est, quin expertus canit: Lætitia tua ò Virgo quæ in homines sine fine redundat, instar roris maturini, illam æstuantem ærumnarum fornacem, quâ encomiastæ tui subindè in hac vita vexentur perpetuo sopit ac mitigat: hoc est extinguis Virgo atque lopus in cultoribus tui fomitem peccati.

17. Quia Cœlum ejus laudibus plenum.

S. Bernardinus tom. 3. serm. 1. a. 2. cap. 1. ita probat Christo Virginem vicinam. B. Virgo fuit Christo vicinissima quadrupliciter. 1. In Incarnatione, per carnis identitatem, quia eadem caro quæ fuit Virginis Matris facta est caro Filij Dei, ideo illi dictum: Dominus tecum. 2. In Conversatione siquidem eum lactavit, illique ministravit, ejus absentiam sustinere non potuit, nam & dolens eum quæsivit, & in templo invenit. 3. In passione fuit vicinissima, per compansionem, quia recedentibus discipulis non recessit, stabat enim juxta crucem JESU. 4. In Assumptione per gloriam. *S. Anton. 4. p. tit. 15. cap. 20. parag. 1.* Virgo Sanctissima quamvis & ipsa stella maris illustretur a sole, tamen *Apoc. 12.* dicitur velita ipso Sole, ut ostendatur præmium ejus excellentissimum, ut sicut nil propinquius & con-
Ll 3
ctius

Etius corpori quàm vestitus, ita nihil propinquius gloriæ Christi, quàm gloriæ & præmium B. Mariæ, & aptè, quia sicut ipsa vestivit Solem in mundo Dei Filium caræ suæ secundum Ezech. 32. *Solem nube tegam*: sic ipse eam in cælo vestivit sole exælsivæ gloriæ. *Damasc. orat. de dormit. Virginis*. Suæ Genitricis animam in Sancta Sanctorum introducit, subque animalium quatuor formis stantium alis collocat, suoque ipsius solio, in interiore velaminis parte sistit, (est allusio ad arcam) quò præcursor ipse Christus corporeo mundo ingressus est. *S. Th. p. 3. q. 27. ad 1. art. 5.* Virgo tantam obtinuit gratiæ plenitudinem, ut esset Authori gratiæ propinquissima, ita quòd eum qui est plenus omni gratiâ in se reciperet, & eum pariendo quodammodo gratiam ad omnes derivaret. Et quidem ut *S. German. Patriarcha Constantinop. Men. 18. Jan. in Vesp.* Salutationem Angelicam ô Virgo omnes in corporeæ legiones, item chori Patriarcharum, Prophetæ, Apostoli, unaque Divinæ Religionis Antistites, venerandi præterea Martyres, item reliquæ stationes Sanctorum, ac denique agmina justorum universa decantant. Imò *S. Damasc. 22. Jan. post id. 9. ait*: quòd Virgo ingens cantandi materia, Apostolis, Martyribus, Prophetis, & omnibus demùm Cœlitibus data. Et *Eccel. Græca Men. 5. Apr.* Ipsæ cœlorum Virtutes te ut omnium viventium Matrem, debito tibi honore, tanquam satellites comitantur, & simul concelebrant hymnis. *Ibid. S. Ioseph. Confess. 2. Julij.* In Reliquijs B. Virginis colendis tanti se gaudij nobis collegas ostendunt, omnes Virtutum cœlestium chori, Prophetæ, item & Martyres, universa multitudo Sanctorum atque justorum. *Metaphr. de dormitione Virginis* affectum Sanctorum jam erga demortuam Virginem sic describit. Cùm in orbem sanctum Virginis corpus circumdedissent Apostolorum chorus, & quidquid erat electum ex viris, & mulieribus hymnis honorabant, & omnia membra reverenter simul & amanter amplexabantur, non solum suum ostendentes desiderium, sed vel ex tactu credentes percipere utilitatem. Verùm Divi Cœlites non tantùm ipsi Virginem Sacram colunt, sed etiam gratias ijs referunt, qui cultum Virgineum curæ habent. Cùm S. Ildesofus Virgineæ puritatis hostes hæreticos profligavisset: accidit ut quinto idus Decemb. die Beatæ Leocadiæ sacro veniret ad templum in quo corpus hujus Divæ esse sciebat, sed ignorabatur locus sepulchri: erat ibi Rex Revesinthus cum aula sua plena: D. Leocadia aperto sepulchro prodit augustâ Virginis specie, & ad Ildesofum accedens merita ejus in Dei Matrem clarâ voce testata. Per te inquit Ildesofuse vivit Domina mea, sed cùm repeteret Diva sepulchrum, Ildesofus quò res ad memoriam testator esset accepto Regis gladio partem veli quâ Diva tegebatur abscidit, & unâ cum Regis gladio in sacrarium intulit, quæ servatur nunc To-

leti

leti. *Habetur hoc in legenda S. Ildes. in officiis Toletanis.* Quam rectè S. Th. de Villanova *serm. de Nativ. Virg.* Omnis Virginum candidatus chorus hujus Virginis laudes concinit, omnes vultum ejus deprecantur & eam veluti Reginam venerantur & colunt: omnibus eam Altissimus præposuit, non solum Virgineis, sed etiam Angelicis choris, quia Mater ejus est, & Matrem decet omnis celsitudo. *Amed. Laujanensis. hom. 3.* Omnes ô Maria superas! præes universis, non solum hominibus, sed & summis coelorum Virtutibus. S. *Dominicus Carthusianus* vidit Sanctos in caelo Mariano se nomini inclinantes. B. *Gertrudis* vidit Sanctos in caelo nomen Mariæ celebriter decantantes. *Eadem lib. 4. insinuat cap. 12. & 46.* vidit in caelis quoties aliqua recitabatur de B. V. puritate cantiuncula seu antiphona; omnes Sanctos assurgentes, & speciali reverentiâ imperialem Virginem, & Dominam suam venerantes, gratias devotas Domino referentes pro omnibus beneficijs B. Virgini Matri, unquam ad universitatis salutem impensis. Potest dici quod illi viginti quatuor seniores quos *Joan. Apoc. 4.* vidit coronas coram throno deponentes, coram Virgine causâ venerationis illas deposuerint. Nam pridem R. *Haccados* nomine Throni Matrem Dei intellexit. Mater Messias futura est Sedes Dei, quam Deus construxit ut in ea sederet Rex Messias ad augendam gloriam Majestatis suæ. Ita apud *Galat. in lib. 7.*

18. Quia est maximæ Bonitatis.

S. *Theod. Neot. orat. de Nativ. Virg.* sic affatur. Ave Maria, Sanctuarium, Fons Divinâ scaturigine fluens, omni sanctimoniâ plena, imò alios replens. *Sophon. serm. de Assumpti.* Verè plena Maria gratiâ, per quam largo Spiritûs S. imbre superfusa est omnis creatura. *Franco Abbas secundus Aligemiensis tom. 7. de gratia Dei.* Laus Mariæ fons est indeficiens, qui quâto largiùs extenditur, tantò amplius impletur, quâto amplius impletur, tantò latiùs dilatatur: jure ergò Mariæ omnis generatio benedicit, per quam omnis generatio benedictionem promeruit: ideo quia gratias in alios diffundit cum quâpiam jurisdictione quam advertit *de Busto.* Boni enim est natura alijs benè velle, & facere, magis verò illud bonum est, quod plus boni, vel de suo, vel si de alieno cum jurisdictione in illud possit facere. Sed jam audiamus quid dicat nominatus Scriptor *Bernardin. de Busto serm. 61. cap. 8. stell. 8.* Non timeo dicere quod in omnium gratiarum affluxus quandam jurisdictionem habeat hæc Virgo, de cujus utero quasi de quodam Divinitatis oceano rivi & flumina emanabant omnium gratiarum. *Bernardus de aqua ductu.* Plenitudinem Fon-

tis.

tis de corde Patris excipiens nobis eundem Fontem edidit, ut aqua Fontis ad nos usque derivarentur. Ut autem specialiter esset Filius ejus, die Purificationis eum à Deo Patre pare columbarum emit, & simul sine Patre ipsius, Mater ipsa fuit illius, & quia videbat mundum beneficij hujus ingratum fore.

Audiamus quid *utinus lib. 4. cap. 15.* dixerit: Cùm ipsa esset Advocata mundi tantum dolorem spiritus suis infudit visceribus, quantus sufficiebat omnium electorum Genitrici ad excusandam ingratitude mundi, quia sic durâ morte de sui fabrica suam expellebat Authorem, qui ad ipsos emendos de faucibus mortis de sinu Patris advenerat servilem assumendo naturam, undè ipsa pro se, & pro toto mundo dignum Deo morienti, & de se genito exhibebat lamentum. Jam verò quia major non potest esse charitas quàm ponere vitam pro alio, audiamus hic *Rich. à S. Laur. lib. 2. pag. 2.* Animam pro salute mundi, Mater etsi non posuit, pro mundo animam exposuit tamen, & quod potuit, fecit, nec ipsa defuit martyrio corporali, sed ipsi defuit martyrium corporale: & hoc martyrium & oblatio ad illud statim ab infantia Christi coepit. *B. Andr. Eremita in m: s: citatus à Novarino lib. 4. elect. num. 488.* illam alloquitur. Tu Filium morti concedens genus humanum servasti, & quidem longè excellentiori modo quàm Abraham: ille enim filium habuit mortis debitorem, hæc ut *Psal. 87.* ait, inter mortuos liberum: ac ut est facilius cedere bonis tandem aliquando amittendis, quàm perennibus: ita facilis fuit immolare Abraham quàm Virgini. *Bona, in 1. dist. 48. q. 2.* Mater per omnia conformis Patri, & Filio, in hoc miro modo debet laudari & amari, quòd adeò compassa est, ut si fieri posset omnia tormenta quæ Christus pertulit ipsa libentius sustinisset, & nihilominus placuit ei quòd Unigenitus ejus pro salute humani generis offerretur. Verè ergo fuit fortis, & pia, dulcis, pariter & severa, sibi parca, & nobis largissima. Merito itaque *S. Ephrem in hunc modum Virginem salutat, de laud. Virg.* Ave primogenitoris Adami Resurrectio, ave mundi Mediatrix gloriosissima, ave Pax & Salus mundi, ave universi orbis terrarum Conciliatrix. *Arnold. Carnotens. tr. de laud. Mariæ.* Omnino tunc una Christi & Mariæ voluntas, unumque holocaustum ambo offerebant pariter Deo, hæc in sanguine cordis, ille in sanguine carnis. *S. Antonin. 4. p. tit. 15. cap. 20. parag. 1.* Quod dicitur de Patre eterno Christi, ita & de Matre ejus temporali dici potest illud *Rom. 8. Proprio Filio suo nos peperit, sed pro nobis tradidit illum,* passum voluntate & affectu, quomodo non etiam omnia nobis cum illo donavit pertinentia ad reparationem nostram? *Idem 4. p. tit. 15. cap. 20. parag. 12.* Porta cæli est, quoniam per eam exivit de cælis, quidquid unquam gratiæ creatum venit in mundum. Imitatur Filium qui nos in tantum dilexit, illa in super

insuper Mater Dei non fuisset nisi propter nos. Indè, amas nos, ait *Petrus Dam.* *serm. 1. de Nat. Virg.* amore invincibili, quos in te, & per te, Filius tuus summa dilectione dilexit. Quis scit quoties refrigeras iram Judicis cum iustitiæ virtus à præsentia Deitatis egreditur? in manibus tuis sunt thesauri miserationum DEI. *Bernardin. tom. 3. serm. 6. art. 2. cap. 2.* Virgo per consensum ad Incarnationem Filij, omnium electorum salutem viscerosissimè expetiit, & procuravit, & omnium salutis & salvationi per hunc consensum se singularissimè dedicavit, ita, ut ex tunc omnes in suis visceribus bajularet, tanquam verissima Mater filios suos. *Greg. VII. papa cujus mentio fit in Martyrol. 25. Martij Mechtildi Filie Beatricis Ducisse Thuscie sic scribit:* Hoc proculdubio teneas, quia quanto (B. Virgo) altior & melior, & sanctior omni Matre, tantò clementior & dulcior circa conversos peccatores, & peccatrices: pone itaque finem in voluntate peccandi, & prostrata coram illa ex corde contrito & humiliato lachrymas effunde, invenies illam indubitanter promitto promptiorem carnali matre ac mitiorem in tui dilectionem.

Sed singulare quiddam *S. Ambros. lib. de instit. Virg. cap. 7.* insinuat, ubi describit Virginem sanctissimam generosissimè sub cruce Filij stantem. Pendebat in cruce Filius, Mater se persecutoribus offerebat, ac si simul vellet cum Filio pro nobis mori. Quod expressius *Albert. M. super Missus* explicat. Non tantùm Virgo quantum ad actum intentiorem, id est dispositionem, sed etiam quantum ad operis exhibitionem posuit animam suam pro proximis: imò animam Filij sui, & ipsam Filium suum, quem magis quàm animam suam dilexit, pro proximo & propriam animam sine necessitate obtulit passioni propriâ voluntate, & eam in passione Filij crucifixit cum Filio; ut plùs quàm Martyr fieret secundum omnes Doctores: undè & duas animas obtulit pro proximo, & affectum dilectionis ad proximum duplicavit, propter quod *Simeon* dixit: *Tuam ipsius animam pertransibit gladius:* scilicet doloris *Luc. 2.* Et ut addamus aliquid simplicibus auribus vix credibile: ita proximum dilexit, quòd si defuisset qui Filium crucifixisset, ipsa pro salute generis humani consequenda eum cum manibus suis in cruce posuisset, ut docet *Gerfon tr. 2. in Magnif. Legitur & apud S. Antonin. idem text. 4. p. tit. 15. cap. 16. parag. 3.* Ideò puto illam tam generosè sub cruce steterisse nec ab ea recessisse, ut ea pateretur saltem pro nobis amore nostri in corde, quæ patiebatur Filius in corpore. Undè etiam effusus lachrymis sanguinè oculis profudit, teste *Mallonio lib. de Christi signatibus c. 7. n. 13.* Et alibi ex *B. Germano*, quia dolor Virginis juxta *S. Bernardinum serm. 61. art. 3. cap. 3.* tantus fuit, quòd si in omnes creaturas divideretur, omnes subito interirent. *Arnoldus Carnot. tr. de laud. V.* Quod difficillimum erat, moriebatur

batur Virgo, & non poterat mori. Crux illa animæ, & patibulum spiritûs, in qua erat hostia viva, & beneplacens Deo, & medullatum holocaustum, quod cum ipsa incenderet, tantum conscientiæ ministerio utebatur: ipsaque sine strepitu se ipsam macerans in altari interiori & ligna, & flammis, & latices conferebat: nimirum in tabernaculo illo duo videres altaria, aliud in pectore Mariæ, aliud in corpore Christi. Christus carnem, Maria immolabat animam; optabat verò ipsa ad sanguinem animæ & carnis suæ addere sanguinem, & elevatis in cruce manibus, celebrare cum Filio sacrificium vespertinum, & cum D. JESU corporali morte, redemptionis nostræ consummare mysterium: hoc ipsum verò cum solius summi Sacerdotis fuerit privilegium, & Virgini mori tunc omninò non licuerit, morte ipsa illi acerbius fuisse opinor. Jam hic ut *Bernardus* monet *super Missus* ò homo securum habes accessum ad DEUM ubi Mater stat ante Filium, & Filius ante Deum, Mater ostendit Filio pectus & ubera, Filius ostendit Patri latus & vulnera; ubi ergò poterit esse repulsa, ubi tot concurrunt amoris insignia. Quæ verba *Austor Pimeij in stellaris lib. 12. p. 2. art. 1.* ubi retulit statim subjicit. Si ergo nulla potest esse repulsa, ergò sequitur quòd servire Mariæ est certissimum signum salutis æternæ consequendæ.

19. Quia est Mater misericordiæ.

Filius miserebatur supra turbam, sed & tu, ait *S. Theophan. Men. 9. Jan. oct. 9.* singulari erga homines miseratione afficeris; experti qui nec invocata auxilium senserunt. Refert *S. Anton. rem ejusmodi 4. p. tit. 15. cap. 32. parag. 2.* Miles quidam divitijs abusus largitiones nimias instituebat, donec eas ad fundum redegressus aderat dies solemnior, quàm ille solitus prodigalior esse, & ut sequitur nimiam profusionem pudor: ita hic ut ei lenimen inveniret, latebras petijt, ibi suam deploraturus inopiam, ubi nemo arbiter esset: ecce adest comes genius quispiam è perditis, causam orat tristitiæ, & accipit, ac simul solatium impertit, certo loco miles domi foderet, inventurus quæ suo honori suppetere: plura deinde accessura si imperium secutus fuerit, & diem conventioni destinat. Reperit miles defossas opes, & inopiam redimit, & honorem profusionibus: sed urget destinata dies, ut pacta reliqua conficiantur, jubet uxorem comitem viæ esse, ea Matri misericordiarum devotissima fuit, sequitur maritum in quempiam festinantem lacum, fortè erat Divæ Virginis ad viam ædicula, orat conjunx, tantùm moræ largiatur maritus, donec solitum Virgini pensum precum decurrat: annuit: Ingredditur & solito

solito fervore orat, quem acuebat prælagus quidam horror, & metus suspectæ viæ. O misericordia Marris! sopitur mulier, Virgo illius figuram formamve assumit, & militem comitatur: venit ad feralem lucum, ad nundinas æternitatis: sed en genij advertentes quam ille sociam duceret, ejulant, clamant: infidelitatis, proditoris militem arguunt, qui pro uxore Matrem Dei adveheret: & subito in fumum abeunt. Insuper monentur à Virgine, nè in posterum in devotam mulierem quidquam audeant. His visis miles funestum agnoscit statum, jubetur que uxorem in templo sopitam querere: cum qua deinde in obsequio Virginis vixit p̄s, nec egenè. *Bernard. serm. de Verbis Apoc.* Nihil austerum in Virgine, nihil terribile, tota suavis est, omnibus misericordiæ sinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi, captivus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator veniam, justus gratiam. *Ibid. considerat verba, Amicta sole.* Quemadmodum enim ille sol super bonos, & malos indifferenter oritur, sic ipsa quoq; præterita non discutit merita, sed omnibus se exorabilem, omnibus elementissimam præbet, omnium denique necessitates amplissimo miseretur affectu. *Bonav. in spec. cap. 8.* Quis est super quem sol non luceat? Quis est super quem misericordia Mariæ non resplendeat? *Bonav. spec. cap. 14.* Quis dubitare potest omnino in charitatis affectionem transisse viscera Mariæ, in quibus ipsa quæ DEUS est Charitas novem mensibus corporaliter requievit? Illa est designata per Sunamitidem, Regum quæ Davidem calefaciebat. *Rupert. in Cant. 6.* Porro Sunamitis puella speciosa sola digna est stare coram Deo Rege, ipsumque calefacere, id est bene calentem ejus charitatis gloriam, scilicet remissionem peccatorum obtinere. *Jânot. cap. 3.* Species ignis consistit in ardore, & splendore, in te autem ô Bma Virgo Maria fuit ignis charitatis, ardens & splendens ante Deum, & nos miseros peccatores protegens. *Guilielm. Avernus Episc. Paris. in Rhet. Di. c. 38.* Non præsumat aliquis DEUM, vel Dei Filium se posse habere propitium & benevolum, qui benedictam Matrem suam offensam, aut aversam habuerit. *Bonav. spec. cap. 2.* Magna fuit erga miseros misericordia Mariæ adhuc exultantis in mundo: sed multo major erga miseros erat misericordia ejus jam regnantis in cœlo. Majorem per beneficia innumerabilia nunc ostendit hominibus misericordiam, quia magis nunc hominum innumerabilem miseriam intuetur.

20. Quia non solum ipsa in se, sed etiam in suis imaginibus est admirabilis Thaumaturga.

Quarè B. Virgo in his potius quàm alijs locis patrat miracula? in simili respondet S. August. *epist. 137.* Ad ista quæ hominibus visibiliter nota sunt, quis potest

Mm 2

ejus

ejus consilium per scrutari, quare in alijs locis hæc miracula fiant, in alijs non fiant? sicut quod *Apostolus* dicit. Non omnes sancti habent dona curationum, nec omnes habent dijudicationem spirituum: ita nec in omnibus memorijs Sanctorum ista fieri voluit ille qui dividit propria unicuique prout vult. Virgo nostra jam est oculis nostris subducta; visibilis tamen in suis imaginibus, de qua *S. Sabbas 2. Julij*, Flamma miraculorum ô Deipara, ex te tanquam paradiso progressa univerti orbis exstant sitim gratiarum, cumulos velut undas volentia, in utilitatem eorum, qui te sincerâ fide colunt. Pergit citatus *S. Sabbas*. En copiam gratiæ inexhaustam! Adeste omnes & corde puro scaturientes, nunc rivos haurite planè Divinos. Sed neque imagines ejusmodi raras, neque se locis inaccessis affixit. *Idea Atlantiæ Mariani Author colligit pag. 16. citatus à P. Clagius in Linda*. In castanea Goriciensis B. Virgo in Germania: in rubo Tureanensis in Moravia: in Sambuco Cheruci in Germania: in Larice Livalest in Germania: in vite Viterbis in Italia: in quercu Foyensis in Germania: in cupresso Constantinop. de qua *Niceph. lib. 14. cap. 46.* in pyro Ziroviciensis in Lithvania: in spinis de Pario in Italia: in nuce Castillonensis in Italia: in cerafo Elarensis in Germania: in nemore Aricam in Italia reperiendam se dedit. Materiam si spectes: nulla fortè ex pretioso metallo, ex lapide rudi, telâ, ligno invenies, si formam: plerumque; symmetria proportioque; nulla, ita propter nos ut nobis sine nostra arte, vel materia beneficiat, sese exinanit. Artifices aliquarum, homines facinorosi, ut illius quæ est Linda in Prussia, particularis factor est, is suspendendus postridiè, noctu à Bma Virgine visitur in carcere; jubetur sculpere ignarissimus artis, Judicibus postridiè ostendere, cum certa absoluteione, imago fit, absolvitur, jubetur reponere in arbore certo loco: quæ Germanis Linda, latinis Tilia, indè Linden si loco sanctitas. Aliquæ per pecora reperiuntur, ut illa quæ est in Romaniola per scrofam. *Priorem historiam P. Clagius Linda lib. 1. cap. 18. refert: Posteriolem Author Atlantiæ Mariani fol. 100.* Alias boves, alias aliæ animantes, plerasque pastores, etiam facinorosi homines repererunt. Etiam aliquæ imagines perditâ, & truncatâ facie, uti in Lusitania in loco dicto Villa vitiosa, quæ Ducum Brigantinorum sedes est inventæ. De ea sic *Author Atlantiæ Mariani fol. 34.* Magnam partem carie confectam nisi defectum valde notabilem, nulla unquam materia, nulla artificis industria restituere valuit. Imago dicta de Ponte sancto clarissimam miraculis. Cordubæ in Hispania inter annos sicus nodosas radices implexa reperitur, *Idem fol. 71.* Illa conservatrix Ravennæ imago appellata ab arbore, quâ creditis manu elaborata? Cæsar Morandus Civis Ravennas picturæ ignarissimus pinxit; sed dum pingeret, ab omnibus irritus fiat

sine arte pictor. *Abbat Marianus lib. 2. pag. 14.* Quid illa quæ hodie Venetijs colitur dicta de Schola? eam Pastor Ariminensium pecorum, ingenio & manu rusticus rudissimè formavit, sed cum vultum nullatenus exprimere possèt, eum Angelj notam juverunt, quàm pro eo totum fecerunt *idem fol. 46.*

21. Quia est Salus sibi servientium.

Mille probatum experientijs est quod S. *Damascenus in Meneis 21. Jan.* dixit. Nullus unquam ô Virgo Despara! qui ad te implorandam accurrit à te confusus discedit, sed gratiâ quam petit expressâ, mox tali donatur beneficio quod eum desiderij sui compotem reddat: illa est enim Pellis ovilla, ut *idem 22. Jan. ode 7.* quâ Adam indutus, illa Pellis Gedeon, quam revera pellem indutus processit pastor ille, qui totum me hominem superexaltat propter incomprehensam misericordiam suam. *Adhuc idem loquatur quod in eadem Menea Ecclesia Græca retulit 13. Februar.* Quicumque te sui Domini Matrem omni cordis contentione implorant, eorum tu desideria eventu plenissimo donas. *Ludovic. Blosius spec. cap. 12.* Dulcissima Maria nullum à se repellit, peccatores ad se piè & humiliter confugientes blandè suscipit, fovet, protegit, & Filio suo Maternâ fiduciâ reconciliat. Citius cœlum & terra perierit, quàm ipsa aliquem serio te implorantem suâ ope destituat. *Anselm. lib. de orat.* O Maria! tu peccatorem toti mundo despectum Materno affectu amplecteris, nec deseris, quousque Deus per te placatus ipsum suæ gratiæ recuperabit. *Bonav. in sim. Div. am. p. 3. cap. 19.* Verè Domina Regina est misericordiz, quia non est in hac vita, sic desperatus, sic miser, cui non impetres misericordiam Salvatoris, si ad tuum reclinabit regimen. *Idem in spec. Virgin. cap. 5.* O verè magna Mariæ gratia, quam multi ex eis ad misericordiam colliguntur, qui à Doctoribus & Rectoribus tanquàm incorrigibiles relinquuntur. *Et cap. 7.* Maria est signata per illam mulierem *4. Reg. 4.* cui clauso ostio domus suæ omnia vasa intus congregata, facta sunt miraculosè oleo plena; ad multiplicationem olei, vasa eriam vicinorum non pauca collecta fuerunt, idèò quoq; per vasa illa omnes signari possunt, qui plenitudinis misericordiz Mariæ particeps sunt. *S. Brigitta 1. Revel. cap. 32.* Quod attrahit aliquid est proprietas naturalis; sic apparet de Magnete attrahente ferrum, & idèò ipsa Virgo nos ferreos, id est in malo obstinatos, & duros debet attrahere propter proprietatem suæ misericordiz: sicut enim Dei proprium est semper misereri, & parcere, sic etiam & Matris ejus. *Richard. à S. Laurent. lib. 4.* Misericordia ejus & gratia communis est omnibus eam invocantibus in veritate, quasi dicat cum Filio Joan. 6. *Eum qui venit ad me non ejiciam foras.* Undè meritò

Mm 3

compara-

comparatur Olivæ Eccles. 24. *Quasi Oliva speciosa in campis*, non in hortis quia non est clausa. *Bonav. in Psalm.* Benedicite Virginem in toto corde vestro, misericordia enim illius plena est terra. Eccles. 24. *Quasi Platanus.* *Richard. à S. Laur. lib. 12.* Maria Platanus parulam se exhibet peccatoribus, omnes quantum in se est parata recipere sub sua protectione, & omnes refrigerare malo igne exustos, & nota quod ubi sunt folia lata, ibi est umbra magna, & magna est umbra protectionis ejus. *Bern. in Salve Regina.* Divinæ pietatis abyssum, cui vult, & quando vult, & quomodo vult; creditur aperire, ut quivis enormis peccator non pereat, cui Sancta Sanctorum patrocinijs suis suffragia præstat.

De Civitatibus refugij habemus Exod. 21. Occasione harum Richard. à S. Laur. lib. 2. parte 3. Peccator debet ad Virginem confugere, quia ipsa est Civitas refugij. Fons verò omnibus patenti comparat devotus *Jdiora contempl. 16.* Fons tuæ misericordiae vivus, & indeficiens est, nunquam diminuitur, nec siccat: omnibus se potabilem reddit, nulli clauditur, nec negatur, haurit ex ea bonus, haurit etiam malus, omnibus prodest, nemini nocet, omnes recreat, omnibus dulcis est, omnes juvat, curat debiles, sanos confortat, miseros lætificat, justos prohehit, injustos purificat, ægros sublevat; bellantes tuetur, anxios consolatur, peccatores justificat, peregrinos roborat, inimicos deprimat, virtutes auget, peccata prostrernit, pauperes refocillat, divites in humilitate custodit, iracundos mitigat, pacem procurat, immundos abluit, dissolutos retrahit, charitatem multiplicat, corda dividit, mentes elevat ad superna, opera misericordiae exercere facit, somnolentos excitat, ad bene operandum cunctos inducit, in periculis defendit, omnibus necessitatibus occurrit, indulgentiam peccatoribus obtinet, Deo illos per amorem conjungit, incipientes dirigit, proficientes illuminat, perfectos inflammat, & timidos fortificat. *Bernardus serm. de B. V.* Maria omnibus omnia facta est, sapientibus & insipientibus copiosissima charitate debitorum se fecit, omnibus misericordiae sinum aperuit, ut de plenitudine ejus accipiant universi: captivus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator veniam, justus gratiam, Angelus lætitiâ. *Innocent. III. serm. de Assumpt.* Deprecare Mariam: quis unquam invocavit eam, & non est exauditus ab ea? *Guilhelmus Arvernus Paris. Episcop. in Rhet. Div. cap. 18.* Absit hoc à Matre Dei, quæ Fontem pietatis toti mundo peperit, ut cuiquam miserorum, suæ misericordiae subventionem unquam denegat. Innumeris exemplis magnificorum operum misericordiae tuæ, quæ operata es erga peccatores miserimos docuisti nos, & persuasisti de tua misericordia confidere, de tua pietate sperare, & in omnibus necessitatibus nostris, sub alas

turæ protectionis fiducialiter confugere. Patet quoq; id ex verbis Dei Patris ad S. Catharinam Senen. uti Plol. in monili refert. Mariæ Unigeniti glorioſæ Genitrici, à bonitate mea conſeſſum eſt propter Incarnati Verbi reverentiam, ut quicumque etiam peccator ad eam cum devota veneratione recurrit, nullo modo diripiatur à dæmone infernali: Hæc enim à me electa eſt, tanquam Eſca dulciſſima ad capiendos homines, & præcipuè animas peccatorum. Et ipſa Virgo apud S. Brigittam 6. revel. c. 10. Ego ſum Mater miſericordiæ, juſtorum Gaudium, & Aditus peccatorum ad Deum. Paulo poſt. Nullus eſt adeo maledictus qui quàm diu vivit, caret miſericordiâ mea, quia propter me leviùs tentatur à dæmonibus, quàm alias tentaretur. Nullus eſt ita alienatus à Deo, niſi omninò fuerit maledictus, qui te invocaverit non revertatur ad Deum, & habebit miſericordiam. Richard. à S. Laur. lib. 1. de laud. Virg. c. 2. Turris fortiſſima nomen Dominæ, ad ipſam confugiet peccator, & ſalvabitur. Ita planè, confugit ille famoſiſſimus peccator Theophilus de Adana civitate Cilicium, uti Siegb. & Maſſæus. Huic ob vitæ claritatè, mortuo Epifcopo Adanæ, offerbatur inſula, recuſavit, dein à novo Epifcopo agentibus calumniatoribus officio quod habebat, Oeconomi abſolutus, quod ita graviter tulit, ut conſulto mago dæmoni ſe inſcripſerit; Deum & Matrem ejus abnegaverit. Reſtitutus ad officium dæmonis ope, ſequenti die tactus dolore de ſcelere, per quadraginta dies cum precibus, lachrymis, jejunijs, egit apud SSmam Matrem, ut ei criminis veniam apud Filium exoraret; apparuit illi Virgo & ſyngrapham à dæmone receptam retulit. De hoc Divus Bernard. ſerm. ſuper verbis Apocal. Signum magnum ſic Virginem affatur. Tu peccatorem quantumlibet foetidum non horres, non deſpicias, ſi ad te ſuſpiraverit, tuumq; interventum pœnitenti corde flagitaverit, Tu illum à deſperationis barathro piâ manu retrahis, ſpei medicamen alpiras, foves, non deſpicias, quousquè horrendo Judici miſerum reconcilies. Famolum hujuſ tuæ dignitatis teſtimonium eſt per te Theophilus reſtauratus gratiæ.

Sed placet adducere & de Catharina, pulchrâ incredibiliter, ſed famoſâ meretrice Romanâ: quod refert Alanus de Rupe, in Yſal. p. 5. cap. 59. Thomas de Templo. Perſuaſit huic S. Dominicus ut oraret Roſarium Divæ, dum hæc faceret, & nihilominus à libidine non deſiſteret: obtulit ſe ei Chriſtus ſpecie adolescentis formoſi: acceptat illum Catharina more ſuo, & cœnam exhibet: & ecce omnia ferula cruenta apparent: miratur Catharina, tamen hoſpitem ad thalamum à cœna invitat: ſequitur Chriſtus, & ingreſſus mutatur in pueri formam geſſantis in humeris crucem, ac in capite coronam de ſpinis, & ait illi: O Catharina, Catharina, jam à tua ceſſa ſtulticia: tum ſe mutat in eam ſtaturam viri, in qua paſſus.

Ecce

Ecce vides Filia quanta pro te sustinui, quæ excedunt omnes pœnas inferni, quia potestas mea non fuit humana, sed Divina. Rursus apparet illi mutata specie in solarem claritatem. Ecce vides Filia quanta pro te, nec quod tibi appareo pro tuis meritis facio, sed pro pœnitentiæ exemplo. Deniq; dispareret visio, & Catharina sentire cœpit dolorem passionis Dominicæ, confessa Catharina die sequenti S. Dominico, & tandem illi conspicuam se dedit B. Virgo cum S. Catharina Martyre & ait: Ecce Filia multū peccasti, plurimū pœnitere oportet, & suscipit illi, ut quotidie faceret tres flagellationes, quavis vice quinquaginta ictus sibi infligendo. Vidit deindè S. Dominicus mirandas circa hanc foeminam visiones, quas cum miraretur, tam subito circa tantā peccatricem fieri, audivit à D. Virgine: Cur nunc miraris in talibus? nescis quod peccatorum sum amica, & quod in manu mea est Dei clementia? ita ergo volui tibi de hac filia ostendere, quatenus mundo prædices, quod nullo modo debeant, pro quantiscunq; peccatis peccatores desperare, sed semper in Domino confidere, & signanter illi qui volunt sub chlamydem meam confugere cum Catharina. Hæc deindè Catharina sanctissimè vixit, & obiit; & sepulta in Ecclesia Lateranensi S. Joannis. Meritus erat & ille latro pœnas inferni, de quo *Peib. art. lib. 12. Stellaris part. 2. art. 1.* Hic cum didicisset eum opem Virginis habiturum, nec in expiatum decessurum, qui ejus sabbata jejuniis honoraret: fecit id; captus tandem, plexus capite, caput abscissum cœpit continuo inclamare, Confessionem, Confessionem; qui aderant advocarunt Sacerdotes: cui latronis caput narravit miraculosè à B. Virgine suam animā retētam in corpore, nè sine pœnitentia moriendo periret. Confessus tandem, & ab omnibus preces poposcit, ac feliciter animam dimisit. *Idem narrat quod anno 1437. accidit.* Dum Sigismundus Imperator in partibus Trans-alpinis bellavisset, occisus inter cæteros quidam miles Divæ addictissimus. Post multos annos contigit ut Imperator dictus eundem locum accederet, tum auditus ab omnibus fletus, ac lugubris ejulatus. Inquisitum undè hæc voces prodirent: tandem repertum quoddam cadaver, putridum & ita corruptum, ut spinæ enascentes per illud transierint, hinc illi fletus prodibant. Quod ubi illi propius se admoverunt, sic est locutum: Habetisne Presbyterum, cui confitear? adducite mihi: dixit præterea se fuisse militem Sigismundi, ibidem occisum: ob devotionem erga Virginem id illi datum, nè anima à corpore ejus solveretur, priusquam pœnitentiam posset agere, confessus, deindè obmutuit cadaver. *De alio idem narrat,* qui cum navigaret cum socijs per Danubium, fracta nave, ut imperitus nandi descendit ad fundum, socij enatarunt, & mox conquiescerunt piscatores, qui corpus requirerent, sed frustra labora-

labora-

laborarunt triduo: ille autem in fundo vixit, & ibi talia audivit. O homo! ecce mori debebas & damnari, sed quia ser vivisti B. Mariæ Matri Dei, donatum est tibi ut vivas, & agas poenitentiam & ita tertio die proprijs viribus è flumine ad ripam erepsit: *Accedat hic de Innocentio Papa 3. ex vita S. Lutgardis apud Svirium.* Comparuit illi post mortem suam flammis cinctus, mirata id Lægardis in tali Pontifice, qui ab omnibus Sanctus habebatur: addit ille se damnandum fuisse, nisi per intercessionem pijsimæ Matris Dei, cujus servis monasterium condidit, in extremis gratiam poenitentiae accepisset. *B. Hermannus* sic Virginem allocutus, id ipsum prædicat. Qui te quærit, nunquam perit, tu quem amas, tuus erit, Beatus qui te sequitur. *Et rursus,* Gaude Fons qui non siccaris, ô quam suavis dum gustaris, tuus rivus, amor vivus, per medullas transivus, Beatus quem inebriat. *S. Anselm. hym. 1. ad Virg.* Tu es enim Mater Christi suavis memoriz, ob quam nobis sunt apertæ januæ paradisi, quæ tam potens es in omni bonitatis opere, ut omninò sit beatum, qualis sit agnoscere. *Eadem & sententia S. Bona vent. in Psal.* Beati quorum corda diligunt te, Virgo Maria, Beatus vir qui timet Dominum, & beatu cor quod diligit illam, beati immaculati in via, qui Matrem Domini imitantur, beati imitatores humilitatis ejus, beati participes charitatis ejus, beati persecutores virtutum ejus, beati conformes imagini illius, beati qui conceptum & partum ejus venerantur, beati qui devotè ei famulantur. *Consonat Rich. à S. Laur. lib. 2. pag. 8. de laud. B. Virg. ad Prov. 3. aliudens.* Qui tenuerit eam id est Mariam perseveranter, nõ declinans post meretricias voluptates, ut dicere possit de ea, sicut ipsa dixit de Filio Cant. 3. *Tenui eam nec dimittam,* ipsi videlicet inseparabiliter adhærens, beatus hic in spe, in futuro in re, beatus ad bonum suum natus, beatus id est benè viventibus aptus, beatus quia omnia optata ei succedent in futuro. Propter quod *Geysen tract. in Magnif.* Illos non beatificare nequeo, neq; sufficio, quos ô Beata tibi feceris devotos, quomodo enim non beatis, quibus ubera charitatis lactanda, quibus os pietatis osculandum non designata fueris ostendere. *Et tract. 8.* Beatus ille cui Beata dederis affectum diligendi te, honorandi te. *Blosius Endologia 1. ad Mariam.* Beati qui diligunt te Domina, beati qui te venerantur, beati terquè quaterquè & amplius, qui per sanctimoniam tibi familiares sunt effecti. Meritò *Theopbanes hymno de Annunt. Dei Genitricis,* illam vocat: Sponsarium immortalitatis, & Sanctuarium manifestum. *Et Damasc. in Annunt.* Spem tuam habens, ô Deipara servabor, defensionem tuam possidens non timebo, persequar inimicos meos & in fugam vertam, te solum habens ut thoracem, protectionem tuam, & præfens auxilium tuum; nam devotum tibi esse arrha est quædam salutis, quam Deus ijs dat,

quos vult salvos fieri. Videtur id insinuatam *Judic. 12.* Qui enim bene pronuntiabat *Schiboleet* quod significat spicam salvabatur, *Spica* est Virgo quæ nobis granum tritici attulit. *1. Reg. 25.* juravit David totam domum Nabalis se verfarum, una *Abigail* omnes conservavit. *Gen. 12.* Abraham orat Saram: *Dic obsecro quod sum mea sis:* Erat enim in gravi periculo. Hæc omnia fuerunt figuræ Virginis. *Ecclesiæ illi Græca in Men. canit. 24. Jan.* Tuus partus ô Virgo generis humani jam olim condemnati vincula diremit, nosq; sibi per novæ gratiæ nexum alligavit, illis omnibus benedicens, quicumque te ut Dei Genitricem honorant. Hanc benedictionem nomine protectionis exponit *Richard. à S. Eaur. lib. 2. part. 1.* Protegit Christus servos suæ Genitricis, ut veraciter dici possit, qui habitat in adjutorio altissimæ *Dominiæ*, in protectione Dei cœli commorabitur. Hoc autem tam certo fit, ut *B. Alanus cap. 27.* dicat: fuisse usitatum in Ordine S. Dominici, si quæpiam qui vidisset in aliquo negligenter agentem, confidenter negligenti tali aiebat. O Frater, Frater, dubito certissimè, quod psalteriû nō dicatis Virginis Mariæ, aut quid saltem dicatis indevotè. Quam verò benedictionem acciperent devotè colentes Virginem recitatione rosarij, idem recitat *lib. 3. cap. 15.* Per hoc scelesti peccatores & mulieres in sanctam vitam mox convertebantur, gemitus & fletus dabantur in abundantia, poenitentia causa hujus Psalterij etiam à puellis & pueris fiebant incredibiles, devotionis ardor ad Deum sic florebat, ut Angelos in terris vivere putares: fides quoque sic roborabatur, ut plerique cuperent libentissimè mori pro fide, hujus virtute Psalterij sanctitas maxima, & contemptus mundi, atque honor Ecclesiæ, justitia Principum, pax Civium, honestas & communitatum & domorum vigeat. *Idem inducit Virginem Sanctam dicentem cap. 16.* Quando defecit hoc Psalterium Ordo quidam in quàm plurimis defecit: ut jam parietes, picturæ, & libri, & epitaphia produnt, etsi linguæ hominum dicere nollent. Expresisse videtur in Jordane Deus præsentem benedictionem: Jordanis exhibuit obsequium *Aræ* quæ est imago Deip. *juxta B. Jldes. serm. 1. de Assumpt.* quam transmisit sicco alveo jam Christus refert illi gratiam dum in illo lavatus, toto illum corpore consecrat, ut fiat alijs in ablutionem vitalem. Merito *Bern. serm. Signum magnam.* O Felix Maria! qui te diligit, Deum honorat, qui tuum nomen puro corde invocat, quidquid postulat indubitanter consequitur. *Pelbartus in stellario lib. 12. p. 1. tit. 2.* Abraham dixit Deus: *Benedicam benedicientibus tibi, & maledicam maledicentibus tibi* *Gen. 12.*, etiam Jacobo dixit: *Gen. 27. Qui maledixerit tibi, sit maledictus, & qui benedixerit tibi benedictionibus repleatur.* Hoc dixit per os S. Patriarchæ Spiritus S., quanto magis ista sunt credenda de B.V. & eam benedicientibus?

22. Quia est Mater communis omnium.

Id clarè professus B. Stanislaus Kostka rogatus, quo in eam ferretur affectu? ait Mater mea est. Certè ut Rupertus lib. 13. in Evang. Verè ibi (sub cruce) Virginis dolores ut parturientis, in passione Unigeniti omnium nostrum salutem B. Virgo peperit, planè omnium nostrum Mater est, ibi nos nati sumus in dolore, quem non habuit dum gigneret. Idcirco Tob. 4. sciamus scriptum esse: *Honorem habebis Matri tue omnibus diebus vite tue, memor enim esse debes, quæ & quanta pericula passa sit propter te.* Et idèd è cruce non ait Virgini Filius, Virgo ecce Filius tuus, sed mulier. Quod ut notat Pagninus in thesau. lingue sacre, vox *šach*, Hebræis notat & uxorem & mulierem, ac si diceret: Mei Filij sunt o tui, & quos ego gigno in cruce, recipe in tuos. Evenitque simul quod Isa. 47. prodidit. *Venient tibi subito duo hæc sterilitas & viduitas.* Sterilis enim erat quia Virgo vidua, quia ibidem facta est quasi vidua Domina gentium. Syriacè Maria, Domina Filium amittens. In dolore profectò quia & Deus qui amictus est lumine sicut vestimento, instar hominum, qui præ dolore in morte charorum scindunt vestimèta, scidit velum templi desuper, & præterea Matth. 27. fecit ut tenebræ essent super universam terram. Adèd verò in hoc partu Virgo doluit, ut asserat S. Anselm. lib. de excell. Virg. cap. 5. Non crediderim te potuisse ullo pacto stimulos tanti cruciatùs dum Filius moreretur, quin vitam amitteres, sustinere; nisi spiritus dulcissimi Filij tui te intùs doceret &c. Quia quidquid crudelitatis inflictum est corporibus Martyrum, leve fuit, aut potius nihil comparatione tuæ passionis. *Ipsamet hæc D. Brigitta manifestavit lib. 2. Rev.* Qualem ipsa Virgo ait tristitiam haberem tum temporis, cum Filius moriebatur, non est qui valeat dicere, eram enim sicut mulier pariens, cujus omnia membra post partum tremula sunt. Jam si Mater non subtrahit ubera Jerem. 4. *Lacie nudaverunt manus suas, lacte verunt catulos suos,* quid illa pientissima Mater? Certè ut Bernardinus Jerem. 11. art. 2. cap. 1. tom. 3. Ab ipso Patre æterno B. Virgo recepit fontalem fecunditatem ad generandos omnes electos, etiam Angelos. *Guilielmus in Sigillo.* Per hoc quòd facta est Verbi Incarnati Mater corporalis, facta est membrorum ejus Mater spiritalis, per hoc quod caput nostrum secundum carnem concepit, membra ejus lacte pietatis alenda suscepit: habet ergò unicum quem pro tempore lacte corporeo nutrit, habet & gemellos, id est ex utroque sexu adoptatos, quos lacte pietatis nutrire non desinit. Sed illo gravior Augustinus lib. de S. Virginit. cap. 6. Hæc Mater est spiritu membrorum Salvatoris, quia cooperata est charitate, ut fideles in Ecclesia nascerentur, sicut olim Abraham Pater gentium & Sara Isai. 51.

Na 2

Mater,

Mater, ita Christus & Virgo. Ideoq; ut scripsit *S. Methodius in hypopante*. Tanquam legatum in testamento suo nobis (Christus Virginem) reliquit, cum in Joanne eam in Matrem nobis tradidit, cujus virtute, & precibus pœnæ innumeræ peccatorum conversiones fiunt. *Bonav. in spec. S. Virg. cap. 6.* Maria non solum est Mater Christi singularis, sed etiam Mater omnium fidelium univ. falis.

Alio modo hanc Maternitatem explicat *Guiliel. in Cant. 7.* Duo ubera tua sicut duo hinnuli gemelli capreæ, sicut magnus ille parvulus natus est nobis, id est ad salutem nostram, ad vitam nostram, ita etiam nutritus est nobis. Pariebat nobis Virgo Mater salutem, atque eo ipso pariebat nos ad salutem: sacro suo lacte nobis nutrebat vitam, atque eo ipso nutrebat nos ad vitam, pijs caput nostrum brachijs suspendebat ad ubera sua, & nos ad eadem in illo suspendebat, nec ille sibi nascebatur nec pascebatur, sed nobis, atque ideo nos in illo nascebamur, nos in illo pascebamur. *Idem in Cant. 6. inducit Christum Virgini loquentem.* Noli me aspiciere ô pia Mater ut olim, ut Mater, averte à me Maternos oculos, sed aspice velut Amica, & Sponsa, jam ascendi ad Patrem, habeant Materni illi oculi vacationem, sed à me: porro ad membra mea vacare illos nolo. Averte à me ad fratres, ad filios meos, nè claudas illos, sed averte à me; transfer Maternam pietatem à me, in meos. *Idem ibid.* In cruce pro salute hominum agonizans, unum tibi adoptavi Joannem dicens: *Mulier ecce filius tuus*: porro cum triumpho Resurrectionis ad Patrem ascendens, multos tibi vice mei adoptavi, & reliqui filios. *Mulier ecce Filij tui, quos diligas, & aptè confoveas.* *Et paulo post:* Avertas oculos illos tuos Maternos à me, ascendens in cœlum avolavi à te, ut à me in meos transferres teneritudinem Maternæ pietatis. Agnovit hanc Virginis Maternitatem qui illam sequentibus veneratur, ac cum Matre omnium Eva confert *Greg. Novat. serm. 2. de Annunt:* Ave immaculata Maria viduati orbis Sponsa simul, & Mater, ave quæ in utero matris Evæ nomen demersisti. *Et amplius Epiph. contra heres. 17.* Ut omnis hominum generatio ex prima illa, quæ primævam nobilitatem vitæ inobedientia infelicitè exorta est, sic vera vita quæ Deo secundum spiritum vivimus, per alteram Matrem, Mariam verè obedientem nobis perditis quasi restituitur. *Et paulo post.* Vetus Eva factus suos priusquam pareret, extinxit, novæ potius quam mater appellanda: sed nova hæc Eva non morientium, sed reviviscentium Mater extitit. *Richard. à S. Laur. lib. 6. de laud. Virg.* Et si carnaliter genuit unicum Filium, in eo tamen specialiter Mater effecta est multitudinis filiorum, quorum primogenitus Christus. Undè signanter dictum est *Luc. 1.* *Peperit Filium suum primogenitum.* Sicut enim Eva dicta est Mater omnium viventium vitæ naturæ, sic Maria Mater omnium viventium vitæ gratiæ; ipsa

ipsa etiam propter hoc figurata est per Saram, quæ licet non nisi unicum filium carnaliter peperit Abraham, tamen mater dicta est totius populi Israëliti. Unde Isai. 55. dicitur Judæis. *Attendite ad Abraham patrem vestrum, & ad Saram quæ peperit vos.* Aliter S. Anselm. id exponit lib. de excell. Virg. cap. 11. Beata Dei Genitrix Maria suis meritis cuncta reparando, Mater est, & Domina rerum: Deus enim Dominus omnium singula in sua natura, propria iussione constituendo, & Maria est Domina rerum singula congenitæ dignitati per illam quam meruit gratiam, restituendo. *Sed hoc ipsum in spem venit c. 1.* Si Maria propter peccatores scilicet propter me, mei que imiles facta est Dei Mater, cur non illam erga me Parentem sperabo? *Et cap. 12.* Cur itaque non iuvabis nos, atque eris Mater nostra, quando propter nos in tantam celsitudinem es elevata? ut te Dominam habeat, & veneretur omnis creatura. Et quam curam habuit, patuit Anno 1250. ut refert Vincent. in spec. hist. lib. 7. cap. 119. Adeo turbata fuit Ecclesia sede vacante, ut propter dissensionem Cardinalium in electione Pontificis, conclave duraverit annuum, & medium, in eo, qui postea Innocentius dictus IV. in Pontificem electus, vovit adhuc Cardinalis B. Virgini curaturum se celebrationem ejus Natalis (cujus nondum facta dies exstabat) si electio Pontificis eisdem consisteret, & pacatè, quod voto illo edito, statim consecutus. *Bonav. spec. cap. 8.* Maria non solum est Mater Christi singularis, sed etiam Mater omnium fidelium universalis. Unde B. Ambros. ait. Si Christus est credentium Pater? cur non ipsa quæ genuit Christum credentium sit Mater? Charissimi omnes nunc gaudeamus, nunc omnes gaudento dicamus: Benedictus Frater, per quem Maria est Mater nostra, & benedicta Mater, per quam Christus est noster Frater. Cum Anselmo, Domina Mater, per quam talem Fratrem habemus, quid gratiarum, quid laudis tibi retribuemus? *Bernardin. initium huius Maternitati assignat tom. 3. serm. 6. art. 2. cap. 2.* Virgo per consensum in Incarnationem Filii, omnium electorum salutem viscerosissimè expetiit, & procuravit, & omnium saluti & salvationi per hunc consensum se singularissimè dedicavit, ita, ut extunc omnes in suis visceribus bajularer, tanquam verissima Mater filios suos. *S. Anton. 4. p. tit. 15. cap. 2.* Sicut Christus nos genuit verbo veritatis ad esse gratiæ spirituale in cruce patiendo, ita & Virgo Maria nos genuit, & peperit in maximis doloribus Filio compatiendo, pœnas immensas pro nobis patienti. Ita exponit Albert. M. illud Isai. ult. Parturivit Sion filios suos, id est B. Virgo quæ speculabatur mysterium passionis (Sion enim speculatio interpretatur) parturivit summè condolendo in passione Filii. *Et cap. 14. par. 3. ad Angelos extendit.* Quoniam quidquid est causa cause, causa etiam cenletur causati, sed Angeli illuminationem, perfectionem,

nem, & beatificationem recipiunt à JESU, per quem omnia restaurantur in coelo, & in terra: ergo Maria quæ est Mater JESU, causa est aliquomodo gloriæ Angelorum, ut aperte dicatur Mater eorum.

23. Quia est Solamen agonizantium.

Non frustra Christus sine Matre mori noluit, hæc illi adfistere morienti debuit, ut nobis exemplar esset. Non frustra Ecclesia latina orat: *Tu nos ab hoste protege, & mortu horâ suscipe. Iter para tutum.* Illa enim est *Virgo*, quâ Moyses mare rubrum percutiens, iter populo per mare illud ex Ægypto in terram promissionis paranti aperuit. Ejus gratiam orat *Ephrem in lament. B. Virginis.* O Virgo esto ergo nostra Conciliatrix & Advocata in hora mortis atque judicii, nosque à futuro inextinguibili igne, & tenebris exterioribus libera, & Filij tui gloria nos dignare ò Virgo & Mater dulcissima & clementissima! *Adfuit Carolo Filio S. Brigitiæ, ut lib. 7. Revelat. ipsa suam patefacit operam.* Ego steti propè eundem filium tuum Carolum, paulò antequàm emisit spiritum, ut carnalem amorem non sic memoriâ haberet, quòd propter eum aliquid Deo contrarium cogitaret, vel loqueretur, nec aliqua Deo placencia vellet ommittere, neque illa quæ possent esse quomodo libet Divinæ voluntati contraria vellet perficere ad animæ suæ nocumentum: ego etiam taliter juvi eum in illo arcto spatio, id est exitu animæ suæ à corpore, ut non tam duram pœnam sustineret in morte, quòd ex ea inconstans fieri posset aliquantisper desperando, & nè Deum in morte oblivisceretur: Ego etiam custodivi animam ab ipsis immortalibus inimicis, id est dæmonibus, quòd nullus eorum tangere posset, sed statim cùm egressa fuit à corpore, accepi eam in meam custodiam ac defensionem, quo facto turba dæmonum festinanter fugit, & recessit, quæ ex sua malitia cupiebat eam deglutire, & æternaliter cruciare. Sic in ecclesiâ Zodiaci Virgo inter Libram posita & Leonem, ut nimirum cùm in hora mortis Leonem de tribu Juda libram respicientem justitiæ habuerimus, Virginem ut Advocatam, ut Mediaticem inveniamus. Et facit hoc munus. *Sur. 15. Aug. de S. Adulpho Episcopo Suevoniæ.* Beata Virgo hunc clientem suâ præsentia in morte exhibuit, ejus animam ad superos abituram prædicens: similiter affuit Adulpho Francicano ex Alsatia Principe, & solata his: Quid times fili, aut cur ob imminentem mortem angeris? Veni securus quoniam Filius meus cui fideliter servivisti, dabit tibi coronam gloriæ. Non dispari solatio & Radbodum Episc. Trajectensem ut *Sur. 29. Novemb.* replevit. Nè timeas Radbode, certus eam te intueri, cui supplices offers preces, non ego te meâ dedignor consolari præsentia, qui in

tuis ad Deum precibus mei semper usurpas memoriam. *Orat. Bonav. id ipsum in psal. Virg.* In exitu animæ meæ de hoc mundo, occurre illi Domina, & suscipe eam, consolare eam vultu sancto tuo, aspectus dæmonis non conturbet eam, esto illi scala ad Regnum colorum, & iter rectum ad paradysum Dei, sustine devotos ante tribunal Christi, suscipe causam eorum in manibus tuis. *Richard. à S. L. lib. 2. p. 1.* Protegit Maria, quis enim apud Filium accusare audeat illum, cui Matrem viderit patrocinantem? & si Maria pro nobis, quis contra nos? & si ipsa est quæ justificat, quis est qui condemnet. Sic *B. Paulo Converso Cisterciensium* affuit, ille præ gaudio risit, & causam risus dedit. Cur non riderem, cur non exultarem? Ecce Domina nostra præsens est, & jam animam meam suscipiet. *Mens. leg. Cister. 6. Idus Febr. S. Augustinus* asserit à Diva submitti S. Michaëlem ad illam ultimam horam. Verba ejus apud *S. Bonav. spec. B. Virg. lect. 3.* Michaël Dux, & Princeps militiæ coelestis cū omnibus spiritibus administratorijs tuis Virgo paret præceptis, in defendendis in corpore, & in suscipiendis de corpore animabus fidelium specialiter tibi Domina nocte & die se commendantium. *S. zeno serm. 5. ad Neophyt:* Leo noster sicut *Genesis* protestatur, Leonis est catulus, qui ad nos recubans obdormivit, ut vinceret mortem: ad hoc evigilavit, ut tubæ resurrectionis suæ in nos munus immortalitatis conferret, quam competenter sequitur Virgo prænuncians Libram, ut nasceremur per Filium, qui incarnatus ex Virgine processit, æquitatem justitiamque terris illatam. Mons est Virgo, ad hunc Moyses jam moriturus remittitur: Cælum est, Terra promissionis, Arca est, teste *Bonav. in spec. B. Virg.* Virgo quam jubetur populus *Josue 3.* respicere, ut terram promissionis ingrediatur. *Judic. 12.* Galaaditæ occuparunt vada Jordani, & omnem non valentem exprimere Sciboleth quod significat spicam occidebant. Ita planè in transitu, nisi exprimas spicam, quæ nobis attulit granum frumenti Christum, peribis. David noluit mori, nisi *Abisag* Virginem domi habuisset, & tu homo habes *Abisag*, Virginem pulchram, verum foventem David. Claudamus id totum voto *S. Germani Constantinop. orat. de Annunciat.* Nomen Dei Matris ore & corde & animâ totâ complector. Quod utinam in ore habere tunc possim, cū mors ad ultimum reddendum spiritum me compellet, mihi enim omninò persuado futurum, ut crudeles aëris exactores hominumq; hostes, illud timeant, & meum exitum à tributo immunem esse patiantur. Idem Matris Dei nomen sit mihi ultimus linguæ loquentis motus, ut veluti olivæ ramum in ore ferens, avolem, & requiescam, quemadmodum columba in salutari arca paradisi.

24. Quia liberare è portis inferni potest.

Quorundam enim Deus salutem ordinavit ut essent quidem in periculo damnationis, ab eo tamen per Virginem eriperentur. *Rutilius Bonzonius Episcopus Lauretanus in Psal. 86. cap. 32. refert in hanc rem historiam.* Matrona quædam in territorio Ligonenfi quoddam facinus in juventute commissum nunquam in spece confessa, & sic mortua à dæmonibus ad inferna rapiebatur. Illicò B. Virgo Hilium oravit, & vicit precibus, ut vitæ matronam redderet, eaque confessa in cœlum abiit. *Idiot. in Prologo.* Sæpè quos iustitia Filij potest condemnare, Matris misericordia liberat, quia thesaurus Domini, & Thesauraria gratiarum ipsius, dicitur spiritualibus donis copiosissimè servientes sibi, & potentissimè protegit eos à triplici adversario, mundo carne, diabolo, quia salus nostra in manu illius est. *Et cæmpt. 18. p. 4.* Tua Virgo omnipotentia manifestè ostenditur, quia multos de sua damnatione jam certos, multos in aquis præfocatos, multos ex improvise mortuos, qui dum caderent, tuo patrocinio se commendaverunt liberasti; multos etiam qui sine pœnitentia decesserunt in peccato mortali, à diaboli faucibus eripuisti, & ut possent agere pœnitentiam ad vitam reduxisti. *Et paulo post: Quæ autem iustitiam aut quo jure tu salvas damnabiles, & sine pœnitentia defunctos in mortali, quis ad ista sufficit cogitanda; constat autem, quia & tu ita facis, & quia salvâ iustitiâ facis, integro tamen & illibato sigillo iustitiæ, sic ingeniosè scis facere misericordiam, quia non frangis iustitiam.* *Cosmas Hierosol. hymn. 5.* Defensionem tuam habens, ô perquam pura Virgo! non timebo. *Yodocus Elibroevus lib. 1. de puritate Virg. cap. 15.* rem in præsentem materiam narrat. Sacerdos quidam commisso adulterio, Sequanæ aquas naviculâ solus superare volebat, ingressus navim, horas Divæ Matris decantare, quod & aliàs factitabat, incepit, & dum caneret invicatorium jam propè medium fluminis tenebat: abripuit hunc turba dæmonum simul cum navicula in profundum, & animam in tormenta abduxit, die tertiâ venit Mater Jesu stipata Angelis ad locum tormentorum dicens: Ut quid animam famuli nostri injustè affigitis? Cui dæmones. Nos eam debemus habere, & meritò, quia in nostris operibus capta est. Quibus Mater Jesu. Si illius debet esse cuius opera faciebat, ergò nostra debet esse, quoniam matutinas nostras dum vos eam peremittis decantabat, undè magis rei estis, qui minùs erga me egistis. His dictis fugati dæmones, anima ad corpus redijt: Virgo Sancta aquas jussit instar maris stare ab utraque parte, & viam facere, ut miser è profundo exire posset: tum ille ad Virginis pedes abjectus, Charissima mea Domina, inquit, & Virgo Speciosa Christi,

fit, quid tibi retribuam pro tantis beneficijs, quæ mihi fecisti, liberasti me de ore leonis, & de tormentis inferni gravissimis animam meam. Cui Mater JEsu ait. Precor te nè de coetere in adulterij peccatum cadas, nè fiat tibi novissimus error pejor priore: precor te iterum ut de coetere festum Conceptionis meæ annuatim devotè celebres 6. Idus Decemb. & ubique celebrandum prædices. His dictis Virgo coelum repetijt, Sacerdos ex aquis egressus imperata executus.

Simile aliud refert P. Joannes Gans Imperatorius Concionator in *Quinquatua de Annunt. B. Virg. discurs. 2.* Puella nomine Alexandra à duobus procis petebatur, qui zelotypia ipsius capti, invicem se peremerunt: eorum affines acti dolore vindictam sumpturi Alexandram clam interfecerunt, & caput puteo iniecerunt. Post quinque menses res S. Dominico Divinitus innotuit, jussusque à Deipara accedere puteum, & caput evocare, res mira! caput è profundo putei ascēdit, & professum fuisse sibi donatum à B. Virgine, nè impœnitens moreretur. Tum confessum S. Dominico, & ab eo absolutum expiravit. *Jpsa Virgo S. Sma apud B. Brigitt. lib. 1. cap. 9.* hæc dixit. Omnes dæmones verentur hoc nomen (Maria) & timent, & audientes hoc, statim relinquunt animam de unguibus, quibus eam tenebant, sicut enim avis, quæ in prædam unguis, & rostrum habet, si audiērit sonum aliquem relinquit prædam, sic dæmones audito nomine meo, statim animam quasi territi relinquunt.

25. Quia mundi perditū est Inventrix.

S. Sabbat Men. 5. Jan. ode 9. In te primi parentis subsistit lapsus, ultra pergendi, facultate sublatā: nam per Filium tuum in baptismo instituto malum est omne submersum; te proinde honoramus veluti Causam obtentæ puritatis. Quare cum S. Joann. Damasc. *Ecc. Græca 27. Jan. ode 4.* Tu es aureum Thuribulum, Domina, illo immateriali, & oculis hominum intolerabili carbone refertum, in quo constagnavit rebellionis Adami chyrographum à Christo conceptum; undè magis te vocibus salutare debemus, ut per quam facta est omnibus gaudiorum, deliciarum, & fructuum celestium copia, pro ijs quos in paradiso terrestri perdidimus, nimirum substituta: humanitas enim ita Divinitati in Christo unita, ut carboni accenso ignis. S. *Cesarius Dialog. 3.* Pro loco Virginis, nimirum Evæ, perpetuam Virginem Sanctam Matrem suam suscitavit, pro illius pœna, huic salutem per proprium servum Gabrielem misit, in hæc sanatū, quod illa deliquerat. *Serg. Hieropol. orat. de Natali Mariæ.* Quæ ex Davidico semine nascitur, vitæ Mater est, tenebrarum Expultrix, Adæ Reparatrix, Evæ Revocatrix, immortalitatis Fons,

O O

CORRU-

corruptionis Interitus, ac Liberatrix. *Et paulo post.* Hæc jam nascitur, & una cum
 ipsa mundus renascitur, & renovatur. *S. Andr. Cret. hom. 2. de dormit. Virg.* Sola præ-
 ter naturam, fuit electa ad naturam revocandam, sola servijt Opifici universæ na-
 turæ. *Meneologus 5. Maij ode 3. ait:* Mors instar fluminis ruens apud te Virgo per-
 didit vires, quo sanè factò permoti Primitias te immortalitatis vocamus. *Idem*
2. Jun. ode 9. Collaudemus Radicem immortalitatis, Paradisum ratione pollen-
 tem, atq; totius Orbis terrarum Theaurum grandem. In hac enim Virgine in-
 gotium mundi salvandi confectū est, simulque singulis hominibus originalis pec-
 cati venia parata. *S. Ioan. Damasc. in Men. 12. Aug.* Equidē videbaris ô Virgo esse filia
 Adami collapsi, at revera eras tu ipsa Genitrix Dei eundem restituentis in integrū.
S. Bruno in psal. 105. Hæc linea incipit ab Eva, & desinit in Mariam, in principio
 est mors, in fine vita consistit, mors per Evam facta est, vita per Mariam redita
 est, illa à diabolo victa est, hæc diabolum ligavit ac vicit. *Hugo de s. Vict. serm. 47.*
Instit. Monast. Benè B. Dei Genitrix se veluti Palmam exaltatam in Cades gloriatur,
 quæ spiritualibus hostibus potenter, & gloriosè subactis, non dolore criminum,
 sed amore præmiorum compuncta suavissimè potabatur. *Bernard. serm. 2. in Nativ.*
Domini. Neq; indignum videtur si coelorum Regnū fidei Mariæ comparetur, quæ
 & reparatur. *Et Richard. lib. 6. de laud. Virg.* Hæc est Mulier fidelis, per cuij fidem sal-
 vatus est Adam, vir infidelis, quæ se fellerat infidelitas primæ mulieris. *Idem dixerat*
Virginem lib. 2. Coadjutricem Christi in passione, & redemptione humani generis.
 Quod deducit *S. Antonin. 4. p. tit. 15. cap. 10. parag. 10.* In genere causæ efficientis
 post Deum, sub Deo, & cum Deo, quia nobis ipsa illum genuit, qui nos omnes
 recreavit seu regeneravit per passionem suam, virtutem gratiæ conferentem in
 Sacramentis, & ut Filium suum gigneret, suis virtutibus de congruo promeruit.
 Causa materialis fuit hujus Virgo recreationis nostræ, quia Spiritus S. de puris-
 simis eius sanguinibus consensu mediante accepit, quod in corpus formavit Chri-
 sti, per quod redemptio nostra & recreatio sunt facta. Causa verò formalis, quia
 sua conversatione celesti speculum est omnibus convertendi se ad Deum. Causa
 denique finalis, quia totum opus redemptionis post Deum in Christi Filij ejus, ut
 homo est, ejus honorem & gloriam est ordinatum, & propterea seniores coronati
 ante pedes Agni deponunt. *In Antolog. Greg. nov. 26. Oct.* Te Causam incorru-
 ptionis honoramus: Tu enim Virgo immortalitatem subistentem nobis comple-
 visti. *Ibid.* Sanans formam corruptam mortalium, ô castissima, hanc ex te induit
 manens quod erat, hominum Amator. *B. Petrus Mauritius Prof. 2.* Cælum gaudes
 terra plaude, nemo mutus sit à laude, ad antiquam originem, redit homo per Virgi-
 nem.

nem. Idcirco Innoc. 3. *serm. de Assumpt. B.V.* dixit: Cùm aurora sit finis noctis, & origo diei merito per auroram designatur Virgo Maria, quæ finis damnationis, & origo salutis fuit, finis vitiorum, & origo virtutum. Id verò à *S. Sabba Ecclesia Græca acceptum retulit in Menæa 3. Jan. ode 7.* Tu peccati spinas venenatâ cuspide pungentes, remediorum quæ præbes inundatione obtundis ò grævida Deo, benedicta & semper intacta, sineque viro Numen enixa.

26. Quia est Fuga Dæmonum.

S. Ioan. Damasc. 27. Jan. ode 9. ita Virginem salutari: Salve Portus serene! salve impermeabile, & dulcissimum Mare, quod Pharaonem spiritualement in profundum demergit: quale Mare? *S. Bonav. in spec. cap. 1.* O quam amarum & timendum Mare, hoc est Ægyptijs, ò quam amara & timenda est Maria dæmonibus! Et simul *Ecclesia Græca in Men. 4. April.* Salve Fons sanctificationis, quem nemo unquam exhauriet. *Ambros. de insit. Virg. cap. 3.* Levavit Virgo hunc mundam fœnore peccatorum. Narrat *S. Petrus Coelestinus opusc. 6. cap. ult.* de quodam milite scelerato, qui tamen quotidie manè, & serò Salutationem Angelicam Virgini dicebat. Huic pluribus annis dæmon specie famuli servivit, ut eum secum abriperet, si fortè quandò Salutationem omisisset, donec tandem per quendam virum sanctum agnitus dæmon, & repulsus. *Idem refert cap. 11.* de quodam viro devoto, qui cùm noctu Ecclesiam accedere causâ orationis vellet, vidit undique circumfusos dæmones: procidens itaque orat, Ave Maria, & statim cadunt dæmones, & hoc iterabat, quoties illi assurgebant.

Narrat *Hodeghemius part. 1. lect. 1.* de quadam puella, cùm gravissimè eam dæmon infestavisset, ac ad fenestram altiore domus detulisset, ut præcipitaret inclamavit Ave Maria, tum dæmon: Si in hac hora Mulierem illam non invocasses, occidisset te: & ipse in grandem molosseum conversus, per eandem fenestram desiliit. *S. Cyrill. Alexand. hom. 6. Ephesi dicta contra Nestorium.* Per hanc dæmones fugantur, per hanc diabolus tentator de cælo decedit, per hanc prolapsa plasma in cælum recipitur. *Theodor. Heracleota Psal. 44.* verba illa: *Astitit Regina à dextris tuis*, ita de nostra Diva interpretatur. *Alius pro Astitit legit: Stabilita est*, id est firmiter, & immobiliter stetit, nam portæ inferi non prævalerunt adversus eam. *Ex quo S. Theoph. orat. in Men. 16. Jan. ode 5.* Multorum me scelerum ò intaminata, oneribus prægravem alleva. *Et 17. Jan. post oden 3.* ò inculpatissima Conceptoris Sponsa me celeriter à dæmonum machinationibus erue. *Et ode 8.* O intaminata

minatissima Genitrix Dei, inflictas à peccato cicatrices emunda. *Meneol. sic illam salutat. 9. Mart. in Vesp.* Salve quâ nihil unquam magis peregrinum inter mortales auditum, salve paradisi Lignum, ab ipso Deo plantatum, salve Extirpatrix doctrinam, salve ô Gladiæ utrinque acute, hostis caput nostri abscindens.

27. Quia unica est salutis nostræ Via.

S. Germain. Patriarcha serm. de Zona Virg. Nullus est qui salvus fiat, nisi per te Virgo Sanctissima, nemo est qui liberetur à malis, nisi per te purissima: nemo est cui donum concedatur, nisi per te ô castissima, nemo est cui misereatur gratia nisi per te ô honestissima. Et *Ireneus* docet Mariam universo generi causam esse salutis. Verisimè *S. Ioseph. Confess. 7. Martij.* Qui te non ut Deiparam agnoscunt, & colunt, hi luminis ex te geniti aspectu nunquam perfuerunt. Optimè *Bonav. tom. 2. opusc. de spasm. B. V.* Qui neglexit illam (hanc Virginem) morietur in peccatis suis quia ut *Richard. à S. Laur. lib. 2. p. 1* Salus nostra in manu illius (Mariæ) respiciat non tantum Domina, & læti serviemus Filio ejus. *Idiota in Prologo.* Per ipsam, & in ipsa, & ab ipsa, & cum ipsa, habet mundus, & habiturus est omne bonum. *Richard. à S. Laur. serm. 12.* Ideo trahi petit à Maria fidelis anima, quia Filius quodammodo dicere videtur de Matre. Nemo potest venire ad me nisi Mater mea suis precibus traxerit eum. Et *Idiot. cap. 1.* Sicut nemo venit ad tuum Filium super benedictum nisi Pater traxerit eum, sic etiam quodammodo ausim dicere, quod nemo venit ad Filium tuum gloriosissimum, nisi tuis sanctissimis subsidij traxerit eum. Iterum *Richard. à S. Laur. apud Navar. Electorum lib. 4. num. 135.* Sicut impossibile est de tenebris noctis venire ad lucem, nisi mediante aurorâ, sic impossibile est de tenebris vitiorum venire ad lucem gratiæ, & virtutum, nisi mediante intercessionem Mariæ. *In eundem sensum et Idiota contempl. 16.* Et quid, Bmâ Virgo peccator faceret; si tuam misericordiam retraheres ab eo? sicut tuâ misericordiâ juvante peccator perire non potest; sic etiam te tuam misericordiam retrahente impossibile est ut non pereat: Tua namque misericordia sustinet peccatorem, & Dei mitigat iram erga ipsum. Credo & expertus sum Virgo benedicta, quia nisi misericordia tua subvenisset, & indignatio, & iudicium Dei super me venisset, quia in peccatis nefandis, & horribilibus tempus miseræ vitæ consumpsi. *S. Greg. VII. P. p. lib. 3. epist. 22.* Scribe in corde tuo quia summa Regina cœli quæ super omnes Angelorum choros exaltata esse creditur, quæ est Decus & Gloria omnium mulierum, imò Salus & Nobilitas omnium electorum. Et quid aliud Christus indicavit jam gloriosus, cum volens gloriam suam mundo per Magdalenam propalare, se in horto videndum exhibuit? scilicet conclusum Hortum nostram Virginem vocat

vocat Spiritus S., vocat & s. Ambros. lib. 9. in *lit. Virg.* Heli 1. Reg. 4. tum corrui & mortuus, quando *Arca* illi ablata, quæ juxta Bernard. de B. V. typus erat Virginis, quam diu *Arca* secum habuit, tam diu peccata illius Deus tolerabat. Anselm. Archiep. Cantuar. in *aliquis celestibus num.* 27. edit. Lugd. anno 1630. Sicut ô Beatissima omnis à te avertus, & à te despectus necesse est ut intereat, ita omnis ad te cōversus, & à te respectus impossibile est ut pereat. Idem repetit S. Bonav. tom. 6. lib. 1. *pharetra* cap. 5., S. Antonin. p. 4. *summæ tit.* 15. cap. 14. Sicut impossibile est quod illi à quibus Virgo Maria oculos misericordiæ suæ avertit, salventur: ita necessarium, quod hi ad quos convertit oculos suos, pro eis advocans, justificentur & glorificentur. S. Ignatius M. Impossibile est aliquem salvari peccatorem, nisi per tuum ô Virgo auxilium, & favorem, quia quos non salvat Dei justitia, salvat suâ intercessionem Mariæ misericordia infinita: obtinuerat nimirum contra genus humanum princeps tenebrarum decretum, quod in Amano expressum videtur, hæc velut Esther imperat liberationem, & vitam suo populo.

Lycius in *Trysagio* lib. 8. *fon.* 8. rem ejusmodi describit. In oppido Geldriæ inferioris Germaniæ, Sacerdoti Gilberto nomine neptis erat Maria, hæc missâ aliquandò ab eo Neomagum civitatem, non procul disitam adjecto monito, ut si forte in vesperum moram protraxisset, apud amitam ibidem degentem pernoctaret, accidit ut ad vesperam moraretur, sed amitam invenit valdè asperam, proindè plena amaroris urbe digressa, sub sepem se abjecit, ubi & ipsa in amaritudinem abrepta, dæmonem in auxilium vocare cœpit. Adfuit ille specie circumforanei medici, & opem promittit, si illa nomen Mariæ in nomen aliud mutaverit, neque signo crucis usa deinceps fuerit, posteriorem admisit conditionem, circa priorem hæsit, tum dæmonem, si nomen ita amas, satis tibi sit primam ejus literam retinere, & voceris abhinc *Eumt*, fecit & ad omnia deinceps facinora suo consultori paruit, conjugiumque ejus admisit, petijt ab eo semel, ut Neomagum ire liceret, annuit, & comitatus est: ubi fortuito auditis de Deiparæ clementia aliquibus, emolliri cœpit, displicuit id genio, qui sublatam in altum elidere voluit, sed agnita ab avunculo, ad Summum Pontificem ducta, qui inter alias pœnitentias annulos ferreos collo, & utriq; brachio imposuit ferendos, donec sponte solverentur, egit pœnitens annos 14.; tandem ab Angelo soluta sunt annuli, & ab eodem nuncium accepit, Deiparam ignoville.